

LIITE 3. Palauteet ja vastineet, lausunnot, mielipiteet, virtuaalityöpajan tulokset

YHTEENVETO TUUSULANJÄRVEN RANTOJEN VIRKISTYSKÄYTÖN YLEISSUUNNITELMAAN TULLEISTA PALAUTTEISTA JA VASTINEET PALAUTTEISIIN

1. Johdanto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Työssä osoitetaan virkistysreitistö, siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä esitetään tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet.

Kunnanhallitus päätti 15.3.2021 § 99 asettaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman MRA 30 §:n mukaisesti nähtäville. Yleissuunnitelma oli nähtävillä 25.3.-6.5.2021, jolloin siihen oli mahdollista antaa palautetta. Tämän lisäksi kuntalaisten mielipiteitä ja kommentteja kerättiin 22.4.2021 järjestetyssä virtuaalityöpajassa.

Suunnitelmaan pyydettiin 23 lausuntoa ja saatiin 15 lausuntoa. Mielipiteitä saatiin yhteensä 39 kappaletta. Virtuaalityöpajassa annettiin 83 erilaista kehittämis ehdotusta suunnitelmaan.

Lausunnot, mielipiteet ja työpajatyöskentelyn tulokset on koottu yhteenvedon loppuun liitteeseen 1.

2. Palautteet

2.1 Positiiviset palautteet

Vaikka palautteet kohdistuvat yleensä niihin asioihin, joita halutaan muuttaa, sai yleissuunnitelma myös paljon positiivista palautetta. Alla on esitetty lausunnoissa ja mielipiteissä esille nousseet positiiviset näkökohdat.

LAUSUNNOT

- Suunnitelmissa on onnistuttu sovittamaan yhteen lisääntyvä virkistyskäyttö, arvokas kulttuuriympäristö ja merkittävät luontoarvot. Kulttuuriympäristön arvot on tunnistettu ja niitä hyödynnetään asianmukaisella tavalla.
- Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma on monipuolinen ja suurimmaksi osaksi kannatettava.
- Suunnitelmassa on varsin perusteellinen rantojen reittien ja virkistyskäytön mahdollisuuksien kartoitus, ja kartoitus antaa hyvän pohjan yksityiskohtaisemmalle virkistyskäytön jatkosuunnittelulle.
- Tuusulanjärven rantojen virkistyskäyttösuunnitelmasta voidaan todeta, että siinä on koottuna varsin perusteellinen kartoitus Tuusulan puoleisen järven rantojen nykytilaa.
- Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti järven ja järven ympäristön virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä (4 lausuntoa)
- Esimerkiksi lintutornin alueen kehittämisessä otetaan esteettömyys hyvin esille. Näin pitkospuut ja lintutorni ovat myös liikuntaesteisten saavutettavissa. (2 lausuntoa)

- Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia.
- Suunnitelmassa on hyvin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja sijoittumista eri puolille järveä, mikä on osoittautunut jo nykyisten luonto- ja virkistyskohteiden rakentamisessa erittäin tärkeäksi seikaksi.
- Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Sen ja pysäköintialueen laajentaminen on hyvä tavoite.
- Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa
- Kelluva rantareitti Gustavelundilta Tuuskodolle on kiinnostava vaihtoehto. Sen käyttö tulisi todennäköisesti olemaan vilkasta. Reitiltä voi havainnoida järviluontoa ympäri vuoden.
- Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on helppo tulla.
- Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa.
- Olemme yhdistyksenä iloisia kuntalaisten päästessä lähelle luontoa ja viimeisimmät uudistukset kuten Fjällbon ja Sarvikallion reitistöt ovat monipuolisesti luontoa ja aluetta kunnioittaen toteutettuja. Ne ovat myös äärimmäisen suosittuja kohteita, joissa vieraillee kymmeniä, jopa satoja ihmisiä joka viikonloppu. Odotukset uuden lintutornin rakentamiseen ja siihen liittyviin reitteihin ovat näiden kokemusten myötä suuret.

MIELIPITEET

- Kiitos Tuusulan kunnalle hienosta suunnitelmasta Tuusulanjärven rantojen ja Anttilan tilakeskuksen rannan virkistyskäytön parantamiseksi. Meidän perheemme Paijalasta kannattaa vahvasti ja tsemppiä asian edistämiseen! 😊 Ps. Kymmenen vuotta Paijalassa asuneena vihdoinkin alue saa kunnolla ”kehitysbuustausta”; aivan huippu juttu!
- Tuusulan kunta on panostanut viime vuosina kuntalaistensa virkistysmahdollisuuksiin kiitettävästi. Esim. järven ympäri kulkeva reitistö palvelee jo tällaisenaan varsin hyvin. Järveä pääsee ihaillemaan erittäin hyvin esim. Koskenmäen sillan alueelta, samoin Kirkonrannasta sekä Anttilanrannasta.
- Suunnitelman ydinajatuksena on järven virkistyskäytön lisääminen. Tätä varten on tehty hyvää työtä Sarvikallioilla, Fjällbon puistossa ja Koskenmäentien joenrannassa ja kiinnostavat suunnitelmat ovat tekeillä niin Tuuskodon, Gustavelundin kuin Anttilan rannankin suhteen. Näiden kohteiden avulla järven hyötykäytön mahdollisuudet todella lisääntyvätkin mielekkäillä tavoilla, jotka eivät ole keneltäkään pois.
- Alueellamme on myös vain yhtenä esimerkkinä monipuolinen Sarvikallion alue, joten virkistysmahdollisuudet ovat kyllä aivan mainiot.
- Sarvikallion ulkoilureitti on aivan mahtava. Reitillä on selvä alku ja loppu sekä mahtavan hienot näköalat puolivälissä nuotiopaikkoineen. Kiitos siitä.
- Suunnitelma on kokonaisuudessaan odotettu ja tulee edistämään järvimaiseman virkistyskäyttöä toivotulla tavalla.

- Erityisen tarkoituksenmukaiselta ja ranta-alueen virkistyskäyttöä edistävältä vaikuttaa yhteystarve 9.
- Pitkospuut lintutornilta suoalueen reunassa on hyvin odotettu ja olisi mahdollisuus kävellä rannansuuntaisesti ja olisi vielä sillalle asti. Tästä kiitos!

3.1 Palautteet ja vastineet

LAUSUNNOT

REITTI 1: Lammaskalliolta-Lassilan tilalle

- Reitit [Rantamo-Seittelin alueella] sijoitetaan maastoon siten, etteivät ne aiheuta häiriötä alueen linnustolle ja siten tahatonta lintuarvojen heikkenemistä. Erityistä varovaisuutta reittien sijoittamisessa tulee noudattaa Tuusulanjärven länsipuolen peltomaisemassa, varsinkin Rantamon ja Seittelin kosteikkojen läheisyydessä, alueella, joka ulottuu pohjois-eteläsuunnassa Lammaskalliosta Vuorelaan. Tämä pelto- ja kosteikkoalue on sekä tärkeä muutonaikainen lintujen levähdysalue, että monen taantuvan peltolinnun pesimäalue. Esitämme tämän lausuntonne karttaliitteissä (liitteet 1 ja 2) alueen linnustoa häiritsemättömän ulkoilureittivaihtoehdon. Ulkoilureitin tulisi rakenteeltaan olla mahdollisimman hyvin peltoluontoon sopiva ja valaisematon.
- Rantamo-Seittelin kosteikkojen lähialueille ei tulisi perustaa kulkureittejä lintujen pesimärauhan turvaamiseksi.

Vastine: Reitit pyritään sijoittamaan ja toteuttamaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa linnuston suosimille alueille.

REITTI 2-3: Sarvikallio-Vuorela-Seitteli

- Reitin varrelle ehdotamme sijoitettavaksi parin metrin korkuisia [lintujen] tähytyslavoja ja ulkoilijoiden levähdyspaikkoja
- Reitille Sarvikalliosta Lassilaan voisi rakentaa lintutornin, josta olisi näkymä Seittelin kosteikolle
- Pysäköintialueen suurentamisen sijaan julkisen liikenteen vuoroja lisättäisiin, jotta useammalla ihmisellä olisi mahdollisuus nauttia esim. Sarvikallion virkistysalueesta.

Vastine: Hyviä ideoita. Selvitetään ja tutkitaan toteuttamismahdollisuuksia.

- Vuorelan metsäalue on selvästi lähimaastoa korkeammalla eikä sen takia sovellu P-paikaksi, joka tulisi sijoittaa mieluummin alavammalle peltoalueelle.

Vastine: Esitetään, että suunnitelmaa päivitetään siten, että pysäköintialue sijoittuu Vuorelan metsäalueella sijaitsevan Hankkijan vanhan kaatopaikan alueelle.

REITIT 4-5: Anttilan tilakeskuksen uudet reitit

- Anttilan alueen ja etelä- ja itäpuolen reitit: Reitistö ok, kunhan huomioidaan Natura-alue ja muut tärkeät luontokohteet linjauksissa
- Anttilan tilakeskuksen kehittämissuunnitelmassa Natura-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen on suunniteltu reittejä ja rakennelmia, joiden osalta vaikutukset Natura- alueeseen tulee tarkemmin arvioida lupakäsittelyn yhteydessä. Natura- alueella reittejä ei tule valaista.

Vastine: Reittien Natura-vaikutukset arvioidaan lupakäsittelyn yhteydessä Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti. Natura-alueilla reittejä ei valaista.

REITIT 10, 11: Lintutornin rantareitti ja Jokipuiston reitti

- Metsähallitus muistuttaa, että kyseisten reittien mahdollinen toteuttaminen edellyttää Metsähallituksen hallinnassa olevien alueiden osalta sopimuksen tekemistä reittien perustamisesta sekä reittilinjausten tarkastamista maastossa. Reittien mahdollisessa toteuttamisessa tulee lisäksi huomioida luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset.

Vastine: Metsähallituksen hallinnassa olevien alueiden osalta laaditaan sopimus reittien perustamisesta yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Reittejä toteuttamisessa huomioidaan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset.

- Jokipuiston aluetta tulee kehittää sen luontoarvoja kunnioittaen

Vastine: Jokipuiston aluetta kehitetään luontoarvoja kunnioittaen. Esimerkiksi Vuonna 2019 Viherpalvelut kunnosti Jokipuistossa taimenille kutosoraikkoja. Jokipuiston alueen kehittämistä tutkitaan parhaillaan myös Hyrylän keskustan yleissuunnitelmassa. Se antaa suuntaa alueen tarkemmalle asemakaavojen jatkosuunnittelulle, jonka yhteydessä luontoarvot tutkitaan mahdollisiin selvityksiin perustuen ja tehdään tarvittavat suunnitelman vaikutusten arviot.

REITTI 12, 13, 14: Tuusulanjärven kaakkoisrannan reitit

- Kelluva rantareitti: Ensimmäinen kysymys on, että mihin sellaista tarvitaan, kun rantaan on jo rakennettu erinomainen kävelyreitti samalle välille? Toinen ongelma tulisi olemaan sen ja rannan väliin jäävä ”sisäjärvi”. Se estäisi veneiden pääsyn ulos osasta ”sisäjärveä” joko kokonaan, tai pääsisi jonkin kaarisillan kautta. Koska järvi on siltä kohdin erittäin matala ja ponttoonit painuisivat syvälle liejuun ja sillan reunat estäisivät pintaveden liikkeen niin, että se estäisi veden vaihtumisen tehokkaasti sillan sisäpuolelta ja kaikenlaiset roskat ja kasvien jätteet kasautuisivat sinne. Ranta on siltä kohdin jo nyt vesikasvien peitossa niin, että soutaminen on ajoittain vaikeaa. Se rumentaisi myös maisemaan sopimattomana koko rannan. Jokainen järven rannan lähellä asunut tietää myös, että aina tulee vuosia, jolloin jäät rikkovat tai vääntävät ponttoonisillat vinoon. Sen rakentaminen ja huoltaminen ovat todella kalliita, verrattuna siihen, mitä sillä saavutetaan.
- Kelluva rantareitti saattaa kuulostaa eksoottiselta, mutta pienen vesialueen sulkeminen voi aiheuttaa suljetulla alueella vedenlaatuongelmia.
- Yhteisen vesialueen osakaskunta ei tule antamaan suostumustaan kelluvan raitin rakentamiselle sen hallitsevalle vesialueelle. Kelluva raitti häiritsisi veden vaihtuvuutta ranta-alueella ja sen luontoa muutenkin. Se häiritsisi myös pyydyskalastusta. Tuuskodon edustalla on tehty säännöllisesti vesikasvuston poistoa, jota raitti vaikeuttaisi.

Vastine: Kelluva rantareitti poistetaan suunnitelmasta. Tuuskodon rantaan osoitetaan laituri. Uimarantamerkki poistetaan.

- Kelluvan rantareitin tulee olla esteetön (2 lausuntoa)

Vastine: Kelluva rantareitti poistetaan suunnitelmasta.

- Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa tulisi huomioida lisäksi paikalliset luonnonsuojellisesti arvokkaat kohteet, joita ei suunnitelmassa:

- Kotuntien venevalkaman rantalehdot (alle hehtaarin kokoinen arvokas luonto-kohde), yleiskaavaehdotuksessa sl 9
- Tuuskodon rantalehdot, yleiskaavaehdotuksessa sl 23

Vastine: Reittejä ei ole osoitettu kulkemaan Kotuntien venevalkaman rantalehdon tai Tuuskodon rantalehtojen kautta eli ne on huomioitu suunnitelmassa.

REITIT 15, 16, 17: Rantatien kehittäminen

- Halosenniemen alueelle ei tule rakentaa uusia polkuja.

Vastine: Halosenniemeen ehdotettu reitistö on poistettu suunnitelmasta.

- Koko Rantatie ja osa Kirkkotiestä on ilman kävelytietä ja tekee niistä yhä kasvavan auto- ja kevyen liikenteen kannalta ongelmallisia.
- Rantatien ajoneuvoliikenteen yksisuuntaistamista ei voi pitää hyvänä ratkaisuna pitkien ja kömpelöiden kiertojen vuoksi. Sen sijaan erillinen kevyen liikenteen kaista voitaisiin ehkä rakentaa toisen tienvarsi-ajan päälle samaan tapaan kuin Kirkkotiellä on ilmeisesti tehty. Oja hoidettaisiin tällöin putkiojana ja hulevesikaivoilla ja ainakin Kirkkotiellä ratkaisu näyttää toimivan hyvin. Kriittisimpiin kohtiin voitaisiin ehkä joutua lunastamaan muutama neliometri kohdalla olevista tonteista. Tämä edellyttäisi tietysti hyväksyttävää kaupankäyntiä maanomistajien kanssa, mutta olisi vähäisyytensä takia tuskin ylivoimainen este.
- Rantatien liikkumisongelmiin olisi välttämätöntä saada pikaisesti parannusta. Sillä olisi valtakunnallistakin merkitystä.

Vastine: Rantatien väyläviranomaisen on Uudenmaan ELY-keskus. Jalankulun ja pyöräilyn väylän toteutuksen osalta ehdotuksen toteutettavuuden tarkastelu ajoittuu myöhemmin mahdollisesti toteutuviin Rantatietä koskeviin hankkeisiin.

KEHITTÄMISKOHTEET

Tuusukodon uimaranta

- Tuusulan järvi on uinnin kannalta varsin huono. Se on matala, vesi sameaa ja pohja pehmeää liejua, etenkin tässä Tuuskodon kohdalla. Kaislikko ja muut vesikasvit valtaavat jatkuvasti lisää alaa. Uintikausi on lyhyt ja sitä lyhentää vielä ajoittainen leväkukinto. Näitä muutamia päiviä varten ei järvelle pidä rakentaa näin suuria rakenteita. Aikaisemmin on pidetty tärkeänä, että mitään saunoja, pukukoppeja, eikä muita rakennelmia saa tehdä lähelle vesirajaa, joka muuttaisi maisemaa. Myös laiturien piti olla mahdollisimman huomaamattomia. Nämä laiturit ja muut vaadittavat rakenteet muuttavat kauniin ja suositun puiston aivan toiseksi. Ranta vaatii massiiviset ruoppaukset, jotta välttävä syvyys saadaan aikaan ja satoja kuormia sora, jotta pohja olisi edes siedettävä. Lisäksi sora vaipuu liejuun jatkuvasti vuosien kuluessa. Järvi sopii parhaiten veneilyyn, kalastukseen, rannoilla patikointiin ja oleskeluun, jolloin kaikki nämä rakenteet ovat turhia ja vain pilaavat alkuperäisen luonnonmaiseman. Järvi on parhaimmillaan alkuperäisessä asussaan, jota tullaan katsomaan. Aikoinaan oli vanhainkodin laiturit tässä samassa paikassa, mutta sen käyttö uimiseen loppui jo vuosikymmeniä sitten edellä mainittujen ongelmien vuoksi. Epäilemättä tämäkin hanke osoittautuisi kyseenalaiseksi hyvin pian. Nykyisten ihmisten vaatimukset ovat myös aivan eri luokkaa kuin silloin, joten vaikeuksia tulisi olemaan. Jos Tuusulassa halutaan kehittää uimapalveluja, niin toimenpiteet kannattaa suunnata jo olemassa oleviin valmiisiin hyvin suosittuihin kohteisiin tai maauimalaan ja kehittää niitä. Rusutjärvellä on jo nyt erinomainen ranta ja uintikelpoisempi vesi. Samalla panostuksella saadaan niissä paljon parempaa aikaan. Myös Järvenpäässä on jo valmis uimaranta, jos Tuusulanjärvessä halutaan uida.

- Mikäli riittävän edullinen paikka löytyy, ja järven tilan paraneminen jatkuu, voidaan haavetta pitää realistisena. Kun kuitenkin järven tilan viime vuosien kehitys ei ainakaan varauksetta tue hyvän kehityksen jatkumista ja ilmastonmuutoksen oletetut vaikutuksetkin viittaavat epäedulliseen suuntaan, on uuden uimarannan perustamista syytä harkita kriittisesti ja kokonaisvaltaisesti, myös Tervanokka ja Rusutjärvi huomioon ottaen. Myös EU:n yleisiä uimarantoja koskeva valvonta voi tuottaa ikäviä yllätyksiä. Hyvä ja Hyrylän keskustaa elävöittävä vaihtoehto voisikin olla maauimala nykyisen Hyrylän uimahallin viereen. Se tarjoaisi hyvät ja tasaiset uintiolot varmemmin ja pidemmän kauden kuin luonnon uimaranta, vaikka järven parhaimmillaan tarjoamaa hienoa maisemanautintoa ei voikaan kiistää. Tätä elementtiä voisi ja kannattaisi hyödyntää panostamalla nykyistä enemmän retkeilyyn, veneilyyn ja virkistyskalastukseen. Samalla jo olemassa olevaa Rusutjärven uimarantaa ja sen palveluja voisi edelleen kehittää, ja huolehtia - ehkä lisäveden johtamistakin lisäämällä - veden laadun hyvänä säilymisestä Rusutjärvestä.

Vastine: Kelluvasta rantareitistä luovutaan. Tuuskodon rantaan osoitetaan laituri.

Fjällbon puisto (Kohde 9)

- Näin ainutlaatuiselle puistoalueelle ei tietenkään pitäisi tehdä minkäänlaista rakennusta. Mutta koska siellä on jo yksi rakennus, niin se voisi jäädä esimerkiksi sivutoimisen puistonvartijan asunnoksi ja varastoksi. Kolmen asunnon rakentaminen keskelle puistoa on pelkästään ylimääräisen taloudellisen hyödyn tavoittelua puiston käyttäjien kustannuksella.
- Tulevaisuuden kannalta tärkeää on, että puistoalue pidetään luonnonpuistona, eikä rahasteta lyhytnäköisesti rakentamisella, kun omistussuhteetkaan eivät aiheuta siihen tarvetta.
- Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.
- Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena esteettömyys huomioiden. Lisärakentamista ei pidä sallia. (2 lausuntoa)
- Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja pelkästään Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista. (2 lausuntoa)

Vastine: Fjällbon puisto huomioidaan osana Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmaa, mutta aluetta kehitetään asemakaavalla: Kehitettävät kiinteistöt II, asemakaavan muutos nro 3627 (luonnosvaihe). Palautteet siirretään osaksi asemakaavan luonnosvaiheen vuorovaikutusaineistoa.

YLEISTÄ

- Tuusulanjärven ympäri osoitetuilla reiteillä ei lähtökohtaisesti ole negatiivisia vaikutuksia kulttuuriympäristöön, mutta ne on syytä toteuttaa suhteellisen kevyinä ja polkumaisina sekä hiekka-/ kivituhkapintaisina.

Vastine: Reitit pyritään toteuttamaan mahdollisimman kevyinä.

- Natura- alueella reittejä ei tule valaista

Vastine: Natura-alueella reittejä ei valaista.

- Yleissuunnitelman sivun 5 kuvan 2 karttaa voisi selkeyttää joko poistamalla kartalta ylimääräiset kohteet tai lisäämällä karttaan suunnitelma-alueen rajauksen, tai sitten vaihtoehtoisesti avaamalla tekstissä karttaa paremmin/selkeämmin.

Vastine: Karttaa selkeytetään lisäämällä siihen suunnitelma-alueen rajaus.

- Piiliojan kunnostuksen yhteydessä voisi selvittää kävelypolkua Kulloontieltä Mattilan suuntaan.

Vastine: Tavoitteena on aloittaa vuonna 2022 Koillis-Hyrylän osayleiskaava, jossa tutkitaan ulkoilureitistöä. Nyt reittejä, mm. reittiä Kulloontieltä Mattilan suuntaan, tutkitaan alustavasti Vili Lustmanin diplomityössä Koillis-Hyrylän alueelle.

- Vantaanjoki sivuhaaroineen voisi kuitenkin olla kunnostettuna ja hoidettuna merkittävä lohijoki jälleen.

Vastine: Kunnostustyö on jo aloitettu. Esimerkiksi Vuonna 2019 Viherpalvelut kunnosti Jokipuistossa taimenille kutosoraikkoja.

- Tuusulanjärven eteläpään toimenpidesuunnitelmassa s. 46 on maininta aikataulusta uuden kasvistoselvityksen ja ilmakuvaus- ja linnustonselvityksen tekemisestä. Ovatko nämä tulossa toteutukseen vai onko ruoppausten ja palteiden käsittelyn hitaus muuttanut tarvetta tai aikataulua?

Vastine:

Kasvistoselvitys on tehty vuonna 2018 (Faunatica). Kasvillisuuskartoitus uusitaan 2028, kun edellisestä kartoituksesta on kulunut kymmenen vuotta.

Linnustonselvitys toteutettu kesällä 2021 (Faunatica). Linnuston seuranta tehdään HELMI-ohjelman linnuston seurantaohjelman mukaisesti. Inventointi uusitaan vuonna 2026.

Ilmakuvaus on käyttökelpoinen apu mm. kasvillisuudenmuutosten ja vesialueen mahdollisen umpeenkasvun seurannassa. Nykytilan kartoittamiseksi Tuusulanjärven alueella on teetetty **ilmakuvaus vuonna 2020**.

Kartoituksessa dokumentoitiin keskikesän kasvillisuus. Kuvausajankohdaksi sopii heinä–elokuu. Kuvat otetaan pystykuvina (ortokuvina), oikaistaan ja rekisteröidään koordinaatistoon. Kartoitus uusitaan kymmenen vuoden välein.

- Metsän ja puuston karsiminen, hoitaminen ja maiseman avaaminen tulee tehdä tarkoin harkiten, niin että alueen luonne pysyy yllä, puiden kaataminen ei johda eroosion lisääntymiseen tai häiritse paikallisia lajeja. Paikalle jää eri ikäisiä ja mahdollisesti eri lajisia puita. Kyseisen paikan luonnon ja luonteen mukaisia ratkaisuja. Rannan lähetyvillä maiseman avaus, etenkin lintu-natura- alueella lajiston huomiointi ennen asukkaiden tarpeita. Asukkaat löytävät keinot päästä järvelle virkistäytymään, kun siihen on tarve. Etäisyydet ovat pieniä. Maiseman avaamisessa mietittävä myös vaikutuksia äänimaailmaan esim. tien läheisyydessä ja valoisuuden muutoksiin esim. katuvalot tai asutusten valot järvenpintaan/natura-alueelle. Metsiköt toimivat myös tilan-, äänen- ja valon jakajina, sekä suojavyöhykkeinä mm. pölyä vastaan. Esim. tässä suunnitelmassa lintutornin luontopolun ja asutuksen välillä. Suhtaudumme hyvin suurin varauksin metsäisten ranta-alueiden karsimiseen tai avaamiseen liikaa maisemallisista syistä. Kaikki muutokset ja toimenpiteet tulee olla perusteltuja muutenkin kuin näkymällä järvelle. On huomattava, että maisema avautuu eri tavalla katsottaessa sitä poluilta, lintutornilta ja näköalapaikoilta ja tai veneestä käsin järveltä. Järven ei tarvitse olla näkyvissä ja saavutettavissa joka kulmalta.

Vastine: Tuusulanjärven Natura-alue on lintujen suojelua varten perustettu ja sitä hoidetaan hoitosuunnitelman mukaisesti avointa aluetta raivaamalla. Työtä ohjaa Uudenmaan ELY-keskuksen lintuvesikoordinaattori.

- Parkkipaikkojen yhteyteen myös pyörätelineitä, joihin saa pyörän rungosta kiinni.

Vastine: Hyvä idea. Palaute välitetään kunnallistekniikan suunnittelijalle.

- Vältettäisiin suunnittelemaasta kävely- tms. reittejä, jotka loppuvat kesken tai jolla ei ole päätepistettä. Niitä on nyt suunnitelmassa muutama.

Vastine: Reittejä, jotka loppuivat kesken, on poistettu Rantamo-Seittelin alueelta.

YHTEISTYÖ

- Tuusulanjärven rantojen virkistyskäyttösuunnitelma käsittää Tuusulan puolella olevat rannan läheiset alueet. Kun mm. järven ympäri tapahtuu runsaasti pyöräily- ym. Liikkumista virkistysmielessä, on Järvenpään puolen puuttuminen selvityksestä selvä puute.
- Virkistyskäytön suunnittelussa suotavaa on huomioida yhteistyö Tuusulanjärven käyttäjien (esimerkiksi kalastusseurat ja -yhdistykset, kalastuskunnat sekä melonta ja veneily- yhdistykset).
- Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa (3 lausuntoa)
- Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.
- Olisi suotavaa edetä hankkeissa yhdessä naapurikunnan kanssa ja tavoiteltava yhteistä ilmettä ja palveluiden korkeaa laatua. Kuntayhteistyö on tärkeää, sillä Tuusulanjärven virkistyskäyttö on yhteinen asia, joka tuo myös yhteistä vastuuta.
- On tärkeää, että järven kehittämistä tehdään kuntayhteistyönä. On tavoiteltava yhteistä tavoitetasoa kuntien erityispiirteitä korostaen.
- Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

Vastine: Tuusulanjärven virkistyskäytön kehittämisessä pyritään tekemää laajaa yhteistyötä kaikkien sidosryhmien kanssa.

TURVALLISUUS

- Kirkkotien hidastetöyssyt kaipaisivat korjaamista niin, että hidastevaikutus hoidettaisiin oikeanlaisella muotoilulla ja pinnoituksella ilman nykyisen kaltaista tarpeetonta röykytystä. Nopeusrajoitusta voisi hiukan alentaakin, sillä nykyään varsinkin kaksipyöräisiä moottoriajoneuvoja liikkuu tiellä aika ajoin vaarallisen vauhdikkaasti.
- Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyörällä ajetaan usein lujaa, joten jalkaisin sen käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Sen kehittäminen on tarpeen.
- Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyörät liikkuvat tiellä usein lujaa. Pienten lasten kanssa liikuttaessa kevyen liikenteen väylän käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Tuusulanjärven ympäri kiertävää pyöräilyreittiä on kehitettävä ja taattava sen kaikkien reitillä liikkuvien turvallisuus.

Vastine: Palautteet välitetään tiedoksi kunnallistekniikan suunnitteluun.

PALVELUJEN KEHITTÄMINEN

- Suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden saavutettavuus ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. (5 lausuntoa)
- Luusuan lähellä voisi olla vaikkapa kesäkahvila/grilli/kioski, kun pysäköintialue on jonkin verran. Myös veneiden vuokraamiselle ja onkimiselle veneestä alue olisi sopiva, ja kävelyaluetta voisi olla rannalla enemmän. Palvelupiste palvelisi myös lähellä olevan Natura-alueen lintutornilla kävijöitä. Järven runsas kalasto tarjoaisi hyviä mahdollisuuksia laajamittaisempaan virkistyskalastukseen, vaikkapa pilkkikisojen muodossa.
- Kirkon lähellä voisikin perustellusti olla vaikkapa kirkonrakentaja/suunnittelijalle nimetty pieni palvelupiste.
- Fjällbon aluetta on kehitetty viime aikoina, mutta jonkinlaisia palveluja alue kaipaisi.
- Seittelin kosteikon kehityssuunnitelmissa linnustolla ja siihen kohdistuvalla mielenkiinnolla odotetaan olevan kasvupotentiaalia, se kannattaisi huomioida yleisen virkistyskäyttösuunnitelman yhteydessä. Jonkinlainen kioski tai pieni palvelupiste lintujen havaintoalueella voisi olla perusteltu.

Vastine: Palautteet välitetään tiedoksi ja niitä käsitellään Tuusulanjärven ja jokilaakson alueen kehittämisohjelman työryhmässä. Suunnitelmakartalle lisätään pop up -palvelupisteitä Valkamanpuistoon, Kaukjärvenpuistoon, Fjällbohon, Anttilanrantaan, Sarvikallioon sekä Vanhan Ruskelantien varteen kunnan maalle. Ne on tarkoitettu väliaikaiseen palvelutoimintaan esim. kesämyyntiin.

- Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Suunnitelmassa sen pysäköintialue on suunniteltu suureksi, mikä muuttaa olennaisesti luontoympäristöä. Lapsi- ja perheasiainneuvosto ehdottaa, että pysäköintialueen suurentamisen sijaan julkisen liikenteen vuoroja lisättäisiin, jotta useammalla ihmisellä olisi mahdollisuus nauttia esim. Sarvikallion virkistysalueesta.

Vastine: Palautteet välitetään tiedoksi kunnallistekniikan suunnitteluun.

ESTEETTÖMYYS

- Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella. (2 lausuntoa)
- Esteettömyys on tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa. (4 lausuntoa)
- Riittävä määrä pysäköintipaikkoja liikuntaesteisille on taattava.
- Kun kohteista laaditaan karttoja, opasteita ja niistä viestitään asukkaille esimerkiksi nettisivujen kautta, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään. Viestinnän tulee olla saavutettavaa
- Esteettömyys on ikäihmisten näkökulmasta tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa.
- Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään.
- Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on, jotta perheet voivat etukäteen miettiä, onko kulkeminen siellä mahdollista esimerkiksi lapsen ikä huomioiden.

Vastine: Esteettömyyttä edistetään jatkosuunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Palautteet viedään tiedoksi Tuusulanjärven ja jokilaakson alueen kehittämisohjelman työryhmälle.

OPASTUS

- Etenkin opastus ja opastuksen tärkeys on niin tässä suunnitelmassa kuin monissa muissakin viime vuosien aikana tehdyissä suunnitelmissa ollut usein esillä. Opastuksen tärkeydestä huolimatta käytännön toimia opastuksen parantamiseksi ei juuri ole tapahtunut.

Vastine: *Opastuksen parantaminen on otettu yhdeksi vuoden 2022 päätavoitteeksi Tuusulanjärven ja jokilaakson alueen kehittämissuunnitelmassa.*

- Rantojen asuntorakentaminen jatkuu voimakkaana, eikä tulos aina kestä kriittistä tarkastelua. Esimerkkinä voidaan mainita vaikkapa tuore Anttilan viereinen kukkula, jolta kyllä on hyvä näkymä järvelle, mutta toisin on näkymä itse kukkulalle. Tällaisen rakentamisen yhteydessä siirtyy rakennettu ranta-alue pysyvästi kaiken potentiaalisen virkistyskäytön ja julkisten toimintojen ulkopuolelle, ja sillä on pitkällä aikavälillä suuri merkitys, vaikka taloudelliset saannot voivat hetken lämmittääkin. Swecon selvityksessä tähän sängen tärkeään periaatteelliseen asiaan ei ollut kiinnitetty huomiota
- Pienempien, helposti toteutettavien suunnitelmien ja parannustoimien täytäntöönpano on tärkeää yleissuunnitelman tavoitteiden täyttämiseksi, kuntalaisten palveluiden parantamiseksi. (2 lausuntoa)
- Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. (4 lausuntoa)
- On tärkeää lähetä edistämään hankkeita, joille on kaavalliset ja tarvittavien lupien kannalta hyvät edellytykset toteutua. (3 lausuntoa)
- Saavutettavuus läheltä ja kaukaa tulee olla sujuvaa.
- Reitti Paijalantieltä Rusutjärven laajentaisi hyvin ulkoilumahdollisuuksia.

Vastine: *palautteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan jatkosuunnittelussa.*

MIELIPITEET

REITTI 1: Lammaskalliolta-Lassilan tilalle

- Männistön tilan pellolle Vanhankyläntien laitaan on suunnitelmassa piirretty paikoitusalue. Vastustan paikoitusalueen rakentamista.

Vastine: *Pysäköintialuemerkinä poistetaan.*

- Tilani talouskeskuksen alueesta osa on merkitty viheralueeksi (ilmeisesti lähimetsäksi) vaadin sen poistamista

Vastine: *Aluetta ei ole osoitettu viheralueeksi. Vihreällä on teemakartan pohjana olevassa kartassa merkitty alueet, joilla on puustoa.*

REITTI 2-3: Sarvikallio-Vuorela-Seitteli

- Reitistöä on suunniteltu myös luonnonsuojeluasetuksen 160/1997 4 luvun 10 § suojeltavien luontotyyppien kriteerit täyttävän pähkinäpensaslehdon läpi Vuorelan metsäalueella.

Vastine: *Reittejä ei toteuteta luonnonsuojelulain suojelemien luontotyyppien läpi. Pähkinäpensasalueen luonnonsuojelullinen arvo selvitetään ennen kuin reittejä toteutetaan.*

- Reitistöä on suunniteltu mm. alueelle jota Hankkija on käyttänyt kaatopaikkanaan ja jolle on haudattu ongelmajätteitä vielä 1990-luvulla. Tällaiset alueet nykyisen omistajan tulisi puhdistaa ennen kuin niiden päälle aletaan rakentamaa mitään virkistyreitistöä.

Vastine: *Kaatopaikka-asiaa selvitetään yhteistyössä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa.*

- Toisekseen Sarvikallion-Seittelin-Lammaskallion väliset reittisuunnitelmat ihmetyttävät suuresti. Seittelin ja Rantamon kosteikkojen alueilla on suuria lintujen pesimäalueita, joille on tärkeää antaa rauha. Alueella liikkuminen on kiellettyä huhtikuusta heinäkuuhun, ja pesimärauhasta tiedottavia kylttejä on viime aikoina entisestään lisätty kosteikkojen lähetyvillä. Miten on mahdollista, että kosteikkojen yhteyteen ollaan suunnittelemassa liikennettä lisääviä reittejä? Onko luonto- ja ympäristöpuolen asiantuntijoita kuultu tässä asiassa?

Vastine: *Reitit pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan siten, ettei niillä kulkeminen häiritse lintujen pesimisrauhaa. Rantamo-Seittelin alueella reitistöä on muutettu siten, ettei se ohjaa kulkijoita arvokkaille lintukosteikoille.*

- Kunnan tulisi keskittää luontoreittipanostuksensa niihin alueisiin, jotka ovat jo käytössä ja joita voisi kehittää. Esimerkiksi Sarvikallio on edelleen huonosti esteetön. Miksi sitä ei hoideta ensin kuntoon, vaan syydetään rahaa tällaiseen älyttömyyteen, joka pilaa niin luonnonmukaisuuden kuin asukkaidenkin viihtyvyyden.

Vastine: *Sarvikallion virkistysaluetta hallinnoi Uudenmaan Virkistysalueyhdistys UUVI ry. Palaute välitetään UUVille.*

REITIT 4-5: Anttilan tilakeskuksen uudet reitit

- Uimaranta ja Anttilan tilalle suunniteltu viihdykekeskus toisivat toteutuessaan lukuisia haittoja. Kun ihmisiä kasaantuu, kasaantuvat myös roskat ja melu, ja liikkuminen lisääntyy. Roskat kulkeutuvat järveen, jossa niistä, erityisesti muovista, on haittaa linnuille ja kaloille. Eivätkä ne ole koristeita ihmisen silmällekään. Pitäisi olla vartijoita ja siivoajia pitämässä yllä järjestystä ja siisteyttä. Kustantaako kunta, vai luotetaanko siihen, että kaikkiin kohteisiin löytyy vapaaehtoisia ranta- ja järvikummeja valvojiksi?

Vastine: *Kaikkia Anttilan tilakeskuksen rantaan suunniteltuja rakenteita ei ole tarkoitus toteuttaa. Rakenteita voidaan toteuttaa myös muualla Tuusulassa.*

- Paljonko tästä ympyrälaiturista on kokemusta Suomen sääolosuhteissa?
- Parinkymmenen vuoden ajan aluetta on toivottu virkistysalueeksi. Virkistysalueen puolesta on kerätty nimiä, tehty lukuisia aloitteita ja pidetty monia tilaisuuksia, joissa alueen virkistystoimintoja on ideoitu. Anttilan tilakeskuksen rannan virkistyskäytön kehittämissuunnitelmassa on esitetty veteen rakennettavaa pyöreää uima-allasta. Suunnitelmassa ei kuitenkaan ole kuvattu altaan käyttäjämääriä. Kysymyksiä herättää myös kenen tarpeisiin allas on suunniteltu, perheille ja lapsilleko ja onko sen tavoite olla maksullista toimintaa? Miten matalaan järveen rakennettava uima-allas vaikuttaa järven

ekotasapainoon? Miten uima-allas käytännössä toteutettaisiin matalaan ja saviliejuhohjaiseen järveen ja mitä sen perustamis- ja käyttökustannukset olisivat, miten huoltotoimet toteutettaisiin ja miten turvallisuutta valvottaisiin, jää suunnitelmassa epäselväksi. Samat kysymykset koskevat myös järvelle suunniteltua kelluvaa saarta, jota voidaan pitää Tuusulanjärven kulttuuri- ja kansallismaisemassa täysin vieraana elementtinä. Kelluvat rakenteet ja niiden toteuttamis- ja kunnossapitokustannukset kuormittaisivat kuntataloutta tarpeettoman paljon. Lintutorni, laituri, hyvin hoidettu piknikalue, kotieläinpuisto, auringonottoaikat sekä mahdollinen uimaranta ovat parempia vaihtoehtoja kulttuurimaisemaan kuin nuo esitetyt rakennelmat.

Vastine: Kaikkia Anttilan tilakeskuksen rantaan suunniteltuja rakenteita ei ole tarkoitus toteuttaa. Rakenteita voidaan toteuttaa myös muualla Tuusulassa. Rakenteiden soveltuvuutta kohteisiinsa selvitetään tarkemman suunnittelun yhteydessä.

- Tilakeskuksen alueella järjestettiin aiemmin Elomarkkinoita ja vastaavanlainen toiminta sopisi sinne edelleen.

Vastine: Hyvä idea, joka viedään tiedoksi Tuusulanjärven ja jokilaakson alueen kehittämistyöryhmälle.

- Anttilan tilakeskuksen alueelle sijoitetut toiminnot ja kävely- ja pyöräilyreitit on osoitettu kovin kapealle alueelle rantaan. Anttilan rannan virkistysalueen kokoa ei suunnitelmissa ole mainittu. Onko se vain tuo kapea rantareitti?

Vastine: Anttilan tilakeskuksen virkistysalueen koko määritellään tarkemmin asemakaavassa ”Anttilan tilakeskus” nro 3524. Asemakaavaluonnosta valmistellaan lautakuntaan uudelleen loppuvuodesta ja näillä näkymin luonnos olisi nähtävillä vuoden vaihteen tiennoilla.

Tuusulanjärven koillisrannan reitit

Reitti 7

- Yhteys rantaan voisi olla Järvensivunkujan kääntöpaikan kävelytien kohdalta.

Vastine: Reitti on pyritty sijoittamaan siten, että se kulkee kunnan maalla. Reitin kulku tarkentuu tarkemmassa suunnittelussa.

Reitti 8

- Kävelyteitä on Paijalantien molemmin puolin Kalamestarintieltä Paijalan suuntaan!
- Miten suuri tarve tälle reitille on, kun tällä hetkellä järven länsipuolta kulkee jo kevyenliikenteenväylät molemmin puolin Paijalantietä, ja Koskenmäen suunnasta tulee myös Kalamestarintie, Onkipojankuja, Kalamiehenkuja ja Järvensivunkuja, joita pitkin pääsee esim. kohti Anttilanrantaa.
- Kalamestarintien ja Onkipojankujan välinen kevytväylä ei mielestäni ole hyvä! Se tulisi ohjaamaan em. teiden ja Kalamiehenkujalle lisää kulkijoita ja polkupyöräilijöitä. Mahdollisesti mopoja ym. muita ajokkeja. Kapeat kadut ovat riski asukkaiden turvallisudelle jo nykyisinkin. Myös Järvensivunkujalle samoin. Kyllä nämä kadut pitää rauhoittaa vain omille asukkaille.
- Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla järven suuntaisia rinnakkaisia pyöräteitä on jo tällä hetkellä kolme. Paijalantien kummallakin puolella on pyörätiet ja kolmannen reitin muodostaa Kalamiehenkuja, joka jatkuu pohjoiseen Järvensivunkujana ja etelään Onkipojankujana.

- Yhteyden avaaminen Kalamestarintieltä Onkipojankujalle (suunnitelmassa lukee virheellisesti Onkimiehenkuja: Kyseisessä Kalamestarintien kaarteessa on jo nyt käynnissä päivittäin vaihtuva karuselli pysäköityjä autoja, kovaa alamäkeen ajavia Kalamestarinpolun asukkaita, pyöräileviä koululaisia, hölkkääjiä ja koiranulkoiluttajia ja neljästä pihasta tulevaa ja menevää asukkaiden autoliikennettä. Onkipojankujalta kuljetaan puiden välistä jonkin verran jalkaisin Kalamestarintielle ja tämä luonnollinen yhteyspolku toimii tällaisenaan oikein hyvin, ketään vaarantamatta.
- Suunnitelman mukainen toteutus toisi lisää liikennettä Kalamestarintien kaarteeseen ja Kalamestarinpolun osuuteen, joka jo nyt on monesti vaaran paikka ahtautensa takia. Joitain läheltä piti - tilannetta olen todistanut.
- Alueella on jo lukuisia kevytliikenteen väyliä ja onkin täysin tarpeetonta suunnitella tällaista hanketta yksityisten maanomistajien ja taloyhtiöiden tonttien läpi.
- Paijalan hautausmaan reunaan kulkee kaksi erinomaista pyörätietä, jotka eivät luulisi olevan liian kaukana järvestä, joten pitäisi ihmisten jaksaa sen verran kulkea.
- Oman käsitykseni mukaan Kalamestarintien liikennejärjestelyn idea on ollut se, että siellä ei olisi läpiajoliikennettä. Nyt Paijalantiellä on kaksi kevyen liikenteen väylää, joten kolmas yhteys Onkipojankujalta kuulostaa erikoiselta. Onkipojankujahan on myös suunniteltu siten, että pyöräilijät valitsisivat Paijalantien kulkuväyläkseen. Mutka, jossa on kahdesta suunnasta tulevat autot sekä kolmesta pihasta tulevat autot ei vaikuta kovin turvalliselta varsinkin lapsille.
- Pyöräily ja muu liikenne lisääntyy Kalamiehenkujalla joka aiheuttaa jo nyt vaaratilanteita, vaikka Paijalantiellä on pyöräily- ja jalankulun mahdollisuus. Varsinkin kun kevytliikenne on ohjattu meidän taloyhtiön sisäänmenon ja ulostulo reitille Kalamiehenkujan päässä. Opasteita enemmän mm. Paijalantielle. Jo nyt pyöräilijöitä käy kääntymässä pihoisamme!!!
- Huomionarvoista on myös se, että jo nykyisin tonttimme länsireunan kautta kulkee 3 kevyelle liikenteelle soveltuvaa väylää.
- Miksi kevyttä liikennettä pitäisi siirtää Kalamiehenkujalle ja Onkipojankujalle, kun erittäin hyvä ja turvallinen pyörätie kulkee vieressä? Järveä ei näe yhtään paremmin tältä reitiltä, kun varsinaiselta pyörätieltä. Tästä aiheutuu vaaratilanteita, koska ihmiset jo nyt seikkailevat kapealla autotiellä miten sattuvat. Lisäksi enenevässä määrin kävelijät ja pyöräilijät tulevat yksityispihalle, vaikka portissa lukee yksityisalue.
- Miksi Onkipojankujan ja Kalamestarintien välille pitäisi tehdä kevyen liikenteen väylä? Vieressä kulkee hyvä pyörätie, jota pitkin suurin osa mieluusti kulkee.
- Koskenmäen ja Anttilanrannan välillä on jo tällä hetkellä useampi kulkuväyliä. Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla järven suuntaisia rinnakkaisia pyöräteitä on jo tällä hetkellä kolme. Paijalantien kummallakin puolella on pyörätiet ja kolmannen reitin muodostaa Kalamiehenkuja, joka jatkuu pohjoiseen Järvensivunkujana ja etelään Onkipojankujana.
- Paijalantien molemmin puolin johtavat pohjoiseen ja etelään hyvät, toimivat väylät sekä kävelijöille että nopeille pyöräilijöille.

- Mitä tulee jo nyt Kalamestarintiellä tapahtuvaan jatkuvaan läpiajoon ja kaahaamiseen, ei mahdollinen uusi väylä Onkipojankujalle ainakaan sitä vähentäisi.
- Läheisyydessä on jo nykyisellään useita olemassa olevia kevyenliikenteenväyliä Anttilanrantaan, ei tälle toteutuakseen voimatoimia vaativalle uudelle yhteystarpeelle ole osoitettavissa minkäänlaisia perusteita.

Vastine: Kalamestarintien ja Onkipojankujan välillä on jo olemassa oleva polku, jota asukkaat käyttävät. Reitti on osoitettu kulkemaan tuota maastoon jo muotoutunutta kulkuväylää.

- Olisi hienoa, jos Onkipojankujan ja Kalamestarintien väliin suunniteltu kevyenliiketeenväylä voitaisiin toteuttaa siten, että olemassa olevaa puustoa ei tarvitsisi kaataa, vaan se sijoittuisi valmiiksi puuttomalle alueelle.

Vastine: Kalamestarintien ja Onkipojankujan välillä on jo olemassa oleva polku, jota asukkaat käyttävät, joten puustoa säästyisi mahdollisimman paljon, mikäli reitti päätetään toteuttaa.

Hautausmaan pysäköintialueen laajennuspotentiaali

- Hautausmaan parkkipaikat vanhan kappelin puolella ovat aina tyhjinä!
- Pajalan hautausmaan pysäköintialueen laajennuskin on järjenvastainen. Ei liene tarkoitus, että yritetään houkutella alueellemme ulkoilijoita sillä tavalla, että kaadetaan puita ja tehdään lisää parkkipaikkoja puistoomme?
- Hautausmaan viereinen parkkipaikka on kyllä jo riittävän häiritsevää sellaisenaan, mitä se nyt on.
- Hautausmaan vieressä oleva parkkipaikka on nytkin täysin vajaakäytöllä, joten se varmasti riittää halukkaille parkkeeraajille.
- Hautausmaan vieressä olevan parkkipaikan ei tarvitse yhtään laajentua kohti ainutlaatuista harjumaisemaa. Parkkipaikka on nyt jo aina ihan tyhjä ja toimii lähinnä käytöstä poistettujen henkilöautojen romukaatopaikkana.
- Kestäköön parkkipaikka saman suuruisena ilman rantapolkua.

Vastine: Hautausmaan pysäköintialueelle on osoitettu laajentumispotentiaali, joka otetaan käyttöön tarvittaessa.

Hidastetöyssyt

- Hidasteita Kalamestarintien turvallisuuden lisäämiseksi on toivottu ja pyydetty, mutta kunnan mielestä niille ei ole ollut tarvetta.
- Useasti pyydetty hidastetöyssyt Kalamestarintielle joita ei ole pystytty toteuttamaan.

Vastine: Kysymys välitetään tiedoksi kunnallistekniikan suunnittelijalle.

- Suunnitelmassa lukee virheellisesti Onkimiehenkuja

Vastine: Korjataan raporttiin Onkipojankuja.

- Mitähän VP2 merkinnän luonnontilaisuus tällä kohtaa mahtaa tarkoittaa?

Vastine: Luonnontilaisuus tarkoittaa, ettei alueelle olisi saanut perustaa nurmikenttää vaan sinne olisi pitänyt jättää kehittymään sille paikalle ominainen kasvillisuus esimerkiksi puusto.

- Asemakaavakartan mukaan Kalamiehenkujan ja Kalamestarintien (taloyhtiöiden tonttien) välissä on lähivirkistysalue, joka mahdollistaa alueen asukkaiden pääsyn järven rantaan ja esim. talviovikistyskäyttöön tarkoitettulle, auratulle luistin/hiihtouralle. Näin ei kuitenkaan käytännössä ole. Ko. taloyhtiöt ovat valjastaneet kyseisen alueen omaan käyttöönsä sijoittamalla sinne esimerkiksi tamppaustelineen yms. Toivomme, että ko. alue tässä yhteydessä kunnostetaan ja saatetaan asemakaavakartan mukaisesti alueen kaikkien asukkaiden virkistyskäyttöön. Ko. alue ei ole ollut kaavan mukaisessa käytössä (lähivirkistysalue) ainakaan vuodesta 2010.

Vastine: Rakennetun ympäristön valvonnasta vastaa kunnan rakennusvalvonta.

Reitti 9

- Natura-arvojen vaikutuksien johdosta rantareitti olisi mahdollista rakentaa Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla ainoastaan Natura-alueen ulkopuolelle. Se tarkoittaisi sitä, että rantareitti rakennettaisiin taloyhtiömme noin 100 asukkaan virkistyskäytössä olevalle pihanurmikkoalueelle.
- Ranta-alueemme on meille todella tärkeä, toiminnallinen paikka. Me Kalamiehenrannan asukkaat olemme ostaneet kodit järvenrannalta ja maksaneet asunnoistamme sen mukaisen hinnan.
- Kulkureitti jouduttaisiin rakentamaan pihanurmikkoalueellemme, jossa sijaitsevat mm. grillimaja ja kasvima-alue. Grillimaja jouduttaisiin purkamaan ja kasvima- ja marjapensasviljelyt todennäköisesti jouduttaisiin lopettamaan.
- Taloyhtiömme asukkaille myös tärkeän ranta-alueen käyttö vapaa-ajan viettoon häiriintyisi.
- Kalamiehenranta on runsaan sadan asukkaan yhteisö, joka aktiivisesti käyttää suunnitellun kulkureitin alle jäävää aluetta. Kulkuväylän tuoma poikittaisliikenne pilkkoisi ja pilaisi täysin kiinteistön rakennetun virkistysalueen. Nykyiseltä grillikatokselta rantaan on nelisen metriä, tähän väliin pitäisi toteuttaa kulkureitti. Mitä nykyisille rakennelmille pitäisi tehdä ja kuka maksaa. Kuinka kunta varmistaa, ettei alueesta tule yleistä piknik-paikkaa, satunnaisen kulkijan on mahdoton hahmottaa, että kuljetaan yksityisen pihan läpi ja tontilla riittää houkutuksia uintiin, evästauolle, grillaukseen yms. Reitti voidaan toki aidata mutta tämä taas estää kiinteistön omistajalta liikaa alueen käyttöä.
- Lisääntynyt ”liikenne” metsässä, mahdollinen meteli on häiriöksi meille asukkaille ja etenkin metsän ja kosteikon eläimille ja linnuille; roskaaminen. Kuka huolehtii luontopolun siivoamisesta ja kunnossapidosta? Nykyinen reitti lintutornille on surkeassa kunnossa; ihmiset jotka mahdollisesti kulkevat myös merkityn reitin ulkopuolella ja tulevat meidän ja muiden alueen asukkaiden pihalle. Lisääntynyt ilkeiden uhka meidän omalla takapihalla. ”moporalli” luontopolulla.
- Tällainen reitti aiheuttaa väistämättä levottomuutta, roskaamista ja sekä häiriötä sekä luvatonta poikkeamista alueen asukkaiden ja maanomistajien pihalle.
- Rannan kautta oleva yhteys järven eteläpäästä Natura alueelta Anttilan tilakeskuksen rantaan on mahdotonta toteuttaa. Taloyhtiöillä on tontit rantaan ja siellä on tehty paljon työtä alueen käyttämisessä osakkaiden virkistyskäytössä.

- Yhtiö on hankkinut myös tonttiin rajoittuvan osuuden yhteisistä alueista eli vesijätön omistukseensa. Asunto-osakeyhtiömme on noin sadan asukkaan yhteisö. Yhteisömme käyttää erittäin aktiivisesti suunnitellun kulkureitin alle jäävää aluetta.
- Kulkuväylän tuoma liikenne tuhoaisi täysin kiinteistömme virkistysalueet. Nykyiseltä grillikatokseltamme rantaan on matkaa vain noin nelisen metriä, tähän väliin pitäisi nyt toteuttaa yleinen kulkureitti. Koska pihallamme on ylläkuvatusti erilaisia harrastusmahdollisuuksia, läpikulun seurauksena pihastamme tulisi väistämättä yleinen virkistysalue. Kulkijoiden olisi käytännössä mahdotonta erottaa yksityisen piha-alueen rajausta. Seuraus piha-alueen muuttumisesta olisi asumisviihtyvyyden dramaattinen laskeminen sekä asuntojen arvon romahtaminen. Todennäköistä olisi myös jonkinlaisen ilkivallan ja häiriökäyttäytymisen ilmaantuminen alueellemme.
- Asukkaat ovat maksaneet rahassa siitä näkymästä, tunnelmasta ja rauhasta. Ensin kunta on myynyt nämä tontit hyvällä hinnalla ja nyt aikoo hyötyä uudelleen ja havittelee takaisin aluetta, joka on asukkaiden omaa pihamaata? Kuka haluaa oman ikkunan eteen, omalle pihalleen julkisen polun? Ei voi olla yleisen tarpeen mukaista lunastaa toisten hoidettuja pihvoja, asukkailla on oikeus omiin tontteihinsa.
- Alueella on asutusta, perheiden koteja ja ei ole mitään mieltä laittaa väkisin ihmisten kotipihojen läpi kulkemaan liikennettä. Annetaan lapsiperheille asumisrauha.
- Asunto-osakeyhtiössä asuu n. 100 henkilöä ja yhtiön tontti toimii sadan hengen piha-alueena. Asuntokohtaisia pihvoja yhtiössä ei ole, koska koko yhtiö on rakennettu yhteisen piha-alueen ja yhteisöllisen elinympäristön periaatteella. Laituri ja venevalkama ovat saumaton osa yhtiön pihaa ja tonttia. Yhtiössä mm. uidaan päivittäin ja esim. soutuveneily, kalastaminen ja muut aktiviteetit ovat iso tekijä asukkaiden elämänlaadussa. Reitti halkoisi yhtiön tonttia niin, että taloista rantaan ja laiturille
- Yhteys on suunniteltu rakennettavaksi asukspihojen ja Natura-alueen väliin. Se tulisi osittain pihallemme poukaman kohdalla. Meillä on kokemuksia vieraiden luvattomasti liikkuvien ihmisten käyttäytymisestä rannassamme, naapurissamme on toiminut epävirallinen majoituslaitos Kalamestarintie 6:ssa. Se on aiheuttanut paljon häirintää, ilkivaltaa ja veneiden anastamisiakin. Yhtiömme parkkipaikat sijaitsevat Kalamestarintien tuntumassa, tiellä ei ole muita parkkipaikkoja, ihmiset käyttävät jatkuvasti parkkialuettamme kuin omaansa liikkeessään näillä nurkilla. Parkkipaikkamme sijaitsee suunnittelemanne yhteyden eteläpäässä, joten saisimme varautua taas yhteen lisäryhmään parkkipaikallemme. Ei ilahduta. Yhteys olisi kohtuuton haitta taloyhtiömme asukkailla kaikkine lieveilmiöineen, vastustan yhteyden rakentamista jyrkästi näin herkkään ja rajalliseen tilaan, joka aiheuttaa kohtuutonta haittaa perheellemme ja muille yhtiön asukkailla.
- Kalamiehenrannan noin sadan asukkaan piha tuhotaan. Yhtiöllämme on erittäin pienet yksityiset pihat, jonka takia yhteinen alue on erittäin tärkeä kaikille asukkailla. Asukkailla on veneitä, grillipaikka, viljelypalstoja, marjapensaita, pelikenttä ja rauhallinen istuskeluryhmä rannalla.
- Asuntojen arvostus laskee, kun yksityisellä piha-alueella lisääntyy turvattomuus, luvattoman liikkumisen kasvaessa eksperimentaalisesti. Suunnitellulla rantareitillä liikkuvan on mahdotonta hahmottaa, että nurmialueet ja laituri eivät ole yhteistä kunnan virkistysaluetta
- Kalamiehenrannan halkovan lyhyen reitin hyödyt kuntalaisille ovat vähäiset suhteessa haittaan joka tästä aiheutuisi luonnolle, Natura-alue huomioiden, sekä sadalle tuusulalaiselle, jotka menettäisivät kotipihansa!

- Toteutuessaan reitti veisi noin 100:n ihmisen koko kotipihaan, sillä emme voi pitää asukkaiden yhteistä omaisuutta alueella, jossa kenellä tahansa on lupa kulkea ja viettää aikaa.
- Kunta rikkoisi oikeuttamme yksityiseen omaisuuteemme ja aiheuttaisi toimillaan suurta taloudellista haittaa asuntojemme arvon laskiessa piha-alueen menetyksen johdosta.
- Väistämätön seuraus tärkeimmän ja käytetyimmän piha-alueemme yleisestä läpikulusta tulisi olemaan pihamme käyttäminen yleisenä virkistysalueena siihen liittyvine negatiivisine lieveilmiöineen, kuten roskaaminen, ilkeävalta ja muu häiriökäyttäytyminen. Ihmisten olisi täysin mahdotonta erottaa yksityisen ja yleisen alueen rajoja. Näille yhteisille alueille on vuosien saatossa rakentunut asukkaiden tarpeisiin paljon erilaisia vapaa-ajanviettokohteita, kuten rannassa sijaitseva grillimaja, nurmikentät pallopelejä varten, viljelypalstat marjapensaineen, uimalaituri, venevalkama sekä talvisin luistinrata asukkaille.
- Johtava kulkuväylä/pihatie aiheuttaisi siihen poikittaista liikennettä.
- Emme ymmärrä miksi rantaan pitäisi rakentaa uusi kulkuväylä, kun Paijalantiellä on jo kaksi pyörätietä, joita pitkin pääsee sujuvasti Anttilanrantaan.
- Toimenpiteellä heikennettäisiin yli 100 Tuusulan kunnan asukkaan asuin- ja elinolosuhteita turvallisuuden ja viihtyvyyden suhteen olennaisella tavalla. Yleiselle edulle saavutettava hyöty ulkoilureitin perustamisella olisi käsityksemme mukaan merkittävästi vähäisempi kuin siitä aiheutuva haitta asukkaille. Vaihtoehtoisia kävelyreittejä on ulkoilijoille varmasti jo ennestään riittävästi tarjolla.
- Asunto Oy Tuusulan Vesimiehen tontin yli rannan suuntaisesti merkitty yhteystarvenuoli, joka tarkoittaa, että kävelyreitti on suunniteltu kulkeväksi rannan suuntaisesti meidän samoin kuin kaikkien muiden naapurikiinteistöjen tonttien yli. Tämä kävelyreitin perustaminen heikentäisi olennaisesti tämän alueen asuntojen ja kiinteistöjen asumisviihtyvyyttä ja samalla asumisturvallisuutta, kun kävelyreitillä liikkuvat aiheuttaisivat häiriötä, melua ja levottomuutta ja mahdollisesti syyllistyisivät ilkeävaltakoihinkin. Alueen asukkaat ovat asuntonsa ostaneet juuri oman rauhallisen rannan takia. Käsityksemme mukaan kävelyreitin perustaminen laskisi samalla asuntojen myyntiarvoa merkittäväällä tavalla. Asia tulisi koskemaan varmastikin noin 50 – 100 ranta-alueen asuntoa tai kiinteistöä ja tietysti paljon suurempaa määrää niiden asukkaita.

Vastine: *Suunnitelmakarttaa osoitetaan tälle kohtaa yhteystarve. Reitin tarkasta kulusta ja sijainnista maastossa päätetään myöhemmin, mikäli suunnitelma päätetään tällä kohdin toteuttaa. Yhteystarvenuoli (reitti 9) muutettiin käyräksi, jotta katsojan olisi helpompi ymmärtää, että yhteystarvenuoli ei kerro reitin tarkkaa sijaintia vaan vain sen, että tuolla alueella on tunnustettu tarve yhteydelle. Yhteystarve on osoitettu alueelle, koska se on asemakaavassa osoitettu puistoalueeksi.*

Reitti 9, reitin toteuttaminen rantaan

- Kaavailtu reitti kulkee nimittäin alueella, joka on ryteikköinen ja suomaista vesijättömaata sekä kosteaa multamaata. Tällaiseen maastoon minkä tahansa väylän, polun tai reitin rakentaminen on hyvin haasteellista ja kallista.
- Minulle ei ole myöskään auennut miten osin suoalueelle ja rantaryteikköön rakennettava rantareitti parantaisi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia siinä määrin, että yhtenäisen reitin rakentaminen olisi perusteltua.
- Kalamiehenrannan alueen rantamaaston soveltuvuus esimerkiksi pyörätieksi on mielestäni

rakennettavuuden kannalta hyvin haasteellinen.

- Reitin perustaminen on varmaan kallista, koska kyseessä on niin kostea maaperä. Suoalueen jälkeen reitti tulisi Kalamestarintielle, joka on erittäin kapea, vilkkaasti liikennöity, eikä sen reunassa ole minkäänlaista kevyenliikenteen väylää. Mietityttää, olisiko ko. reitille alkukiinnostuksen jälkeen käyttöä, verrattuna perustamisen kalleuteen ja tuleviin kunnossapitokustannuksiin.

Vastine: *Suunnitelmapakettia osoitetaan tälle kohtaa yhteystarve. Reitin tarkasta kulusta ja sijainnista maastossa päätetään myöhemmin, mikäli suunnitelma päätetään tällä kohdin toteuttaa.*

Reitti 9, luonto

- Kyseessä on Natura-alue, jolla sijaitsee mielestäni aivan ainutlaatuinen suoalue. Reitti menisi keskeltä ko. suoaluetta, ja tuhoaisi sen ainutlaatuisuuden.
- Tuusulanjärven Natura 2000-lintujensuojelualue jää reitin alle. Tähän asti suojellut lintujen pesimäalueet tuhoutuvat.
- Melusaaste, roskaaminen, ilkeä ja muut lieveilmiöt karkottavat linnustoa ja muita eläimiä reitin varrelta. Asunto-osakeyhtiön tontin ranta- nurmialue on luokiteltu luonnontilaiseksi puistoalueeksi (Vp2). Suunnitelman toteutus aiheuttaa toimenpiteitä, jotka muuttavat alueen luonnontilaa ja ovat ristiriidassa kunnan luokitukselle.
- Suunniteltu rantareitti on Natura-alueen välittömässä läheisyydessä, ja Tuusulanjärven eteläpää on merkittävää lintuvesialuetta. Näitä alueita halkova reitti ei todellakaan tue sitä luonnonsuojellusta tarkoittavaa mikä esim. Naturalla on.

Vastine: *Mikäli Natura-alueelle toteutetaan reittejä, tulee niistä neuvotella Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Suunnitelmapakettia osoitetaan tälle kohtaa yhteystarve. Reitin tarkasta kulusta ja sijainnista maastossa päätetään myöhemmin, mikäli suunnitelma päätetään tällä kohdin toteuttaa.*

REITIT 10, 11: Lintutornin rantareitti ja Jokipuiston reitti

- Ennen kaikkea on jätetty kokonaan huomiotta luontopolun mukanaan tuomat ongelmat alueen asukkaille. Nykyinenkin lintutorni on tärvelty ilkeällä, vaikka sinne on pitänyt mennä tihutöihin pitkospuita myöten. Kun uudelle lintutornille pääsy tehdään esteettömäksi, sinne hakeutuvat myös mopoporukat, joiden melun tulevat kuulemaan koko järven eteläpään asukkaat kuten myös Natura-alueen linnut. Esteettömyys sinällään on kiitettävää, mutta on selvää, että jos reittiä jatketaan minkään tyyppisenä lintutornilta meille asti, häiriköt pääsevät kyllä sieltä nopeasti myös takapihallemme, matkahan on lyhyt. Pitkospuiden on ehdotettu kulkevan suoraan meidän suopolkumme poikki, mikä toimisi houkuttimena meidän pihaamme. Seurauksena tulee olemaan meluamista, roskaamista, uteliaita katseita, pihoille kulkua ja rauhattomuutta suunnasta, joka aiemmin on tarjonnut pihoillemme hiljaisen, luonnontilaisen ja turvallisen suojaseinän.
- Lisäksi olemassa olevalla suunnitelmalla, luontopolku (jatkeena esteetön reitti padolle) olisi ennen kaikkea oikopolku, joka ei ole tarkoituksen mukainen tavoite. Ei-toivottu liikenne toisi mukanaan roskaamista ja meteliä, joka ei palvele luontoa. Tämän kaltainen liikenne ei olisi myöskään hyväksi esim. pitkospuiden kannalta. Nykyisetkin pitkospuut näyttävät olevan korjaustarpeen alla jatkuvasti.

- Järvenrantapolku olisi lopullinen katastrofi pilata Tuusulanjärven eteläpään suojeltu Natura-alue, jota on jo vaalittu vuosikymmeniä.
- Tällainen reitti tulee lisäämään roskaamista, mekkalaa ja levottomuutta alueella. Tuusulan kunta sai myös ison rahasumman elvyttääkseen järven lintukantaa ja saadakseen muuttolinnut pysähtymään alueella. Alueella pesii uhanalaisiakin lintulajeja. Mutta nyt sitten halutaan isoa määrää ihmisiä kiertämään ranta-alueille ja häiritsemään lintujen pesintää?
- Mielestäni on hyvä idea vähintäänkin kunnostaa nykyiset pitkospuut ja tehdä reitistä samalla esteetön. Reitintä pitäisi olla myös ympyränmuotoinen, palaten samaan paikkaan takaisin. Ei ole järkeä tässä tapauksessa tehdä reittiä joka johtaa eri paikkaan kuin lähtöpaikka. Reitintä alkuun pitäisi saada muutama pyöräpaikka. Lisäksi lisätä roskikset alueelle ja pitää sitä kunnossa.
- Aluehan on suojelualue, jolla jo nyt on havaittavissa huomattavasti vähemmän lajistoa, mitä vastaavissa muissa alueissa. Syy on yksinkertaisesti liikenne. Koskenmäentien vilkkaus on suoraan syytä siihen, että alue ei ole niin luonnonmukainen mitä sen olisi syytä olla. Kun kunta on päättänyt antaa jättimäisen kauppakesittymän pohjukan viereen, on oletettavaa, että liikenne suorastaan räjähtää alueella. Tämän järkyttävän suunnitelman lisäksi kunta suunnittelee vielä lähemmäs aluetta tulevia kulkureittejä. Ajatus on aivan järjetön. Alue ei kestä yhtään enempää ylimääräistä liikennettä. Jota aivan varmasti syntyy, kun lisäreitistöä lisätään. Jo nyt nuoriso ajaa alueella moottoriajoneuvoilla alueilla joilla ei saisi, todennäköisesti nämä lähemmäs rantaa suunnitellut ja muuten aluetta oikovat kulkuväylät vain lisäävät tätä liikennettä. Tämän lisäksi, on jo vuosia ollut selvää, että kunta ei pysty pitämään huolta luomistaan luontoreiteistä järven eteläpäässä. Lintutornille kulkevat pitkospuut ovat aina ilkeästä takia hajalla. Tämä osittain on varmasti säästänyt lintutornia, mutta kun reittejä levennetään ja tehdään lisäreittejä muualle rantaan, niin on oletettavaa, että ilkeältä lisääntyy.
- Itse olen valmis hyväksymään korkeintaan pitkospuut nykyiseltä lintutornilta metsään vedetyn linjauksen mukaan. Niitä ei tarvitse paaluttaa metrien pituisilla paaluilla, eikä niitä pitkin voi ajaa moottoroidulla ajoneuvolla. Sekä jatkuva korjaaminen vandaalien jäljiltä on edullisempaa kuin suohon uponneen tiepohjan

Vastine: palautteet huomioidaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan jatkosuunnittelussa. Arvokkailla luontokohteilla kulkua ohjataan ja keskitetään yleensä reiteille ja poluille. Näin vähennetään luonnon kulumista ja kulkijoiden aiheuttamaa häiriötä alueen asukkaille ja luonnolle.

- Voisiko lintutornin rakentaa huomattavasti edullisemmin kiinteälle maalle venevalkaman viereen eikä Natura alueen kosteikkoon?

Vastine: esteettömän lintutornireitin erilaisia sijoittamisvaihtoehtoja on tutkittu. Päädyttiin siihen, että esteetön yhteys oli helpointa järjestää suunnitelmassa ehdotettuun sijaintiin.

- Onko Tuusulan kunnalla todella tarkoitus rakentaa kevyenliikenteen tie Hyrylän Natura-alueelle, joka on vielä kaiken lisäksi kosteikko? Natura on tähän asti ollut suojeluhanke mutta onko se Tuusulan Hyrylässä muuttumassa linnuston ja muiden vesieläinten (esim kalat, saukko jne) tuhoalueeksi? Rakentaako Tuusula tien kosteikolle, jolloin linnuston pesintä turmeltuu, kalojen kutu häiriintyy, saukon elämä tulee mahdottomaksi?

Vastine: Ei ole. Tarkoituksena on rakentaa ainoastaan kävelyreitti.

- Aluehan on pohjavesialuetta, paljon lähteitä, onko tämä otettu huomioon?

Vastine: On. Alueelle on tehty luontotyyppikartoitus viimeksi vuonna 2018 (Faunatica, Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Tuusulanjärven eteläpään tulevien pitkospuiden alueella vuonna 2018).

- Ihmettelen, eikö entinen veneväylämme ole juuri samassa kohdassa ja voisiko olla vieläkin. Talokohtainen soutuvenepaikka/liikenne pitäisi kyseistä aluetta myös hienovaraisesti kunnossa ilman suuria ruoppauskustannuksia jatkossa. Kun venepaikkaoikeus on poistettu, niin samalla on luvattu ilmeisesti Natura-alueen pohjoispäässä tilalle paikka, jota ei kuitenkaan ole saatu.

Vastine: Veneväylän ruoppaamisesta Natura-alueella tulee neuvotella Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

REITTI 12, 13, 14: Tuusulanjärven kaakkoisrannan reitit

- Tässä samalla haluaisin tiedustella, miksei Gustavelundin ja kirkon väliin rakenneta virkistysaluetta.

Vastine: Gustavelundin ja kirkon välissä on Kaukjärvenpuisto. Suunnitelma puiston toteuttamiseksi on laadittuna. Tuusulanjärvellä ollaan toteuttamassa ruoppauksia vuonna 2021-2022. Ruopattavat massat ovat kuivumassa puistoon rakennettavassa välivarastointipaikassa ennen loppusijoitustaan. Kun ruoppaukset on tehty, välivarastointipaikka puretaan ja puiston rakentaminen alkaa.

REITIT 15, 16, 17: Rantatien kehittäminen

Kommentoisin Rantatien osalta suunnitelmaa. Mielestäni siitä on unohtunut kolme tärkeää seikkaa:

- 1) Asukkaat. Suunnitelma ei huomio, että alueella on melko paljon pysyvää asutusta. Meidänkin pitää pystyä liikkumaan tänne ja pois.
- 2) Tie on tällä hetkellä "museokunnossa" eli aivan järkyttävä ajaa ihan millä laitteella hyvänsä
- 3) Suunnitelmassa on aivan oikein nostettu pyöräily 1. asemaan ja siinä on varmaankin ajateltu ympäristön asukkaiden ja turistien pyöräilyä. Todellisuudessa jo nykyisin tien suurin riskitekijä on suuret kilpaharrastajajoukot, jotka ajavat 5-10 pyörän ryppäissä vauhdilla 30-35 km/tunnissa miltei koko tien leveydeltä. Uusi suunnitelma tulee lisäämään kilpaharrastajaryhmiä tuntuvasti ja siten tien turvallisuus huononee merkittävästi jalankulkijoille ja muille liikkujille. Kysymys: Voidaanko kilpaharrastajat ohjata Järvenpääntien pyörätielle kokonaan?

Vastine: palautteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan jatkosuunnittelussa. Tieliikenteen valtakunnallinen vastuumuseo Mobilia on saanut Pirkanmaan ELY-keskukselta toimeksiannon tuottaa kunnossapitosuunnitelma Tuusulanjärven Rantatiestä, joka kuuluu Väyläviraston museoteiden joukkoon. Kunnossapitosuunnitelman tarkoituksena on koota museotien historiatiedot, kuvata sen nykytila ja suunnitella tien ylläpitoon ja opastukseen mahdollisesti tarvittavat parannukset. Työ on alkanut kesällä 2021.

YLEISTÄ

Nykyinen reitistö

- Tuusulanjärven ympäri kulkee erinomaisesti kevyenliikenteen väyliä. Maisemia pystyy loistavasti ihailemaan jo olemassa olevilta reiteiltä.
- Järvenkiertäminen onnistuu jo nyt olemassa olevia reittejä myöten, kun opastus on tehty kunnolla.
- Järven saa erinomaisesti kierrettyä tälläkin hetkellä luontoa ja asukkaita kunnioittaen, joten toivottavasti tämä huomioidaan päätöksenteossa

- Olisi hyvä huomata, että kun järveä nykyistä reittiä pitkin kiertää, näkymiin kuuluu koko järven ympäristökulttuuri, pellot, metsät, viljelykset, asumukset, kasvillisuus, koko vanhaa kulttuuria sisältävä historia, ei vain itse vesi. Se on arvokas kokonaisuus, jota ei pidä rikkoa vain joidenkin yksittäisten ihmisten toiveiden ja halujen takia. Lisäksi suuri osa pyöräilijöistä, juoksijoista ja osa kävelijöistäkin näyttää keskittyvän vauhdin ylläpitoon ja oman kuntonsa kohottamiseen, joten järven näkeminen tuskin kiinnostaa.
- Suunnitelman osalta voisi hahmotella kustannuksia ja tehdä sen jälkeen osallistuvan budjetoinnin tyylinen kysely kuntalaisille siitä mihin verovaroja kannattaa käyttää ensisijaisesti.

Vastine: Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen, joten työssä on tutkittu mahdollisuuksia virkistysreittien saamiseksi rannoille tai niiden välittömään läheisyyteen.

- Miten Natura-arvoja voidaan suojella, jos alueen läpi tehdään kulkureitti?

Vastine: Yleensä kulkemisen keskittäminen reiteille vähentää luonnolle tapahtuvaa häirintää ja maaston kulumista. Yleensä Natura-alueille, jotka on perustettu lintujen suojelemista varten, on tehty mahdolliseksi myös lintujen tarkkaileminen.

- Jos kasvillisuutta näkymien lisäämiseksi raivataan pois rannoilta, saatetaan tuhota tarpeellista ja arvokasta kasvustoa sekä lintujen pesintäpaikat ja –mahdollisuudet.

Vastine: Tuusulanjärven lintuveden Natura-alue on vesilintujen suojelualue. Vesilinnut vaativat elinympäristökseen avointa aluetta ja sen vuoksi Natura-alueita on raivattu avoimeksi. Työtä ohjaa Uudenmaan ELY-keskuksen lintuvesikoordinaattori.

- Keski-Uusimaan riistanhoitoyhdistyksen hallitus toivoo, että kaavasunnitelmassa otetaan riittävästi huomioon, alueen metsästyskäyttö. Alueella harjoitetaan kannanhoidollista metsästystä, jonka tulee olla turvallista. Räjähdysmäisesti lisääntyneen Metsäauriskannan hoito vaatii suunnitelmallista ja pitkäjänteistä panosta alueen metsästäjiltä. Alueen vesilintukantojen hoito, vaatii myös metsästäjien tukea pienpetopyynnin muodossa, joka sekkin vaatii oman tilansa.

Vastine: Alueelta poistetaan vieraslajeja yhteistyössä paikallisten metsästysyhdistysten kanssa. Kunta on myös vuokrannut alueita metsästysyhdistysten käyttöön. Kunnan ja metsästysyhdistysten yhteistyötä on tarkoitus jatkaa myös tulevaisuudessa.

ROSKIKSET

- Koirankakkaroskiksista pulaa Paijalantien läheisyydessä
- Roskikset ja niiden säännöllinen tyhjennys joka bussipysäkillä

Vastine: Mieli-piteet välitetään eteenpäin kunnallistekniikan suunnittelijalle.

- Maastopyöräilyn ohjaamiseen kiinnitettävä huomiota.

Vastine: Mieli-piteet välitetään eteenpäin kunnallistekniikan suunnittelijalle.

- Yleiskaava 2040 luonnoksesta täytyy poistaa alueellani kulkeva virkistysreittiehdotus. (2 mielipidettä).

Vastine: yleiskaavaa koskevat muistutukset tulee jättää yleiskaavan nähtävilläoloaikana.

3.3 Yhteenveto virtuaalityöpajan tuloksista

Virtuaalityöpajan tuloksien lyhyet yhteenvedot on alla esitetty reiteittäin.

Lammaskallio-Lassilan tila (Reittiehdotus 1)

- Kulkua ei tule ohjata arvokkaille lintukosteikoille.
- Olemassa olevia reittejä tulisi hyödyntää mahdollisimman paljon.

Lassilan tilan pohjoispuolen reitit (Reittiehdotus 2)

- Ei reittejä metsään. HUOM! Reitti kulkee koko ajan pellolla eli tässä viitataan varmaankin Vuorelan metsäalueeseen.

Vuorelan pellon ylittävä reitti (Reittiehdotus 3)

- Ei reittiä Vuorelan metsään, koska se on kauriiden suosimaa asuinaluetta.
- Ei parkkipaikkaa Vuorelan metsään. Parkkipaikan voisi laittaa Hankkijan entisen kaatopaikan päälle.
- Parkkipaikan rakentamisen sijaan tulisi kehittää alueen julkista liikennettä.

Anttilan tilakeskus-Vuorela (Reittiehdotus 4)

- Reitti tulee tehdä kunnan omistamalle maalle.
- Osakaskunnan omistaman venevalkaman kohdalla reippailijoiden reitti on hyvä nostaa ylös penkereelle, jossa kulkee vanha tienpohja ja josta on hyvät näkymät järvelle.

Anttilan tilakeskuksen reitit (reittiehdotus 5)

- Reittien tulisi kulkea kunnan eikä osakaskunnan mailla.

Jatkoyhteydet Järvensivunkujalle (reittiehdotus 6)

- Ei reittejä asuntojen pihojen kautta eikä Natura-alueelle, koska ne aiheuttavat häiriötä asukkaille ja linnuille.

Jatkoyhteydet viheralueille (reittiehdotus 7)

- Hieno reittiyhteys, joka on jo reippailijoiden käytössä.
- Ei reittejä asuntojen pihojen kautta eikä Natura-alueelle, koska ne aiheuttavat häiriötä asukkaille ja linnuille.

Oikoreitti (reittiehdotus 8)

- Reitti jo olemassa oleva oikopolku, joka on ahkerasti paikallisten asukkaiden käytössä.
- Asukkaille lisähäiriötä ja meteliä.
- Kalamestarintien mutka, johon oikopolku johdattaa on vaarallinen.

Yhteystarve Kalamiehen rantaan (reittiehdotus 9)

- Hieno rantareitti kasvattaa asuntojen arvoa ja alueen vetovoimaisuutta.
- Pihojen kautta kulkeva reitti tuo mukanaan häiriötä ja ilkeävaltaa asukkaille ja luonnolle.

Järven eteläosan reitit (Reittiehdotus 10)

- Hyvä suunnitelma, kunhan kaidekorkeus on sellainen, että maisema avautuu pyörätuolista käsin.
- Reittiä ei tule suunnitella asukkaiden takapihoille. Reitti on suunniteltu suoalueelle, jonka poikki kulkeminen tuskin kiinnostaa ketään.
- Alueella tehdään paljon ilkivaltaa, joten uusia rakenteita kuten esteetöntä lintutornia ei kannata rakentaa.
- Pitäisi huomioida, etteivät suunnitelmat lisää ajoliikennettä Kirkkotiellä. Kulttuuriympäristössä pitää välttää räikeitä valoja ja värejä. Lintujen pesimisrauha on säilytettävä.

Tuusulanjärvi-Rusutjärvi (Reittiehdotus 18)

- Metsäalueita säästettävä. Ei reittejä kaikkiin metsiin. Tuusulanjärveltä on jo hyvät yhteydet Rusutjärvelle.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma

Lausunnot ja mielipiteet

SISÄLLYS

Sisällys

1. LAUSUNNOT	2
1.1 HSL 1.4.2021	2
1.2 Metsähallitus 4.5.2021	2
1.3 Tuusula-Seura ry 6.4.2021	4
1.4 Ely-keskus 6.5.2021	5
1.5 Ympäristökeskus 6.5.2021	6
1.6 Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry:n puolesta 6.5.2021	6
1.7 Tuusulanjärven vesisuojeluyhdistys 20.4.2021	10
1.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 6.5.2021	13
1.9 Vammaisneuvosto 20.5.2021	15
1.10 Ikäihmisten neuvosto 6.5.2021	18
1.11 Kasvatus- ja sivistyslautakunta 20.4.2021	21
1.12 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 29.4.2021	24
1.13 Lapsi- ja perheasiainneuvosto 6.5.2021	26
1.14 Suomen Luonnonsuojeluliitto Tuusulan yhdistys ry 6.5.2021	30
1.15 Kirkonkylä- Hyökkälä yhteisen vesialueen osakaskunta Hoitokunta 4.5.2021	32
2. MIELIPITEET:	33
2.1 Mielpide	33
2.2 Mielpide	35
2.3 Mielpide	35
2.4 Mielpide	35
2.5 Mielpide	36
2.6 Mielpide	39
2.7 Mielpide	41
2.8 Mielpide	42
2.9 Mielpide	42
2.10 Mielpide	42
2.11 Mielpide	42
2.12 Mielpide	44
2.13 Mielpide	45
2.14 Mielpide	45

2.15 Mieliipide.....	46
2.16 Mieliipide.....	46
2.17 Mieliipide.....	47
2.18 Mieliipide.....	48
2.19 Mieliipide.....	48
2.20 Mieliipide.....	49
2. 21 Mieliipide.....	50
2.22 Mieliipide.....	50
2.23 Mieliipide.....	51
2.24 Mieliipide.....	52
2.25 Mieliipide.....	52
2.26 Mieliipide.....	53
2.27 Mieliipide.....	53
2.28 Mieliipide.....	53
2.29 Mieliipide.....	54
2.30 Mieliipide.....	54
2.31 Mieliipide.....	56
2.32 Mieliipide.....	57
2.33 Mieliipide.....	58
2. 34 Mieliipide.....	59
2.35 Mieliipide.....	62
2.36 Mieliipide.....	63
2.37 Mieliipide.....	63
2.38 Mieliipide.....	63
2.39 Mieliipide.....	64

1. LAUSUNNOT

1.1 HSL 1.4.2021

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma (TUUDno-2020-397).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

1.2 Metsähallitus 4.5.2021

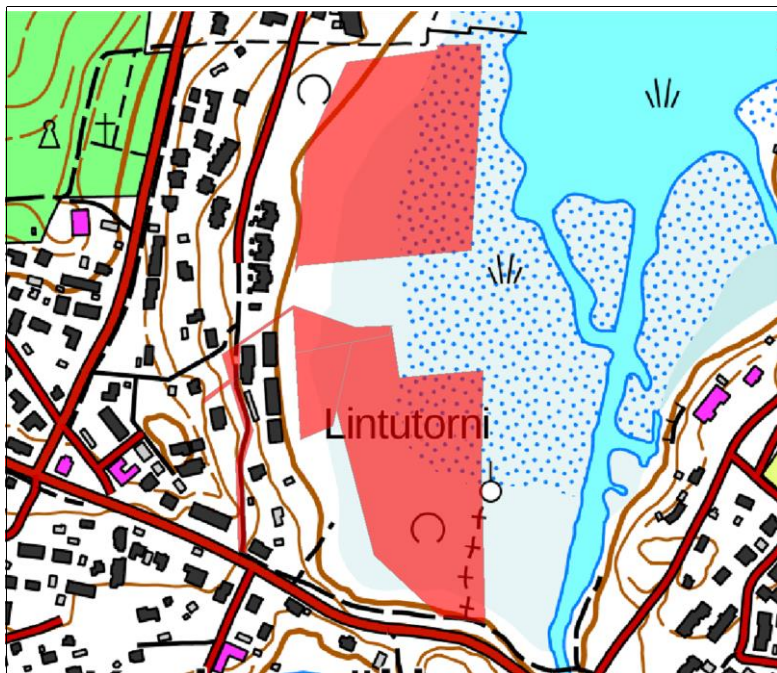
Tuusulan kunta pyytää lausuntoa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta. Suunnitelmassa osoitetaan Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka yhdistää alueen monipuoliset luonto-, maisema ja kulttuurikohteet sekä mahdollisuuden liikuntaan. Suunnitelmapaketti perustuu alueelle eri aikoina laadittuihin kaavoihin, virkistyskäyttösuunnitelmiin sekä selvitysten ja puistosuunnitelmien aineistoihin.

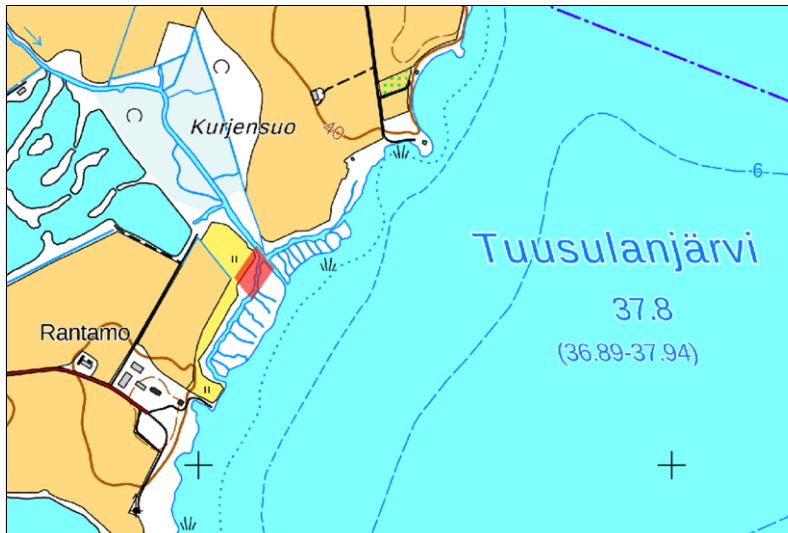
Metsähallitus hallinnoi suunnittelualueella kiinteistöjä 858-409-2-222, 858-409-2-340, 858-409-2-338, 858-409-2-354, 858-409-2-19 ja 858-412-1-8. Metsähallituksen hallinnassa olevat kiinteistöt kuuluvat pääosin Tuusulanjärven luonnonsuojelualueeseen, joka tullaan perustamaan Ympäristöministeriön asetuksella 13.5.2021. Luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen alueella astuvat voimaan luonnonsuojelulain 13–15 § mukaiset rauhoitusmääräykset.

Suunnitelmaluonnoksessa Tuusulanjärven eteläosiin Metsähallituksen alueille on esitetty uusi kävelyreitti sekä yhteystarve rantaa pitkin koilliseen. Metsähallitus muistuttaa, että kyseisten reittien mahdollinen toteuttaminen edellyttää Metsähallituksen hallinnassa olevien alueiden osalta sopimuksen tekemistä reittien perustamisesta sekä reittilinjausten tarkastamista maastossa. Reittien mahdollisessa toteuttamisessa tulee lisäksi huomioida luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset.

Lausunnon valmistelusta on vastannut erikoissuunnittelija Asko Ijäs Rannikon Luontopalveluista

LIITE: Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet Tuusulanjärven ranta-alueella

1.3 Tuusula-Seura ry 6.4.2021

Tuusula-Seura ry esittää seuraavaa:

Tuusulanjärvi valittiin Suomen maakuntajärveksi vuonna 2011 ja siitä todettiin, että vähäjärvisellä Uudellamaalla se muodostaa ainutlaatuisen arvokkaan maisemaelementin. Tässä yleissuunnitelmassakin korostetaan useaan kertaan Tuusulanjärveä tärkeänä kulttuuriympäristönä ja sen keskeisyyttä kaikissa suunnitelmissa. Toisaalta monet siinä esitetyt ehdotukset sotivat suoraan vastoin tätä vastaan.

1.

Koko Rantatie ja osa Kirkkotiestä on ilman kävelytiestä ja tekee niistä yhä kasvavan auto- ja kevyen liikenteen kannalta ongelmallisia. Ensimmäinen asia on, että kunta ei entisestään vaikeutettaisi tilannetta kaavoittamalla jatkuvasti uusia tontteja ja tiivistämällä vanhaa rakennuskantaa teiden vaikutuspiirissä. Koska molemmat tiet ovat tämänkin selvityksenkin mukaan ainutlaatuiset koko valtakunnassa, niin uusien rakennuskaavojen tekeminen tulisi välittömästi lopettaa järven ja näiden teiden väliseltä alueelta, sekä niiden välittömästä läheisyydestä. Lyhytnäköinen kunnan taloudellisen edun tavoittelu kostautuu yhä kasvavina vaikeuksina liikenteelle, matkailulle ja asukkaiden viihtyisyydelle. Teiden varsilla olevat jo nyt hyvin harvinaisiksi käyneet peltoaukeat tulisi ehdottomasti säilyttää maisemaan oleellisesti vaikuttavina osina.

2.

Pitkällisen odottelun jälkeen saatiin kuntalaisille ja matkailijoille ainutlaatuinen Fjällbon puistoalue. Kunnalla oli alkujaan 3 vaihtoehtoa sen alueen kaavoituksesta.

- ei lainkaan rakennuksia
- yksi asunto nykyisen talon paikalle
- kolmen tontin rypäs keskelle puistoa

Nyt ensimmäinen ja paras vaihtoehto on jostakin syystä jätetty kokonaan pois. Näin ainutlaatuiselle puistoalueelle ei tietenkään pitäisi tehdä minkäänlaista rakennusta. Mutta koska siellä on jo yksi rakennus, niin se voisi jäädä esimerkiksi sivutoimisen puistonvartijan asunnoksi ja varastoksi. Kolmen asunnon rakentaminen keskelle puistoa on pelkästään ylimääräisen taloudellisen hyödyn tavoittelua puiston käyttäjien kustannuksella. Se olisi myös jälleen yksi lisä Rantatien muutenkin liian suureksi käyneeseen liikenteeseen. Joten sellaista ei pidä toteuttaa. Puistoalue on tullut jo nyt niin suosituksi, että se vaatii varmasti tulevaisuudessa lisää tilaa sekä parkkeeraukselle ja monille mahdollisille uusille toiminnoille ja tapahtumille, joita siellä voidaan harjoittaa tulevaisuudessa.

3.

Kelluva rantaraitti: Ensimmäinen kysymys on, että mihin sellaista tarvitaan, kun rantaan on jo rakennettu erinomainen kävelyreitti samalle välille? Toinen ongelma tulisi olemaan sen ja rannan väliin jäävä ”sisäjärvi”. Se estäisi veneiden pääsyn ulos osasta ”sisäjärveä” joko kokonaan, tai pääsisi jonkin kaarisillan kautta. Koska järvi on siltä kohdin erittäin matala ja ponttoonit painuisivat syvälle liejuun ja sillan reunat estäisivät pintaveden liikkeen niin, että se estäisi veden vaihtumisen tehokkaasti sillan sisäpuolelta ja kaikenlaiset roskat ja kasvien jätteet kasautuisivat sinne. Ranta on siltä kohdin jo nyt vesikasvien peitossa niin, että soutaminen on ajoittain vaikeaa. Se rumentaisi myös maisemaan sopimattomana koko rannan. Jokainen järven rannan lähellä asunut tietää myös, että aina tulee vuosia, jolloin jäät rikkovat tai vääntävät ponttoonisillat vinoon. Sen rakentaminen ja huoltaminen ovat todella kalliita, verrattuna siihen, mitä sillä saavutetaan.

4.

Tuusukodon uimaranta. Tuusulan järvi on uinnin kannalta varsin huono. Se on matala, vesi sameaa ja pohja pehmeää liejua, etenkin tässä Tuuskodon kohdalla. Kaislikko ja muut vesikasvit valtaavat jatkuvasti lisää alaa. Uintikausi on lyhyt ja sitä lyhentää vielä ajoittainen leväkukinto. Näitä muutamia päiviä varten ei järvelle pidä rakentaa näin suuria rakenteita. Aikaisemmin on pidetty tärkeänä, että mitään saunoja, pukukoppeja, eikä muita rakennelmia saa tehdä lähelle vesirajaa, joka muuttaisi maisemaa. Myös laiturien piti olla mahdollisimman huomaamattomia. Nämä laiturit ja muut vaadittavat rakenteet muuttavat kauniin ja suositun puiston aivan toiseksi. Ranta vaatii massiiviset ruoppaukset, jotta välttävä syvyys saadaan aikaan ja satoja kuormia soraa, jotta pohja olisi edes siedettävä. Lisäksi sora vaipuu liejuun jatkuvasti vuosien kuluessa. Järvi sopii parhaiten veneilyyn, kalastukseen, rannoilla patikointiin ja oleskeluun, jolloin kaikki nämä rakenteet ovat turhia ja vain pilaavat alkuperäisen luonnonmaiseman. Järvi on parhaimmillaan alkuperäisessä asussaan, jota tullaan katsomaan. Aikoinaan oli vanhainkodin laiturit tässä samassa paikassa, mutta sen käyttö uimiseen loppui jo vuosikymmeniä sitten edellä mainittujen ongelmien vuoksi. Epäilemättä tämäkin hanke osoittautuisi kyseenalaiseksi hyvin pian. Nykyisten ihmisten vaatimukset ovat myös aivan eri luokkaa kuin silloin, joten vaikeuksia tulisi olemaan. Jos Tuusulassa halutaan kehittää uimapalveluja, niin toimenpiteet kannattaa suunnata jo olemassa oleviin valmiisiin hyvin suosittuihin kohteisiin tai maauimalaan ja kehittää niitä. Rusutjärvellä on jo nyt erinomainen ranta ja uintikelpoisempi vesi. Samalla panostuksella saadaan niissä paljon parempaa aikaan. Myös Järvenpäässä on jo valmis uimaranta, jos Tuusulanjärvessä halutaan uida.

1.4 Ely-keskus 6.5.2021

Tuusulan kunta on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta ja Anttilan tilakeskuksen rannan virkistyskäytön kehittämissuunnitelmasta.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että suunnitelmissa on onnistuttu sovittamaan yhteen lisääntyvä virkistyskäyttö, arvokas kulttuuriympäristö ja merkittävät luontoarvot.

Kulttuuriympäristön arvot on tunnistettu ja niitä hyödynnetään asianmukaisella tavalla. Tuusulanjärven ympäri osoitetuilla reiteillä ei lähtökohtaisesti ole negatiivisia vaikutuksia kulttuuriympäristöön, mutta ne on syytä toteuttaa suhteellisen kevyinä ja polkumaisina sekä hiekka-/ kivituhkapintaisina.

Koko Tuusulanjärvi on arvokas lintualue ja arvokkaimmat osat kuuluvat Natura -ohjelmaan lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena (Tuusulanjärven lintuvesi FI0100046). Suunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden suhteen Natura -vaikutusten arviointi tai sen tarve on tuotu vaihtelevasti esiin. Esimerkiksi Anttilan tilakeskuksen kehittämissuunnitelmassa Natura-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen on suunniteltu reittejä ja rakennelmia, joiden osalta vaikutukset Natura- alueeseen tulee tarkemmin arvioida lupakäsittelyn yhteydessä. Natura- alueella reittejä ei tule valaista.

Tuusulanjärven eteläosan Natura -alueelle on yleissuunnitelmassa osoitettu kävelyreittejä lintutornin alueelle. Reitit perustuvat vuonna 2019 tehtyihin tarkempiin suunnitelmiin. ELV-keskus katsoo, että suunnitelmissa on huomioitu Tuusulanjärven eteläpään toimenpidesuunnitelma (Enviro 2016) ja siinä esitetyt vaikutukset Natura -alueeseen.

1.5 Ympäristökeskus 6.5.2021

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa tulisi huomioida lisäksi paikalliset luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet, joita ei suunnitelmassa:

- Kotuntien venevalkaman rantalehdot (alle hehtaarin kokoinen arvokas luonto-kohte) - yleiskaavaehdotuksessa sl 9
- Tuuskodon rantalehdot - yleiskaavaehdotuksessa sl 23

Lisäksi yleissuunnitelman sivun 5 kartasta (kuva 2): teksti ja kartta ovat vähän epäselvät ja ristiriidassa keskenään, kun kartalla on esitetty muitakin kuin suunnitelmassa rajatulle alueelle sisältyviä luonnonsuojelukohteita. Tätä voisi selkeyttää joko poistamalla kartalta ylimääräiset kohteet tai lisäämällä karttaan suunnitelma-alueen rajauksen, tai sitten vaihtoehtoisesti avaamalla tekstissä karttaa paremmin/selkeämmin.

Reitit

Länsirannan reitit:

Rantamo-Seittelin kosteikkojen lähialueille ei tulisi perustaa kulkureittejä lintujen pesimärauhan turvaamiseksi. Sen sijaan reitille Sarvikalliosta Lassilaan voisi rakentaa lintutornin, josta olisi näkymä Seittelin kosteikolle. Tämä vähentäisi Rantamon kukkulan kävijämäärää. Vuorelan metsäalue on selvästi lähimaastoa korkeammalla eikä sen takia sovellu P-paikaksi, joka tulisi sijoittaa mieluummin alavammalle peltoalueelle. Reitti Paijalantieltä Rusutjärven laajentaisi hyvin ulkoilumahdollisuuksia. Anttilan alueen ja etelä- ja itäpuolen reitit: Reitistö ok, kunhan huomioidaan Natura-alue ja muut tärkeät luontokohteet linjauksissa. Halosenniemen alueelle ei tule rakentaa uusia polkuja.

Kehitettävät kohteet

Jokipuiston aluetta tulee kehittää sen luontoarvoja kunnioittaen. Lisäksi Piiliojan kunnostuksen yhteydessä voisi selvittää kävelypolkua Kulloontieltä Mattilan suuntaan.

1.6 Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry:n puolesta 6.5.2021

Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry:n mielestä Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma on monipuolinen ja suurimmaksi osaksi kannatettava.

Alueen luonto- ja linnustoarvojen turvaamiseksi yhdistys pitää tärkeänä, että ulkoilijoille suunnitellut reitit sijoitetaan maastoon siten, etteivät ne aiheuta häiriötä alueen linnustolle ja siten tahatonta lintuarvojen heikkenemistä. Erityistä varovaisuutta reittien sijoittamisessa tulee noudattaa Tuusulanjärven länsipuolen peltomaisemassa, varsinkin Rantamon ja Seittelin kosteikkojen läheisyydessä, alueella, joka ulottuu pohjois-eteläsuunnassa Lammaskalliosta Vuorelaan. Tämä pelto- ja kosteikkoalue on sekä tärkeä muutonaikainen lintujen levähdysalue, että monen taantuvan peltolinnun pesimäalue. Esitämme tämän lausuntonne karttaliitteissä (liitteet 1 ja 2) alueen linnustoa häiritsemättömän ulkoilureittivaihtoehdon.

Edelleen esitämme, että ulkoilureitin tulisi rakenteeltaan olla mahdollisimman hyvin peltoluontoon sopiva ja valaisematon. Reitin varrelle ehdotamme sijoitettavaksi parin metrin korkuisia tähystyslavoja ja ulkoilijoiden levähdyspaikkoja. Mikäli ulkoilureitin linjausta ja rakennustapaa halutaan ehdottamastamme muuttaa, pyydämme, että meille annetaan mahdollisuus kommentointiin.

Liite 1. Apus ry:n ehdottama ulkoilureittilinjaus Ruskelasta kohti Vuorelaa. Merkitty sinisellä.

Liite 2. Apus ry:n esittämä ulkoilureitin linjaus Rantamon muuntajalta Seittelin kosteikolle ja edelleen kohti Vuorelaa.

1.7 Tuusulanjärven vesisuojeluyhdistys 20.4.2021

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmaa ryhdyttiin laatimaan Tuusulan kunnan tilaamana Swecon konsulttityönä vuoden 2020 alussa. Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys ei ole alunperin ollut mukana suunnittelussa eikä kutsuttuna lausunnonantajana, mutta on suunnitelman julkistamisen jälkeen saanut mahdollisuuden kommentointiin, kun järven ja sen ympäristön virkistysarvot joka tapauksessa ovat vahvasti sidoksissa järven tilaan. Swecon suunnitelmassa ei järven tilan huomioiminen ole mukana millään tavalla, ja sitä on pidettävä ilmeisenä puutteena. Muuten suunnitelmassa on varsin perusteellinen rantojen reittien ja virkistyskäytön mahdollisuuksien kartoitus, ja kartoitus antaa hyvän pohjan yksityiskohtaisemmalle virkistyskäytön jatkosuunnittelulle. Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys esittää seuraavassa suunnitelmasta joitakin yleisluontoisia kommentteja, joilla on laajempaa merkitystä, sekä lisäksi joitakin pienempiä yksityiskohtia koskevia huomautuksia.

YLEISIÄ KOMMENTTEJA

Tuusulanjärven tila

Tuusulanjärven tila on pitkän ajan kuluessa vaihdellut suuresti ollen hyvinkin huolestuttava 1900-luvun jälkipuoliskolla. Niinpä leväkukinnat olivat yleisiä ja virkistysarvo matalalla, vaikka järvi pitkään toimi myös Helsingin vedenhankinnan varalähteenä. Järven kuormitus on ollut selvästi sen sietoa suurempi, ja vielä nykyäänkin esimerkiksi fosforin kuormitus on likimain kaksinkertainen arvioituun sietokykyyn verrattuna. Järven tila alkoi parantua, kun Järvenpään jätevedet ryhdyttiin johtamaan vuonna 1979 meriviemäriin. Senkin jälkeen hankalia vuosia on esiintynyt, ja vuoden 1997 vaikean leväkesän jälkeen järven kunnostustoimet saivat lisää vauhtia mm. laajan kansanliikkeen ansiosta. Mittavien kunnostustoimien ansiosta järven tila on pikkuhiljaa parantunut niin, että tilan indikaattorina käytetyn klorofylli a :n pitoisuus on 2010-luvun puolivälin jälkeen oikeuttanut järven tilan tyydyttäväksi. Tällä hetkellä huolestuttavaa kuitenkin on, että 4-5 viimeisen vuoden aikana kehitys näyttäisi kääntyneen hiukan huonompaan suuntaan; tosin vuosi 2020 edusti hyvää tilannetta hydrometeorologisista oloista johtuen. Joka tapauksessa sekä itse järvessä että sen valuma-alueella tarvitaan edelleen voimakkaita kunnostus- ja kunnossapitotoimenpiteitä, jopa kasvavassa määrin, varsinkin, kun otetaan huomioon ilmastomuutoksen todennäköisesti epäedullinen vaikutus järven tilaan. Sekä lämpötilojen nousun että sateisuuden lisääntymisen voidaan arvioida lisäävän ravinteiden huuhtoutumista ja heikentävän järven tilaa.

Aikojen kuluessa Vantaanjoki on ollut tärkeä kalavesi ja tunnettu lohikannastaan. Tällä hetkellä mahdollista lähinnä Vantaanjoen suuta lähellä olevan padon vuoksi. Hausjärveltä lähtevä Vantaanjoki sivuhaaroineen voisi kuitenkin olla kunnostettuna ja hoidettuna merkittävä lohijoki jälleen. Tuon tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi kaukonäköisiä päätöksiä erityisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan maakunnan päättäjiltä, mutta nostaisi Vantaanjoen ja myös Uudenmaan maakuntajärven Tuusulanjärven arvoiseensa asemaan eteläisen Suomen keskeisenä kulttuuri- ja virkistyskäytön kehtona, kuten se on historiansa aikana aikaisemminkin ollut. Satoja vuosia sitten Vantaanjoen parhailla lohiapajilla ostettiin valtakunnalle turvallisuutta Suomenlahden takaa; tulevien lohiapajien hyöty saataisiin suoraan ja täysimääräisesti omiin käsiin!

Kansallisen kaupunkipuiston näkökulma

Nyt julkistettu Tuusulanjärven rantojen virkistyskäyttösuunnitelma käsittää Tuusulan puolella olevat rannan läheiset alueet. Kun mm. järven ympäri tapahtuu runsaasti pyöräily- ym. liikkumista virkistysmielessä, on Järvenpään puolen puuttuminen selvityksestä selvä puute. Sen mukana olo olisi tuonut suunnitelman ajatuksen lähelle kansallisen kaupunkipuiston ajatusta, joka oli vahvassa myötätuulessa 5-6 vuotta sitten. Mm. Taistelukoululla loppusyksyllä 2015 pidetyssä Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistyksen ja Tuusulan kunnan järjestämässä seminaarissa näytti Tuusulan ja Järvenpään yhteinen kaupunkipuisto saavan

vihertävää valoa myös asiasta päättävän ympäristöministeriön taholla. Valitettavasti hieman myöhemmin Järvenpään kaupunki vetäytyi yhteishankkeesta, mikä käytännössä vei pohjan yhteisen kaupunkipuiston kehittämiseltä.

Tiestö, Kirkkotie ja Rantatie

Järveä kiertävä tie muodostaa rantojen virkistysreittien rungon. Se on suureksi osaksi hyväkuntoinen erillisine kevyen liikenteen väylineen, mutta osalla reittiä on tässä suhteessa ongelmia. Erityisen hankalia ja myös tärkeitä ovat Kirkkotie ja Rantatie. Kirkkotien yhteydessä on toimiva kevyen liikenteen väylä, mutta tien hidastetöyssyt kaipaavat korjaamista niin, että hidastevaikutus hoidettaisiin oikeanlaisella muotoilulla ja pinnoituksella ilman nykyisen kaltaista tarpeetonta röykytystä. Nopeusrajoitusta voisi hiukan alentaakin, sillä nykyään varsinkin kaksipyöräisiä moottoriajoneuvoja liikkuu tiellä aika ajoin vaarallisen vauhdikkaasti.

Virkistyskäytön kannalta runsaiden kulttuurikohteiden Rantatie on liikenteellisesti hankala. Tiellä on paljon sekä välttämätöntä autoliikennettä että kevyttä liikennettä, eikä erillistä kevyen liikenteen väylää ole. Se tarvittaisiin ehdottomasti. Jossakin yhteydessä, ja Sweconkin suunnitelmassa (sivu 22), on ehdotettu, että asia hoidettaisiin erottamalla nykyisestä ajotiestä kevyen liikenteen kaista, ja sallimalla autoliikenne kulkemaan vain yhteen suuntaan kerrallaan hoitamalla vastaantulevien ajoneuvojen sivuuttaminen sivulle väistämällä. Liikennetarpeen runsauden vuoksi sellainen ratkaisu olisi kovin huono. Myöskään Rantatien ajoneuvoliikenteen yksisuuntaistamista ei voi pitää hyvänä ratkaisuna pitkien ja kömpelöiden kiertojen vuoksi. Sen sijaan erillinen kevyen liikenteen kaista voitaisiin ehkä rakentaa toisen tienvarsi-ajan päälle samaan tapaan kuin Kirkkotiellä on ilmeisesti tehty. Oja hoidettaisiin tällöin putkiojana ja hulevesikaivoilla ja ainakin Kirkkotiellä ratkaisu näyttää toimivan hyvin. Kriittisimpiin kohtiin voitaisiin ehkä joutua lunastamaan muutama neliometri kohdalla olevista tonteista. Tämä edellyttäisi tietysti hyväksyttävää kaupankäyntiä maanomistajien kanssa, mutta olisi vähäisyytensä takia tuskin ylivoimainen este.

Rantarakentaminen

Eräs oleellinen tavoite järven ranta-alueiden yleisen virkistysarvon kannalta on rantaympäristön rakentamisen hillintä. Tähän on kiinnitetty voimakkaasti huomiota useissa yhteyksissä, ja mm. jo Tuusula-Seuran 60-vuotisjuhlan julkilausumassa vuonna 2006. Siinä varoitettiin erityisesti järven lähiympäristön liian kiihkeästä rakentamisesta, mikä jo silloin oli selvästi nähtävissä. Sen jälkeen on tilanne 15 vuoden aikana mieluummin huonontunut kuin parantunut. Rantojen asuntorakentaminen jatkuu voimakkaana, eikä tulos aina kestä kriittistä tarkastelua. Esimerkkinä voidaan mainita vaikkapa tuore Anttilan viereinen kukkula, jolta kyllä on hyvä näkymä järvelle, mutta toisin on näkymä itse kukkulalle. Tällaisen rakentamisen yhteydessä siirtyy rakennettu ranta-alue pysyvästi kaiken potentiaalisen virkistyskäytön ja julkisten toimintojen ulkopuolelle, ja sillä on pitkällä aikavälillä suuri merkitys, vaikka taloudelliset saannot voivat hetken lämmittääkin. Swecon selvityksessä tähän sängen tärkeään periaatteelliseen asiaan ei ollut kiinnitetty huomiota.

Uimapaikka

Tuusulalaisten monikymmenvuotisena haaveena on ollut kunnollinen uimapaikka kunnassa. Oman uimahallin valmistuminen vuonna 2004 paransi tilannetta oleellisesti, mutta haave Tuusulanjärven rannassa olevasta uimarannasta elää edelleen. Mikäli riittävän edullinen paikka löytyy, ja järven tilan paraneminen jatkuu, voidaan haavetta pitää realistisena. Kun kuitenkin järven tilan viime vuosien kehitys ei ainakaan varauksetta tue hyvän kehityksen jatkumista ja ilmastomuutoksen oletetut vaikutuksetkin viittaavat epäedulliseen suuntaan, on uuden uimarannan perustamista syytä harkita kriittisesti ja kokonaisvaltaisesti, myös Tervanokka ja Rusutjärvi huomioon ottaen. Myös EU:n yleisiä uimarantoja koskeva valvonta voi tuottaa ikäviä yllätyksiä. Hyvä ja Hyrylän keskustaa elävöittävä vaihtoehto voisikin olla maauimala nykyisen Hyrylän uimahallin viereen. Se tarjoaisi hyvät ja tasaiset uintiolot varmemmin ja pidemmän kauden kuin luonnon uimaranta, vaikka järven parhaimmillaan tarjoamaa hienoa maisemanautintoa ei voikaan kiistää. Tätä elementtiä voisi ja kannattaisi hyödyntää panostamalla nykyistä enemmän retkeilyyn, veneilyyn ja virkistyskalastukseen. Samalla jo olemassa olevaa Rusutjärven uimarantaa ja

sen palveluja voisi edelleen kehittää, ja huolehtia - ehkä lisäveden johtamistakin lisäämällä - veden laadun hyvänä säilymisestä Rusutjärnessä.

YKSITTÄISIÄ KOMMENTTEJA

Tuusulanjärven luusua on keskeinen risteyspiste järven ranta-alueella, ja sitä voisi hyödyntää enemmänkin. Alue on nykyään siisti ja veneiden säilytyspaikka hyvä, mutta luusuan lähellä voisi olla vaikkapa kesäkahvila/grilli/kioski, kun pysäköintitilaakin on jonkin verran. Myös veneiden vuokraamiselle ja onkimiselle veneestä alue olisi sopiva, ja kävelyaluetta voisi olla rannalla enemmän. Palvelupiste palvelisi myös lähellä olevan Natura-alueen lintutornilla kävijöitä. Järven runsas kalasto tarjoaisi hyviä mahdollisuuksia laajamittaisempaan virkistyskalastukseen, vaikkapa pilkkikisojen muodossa.

Tuusulan 300 vuoden ikää lähestyvä puuristikirkko alkaa olla alansa historiaa Suomessa, ja kirkko on hienon kirkkomaansa ja sankarihautojen alueensa kanssa varsinkin kesäisin suosittu tapahtuma- ja käyntikohte. Kirkon lähellä voisikin perustellusti olla vaikkapa kirkonrakentaja/suunnittelijalle nimetty pieni palvelupiste.

Gustavelundin alue on monipuolisuudessaan koko järven lähialueen eittämätön helmi, ja järvelle antava rantaterrassi hakee vertaistaan. Siihen voisi ehkä keskittää vieläkin enemmän aktiviteetteja. Gustavelundin lähelle merkitty kelluva rantareitti saattaa kuulostaa eksoottiselta, mutta pienen vesialueen sulkeminen voi aiheuttaa suljetulla alueella vedenlaatuongelmia.

Kunnan omistama Fjällbon rantapuisto tarjoaa hienot puitteet vapaamuotoiseen virkistysulkoiluun ja siinäkin olisi potentiaalia paljon monipuolisempaan toimintaan erityisesti kesäaikana. Aluetta on kehitetty viime aikoina, mutta jonkinlaisia palveluja alue kaipaisi. Alueen tunnettuuskin on vieläkin heikohko. Tähän astiset rakentamiset eivät nosta alueen virkistysarvoa. Tulevaisuuden kannalta tärkeää on, että puistoalue pidetään luonnonpuistona, eikä rahasteta lyhytnäköisesti rakentamisella, kun omistussuhteetkaan eivät aiheuta siihen tarvetta.

Rantatien varrella on useita merkittäviä käyntikohteita, joiden aktiviteetteja, kuten konsertteja yms. voisi ehkä entisestäänkin lisätä, vaikka niitä jo nykyäänkin on kohtalaisesti. Tosin suurempiin konsertteihin tai muihin kulttuuritapahtumiin ei Rantatien varrella tai edes koko Tuusulassa ole hyviä paikkoja. Ja kuten alussa jo todettiin, Rantatien liikkumisongelmiin olisi välttämätöntä saada pikaisesti parannusta. Sillä olisi valtakunnallistakin merkitystä.

Rantatien valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön lisäksi mielenkiintoisia retkikohteita on myös järven länsipuolella. Ne sijaitsevat etäämpänä Tuusulan keskustasta, mutta länsipuolen väljempien liikenneväylien vuoksi niiden tavoittaminen sekä polkupyörällä että autolla on helppoa. Swecon suunnitelmassa järven länsipuolta on tarkasteltu lähinnä reittiverkon kehittämisen näkökulmasta. Keskeisiä kohteita ovat Sarvikallion ja Anttilan alueet. Lisäreittejä on suunniteltu erityisesti Sarvikalliolta, mitä on pidettävä onnistuneena ehdotuksena. Myös Anttilan ympäristöön on suunniteltu lisäreittejä. Tilakeskus sinänsä tarjoaa runsaastikin mahdollisuuksia erilaisiin aktiviteetteihin, ja erillissuunnittelun teko alueelle lieneekin meneillään. Ylimalkaan järven länsipuolen virkistyskäyttö ja kehitysehdotuksetkin kohdistuvat lähinnä kävely- ja oleilualueiden kehittämiseen. Edellä mainittuihin kuuluvat myös linnuston seuranta-aktiviteetit, joita varten alueella on myös lintutorni havaintojen tekoa varten. Kun mm. Seittelin kosteikon kehityssuunnitelmissa linnustolla ja siihen kohdistuvalla mielenkiinnolla odotetaan olevan kasvupotentiaalia, se kannattaisi huomioida yleisen virkistyskäyttösuunnitelman yhteydessä. Jonkinlainen kioski tai pieni palvelupiste lintujen havaintoalueella voisi olla perusteltu.

Yhteenvetona Swecon Tuusulanjärven rantojen virkistyskäyttösuunnitelmasta voidaan todeta, että siinä on koottuna varsin perusteellinen kartoitus Tuusulan puoleisen järven rantojen nykytilaa. Kun järvi ja sen rantaympäristö muodostavat selvän kokonaisuuden, olisi luontevaa, että selvitys kattaisi koko tämän kokonaisuuden. Huomattavan runsaasti on selvitelty erilaisten kävelyreittien

aikaansaamista suunnittelualueen maastoon. Hieman epäselväksi jää, missä määrin ne kaikki perustuvat tarvekartoitukseen. Kaiken kaikkiaan lisäsuunnittelua ja konkretiaa tarvitaan, jotta paljon mahdollisuuksia antava järveen nojautuva alue tulisi tulevaisuudessa tarjoamaan kaikille monipuolisia virkistysmahdollisuuksia täysipainoisesti ja tasapuolisesti. Oleellinen edellytys tämän onnistumiselle on rantojen liiallisen rakentamisen välttäminen.

1.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 6.5.2021

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017-2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva. Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmakartalle on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmakartalla osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet. Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi karttakoosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma 2021, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti järven ja järven ympäristön virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Virkistyskäytön suunnittelussa suotavaa on huomioida yhteistyö Tuusulanjärven käyttäjien (esimerkiksi kalastusseurat ja - yhdistykset, kalastuskunnat sekä melonta ja veneily- yhdistykset) Myös kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa. Reitistön säilyminen katkeamattomana kunnasta toiseen, yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voidaan taata yhteistyöllä.

Ehdotus:

Esittelijä: Heidi Hagman

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- antaa asiaselostuksen mukaisen lausunnon

Puheenjohtajan avattua keskustelun jäsen Palvas ehdotti, että lausuntoon lisätään seuraava lause: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta toteaa Fjällbon osalta, että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti antaa alla olevan lausunnon

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma 2021, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti järven ja järven ympäristön virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden saavutettavuus ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä-Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta toteaa Fjällbon osalta, että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

Virkistyskäytön suunnittelussa suotavaa on huomioida yhteistyö Tuusulanjärven käyttäjien (esimerkiksi kalastusseurat ja -yhdistykset, kalastuskunnat sekä melonta ja veneily- yhdistykset). Myös kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa. Reitistön säilyminen katkeamattomana kunnasta toiseen, yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voidaan taata yhteistyöllä.

1.9 Vammaisneuvosto 20.5.2021

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017-2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva. Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmakartalle on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmakartalla osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet. Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia

sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi karttakoosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Vammaisneuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Vammaisneuvosto painottaa, että esteettömyys on tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa. Esimerkiksi lintutornin alueen kehittämisessä otetaan esteettömyys hyvin esille. Näin pitkospuut ja lintutorni ovat myös liikuntaesteisten saavutettavissa.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Riittävä määrä pysäköintipaikkoja liikuntaesteisille on taattava.

Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiselle. Esimerkiksi Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Alueelle tullaan usein omalla autolla, koska julkinen liikenne on vähäistä tai sen käyttö liikuntaesteiselle saattaa olla haastavaa. Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite

Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa. Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään.

Kelluva rantareitti Gustavelundilta Tuuskodolle on kiinnostava vaihtoehto. Sen käyttö tulisi todennäköisesti olemaan vilkasta. Reitin tulee olla esteetön. Reitiltä voi havainnoida järviluontoa ympäri vuoden.

Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena esteettömyys huomioiden. Lisärakentamista ei pidä sallia.

Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa, jotta yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voitaisiin taata. Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

Ehdotus:

Esittelijä: Marjo-Kaisa Konttinen

Vammaisneuvosto päättää antaa asiaselostuksen mukaisen lausunnon.

Puheenjohtajan avattua keskustelun jäsen Heikkonen esitteli lausuntoon seuraavaa lisäystä. Kun kohteista laaditaan karttoja, opasteita ja niistä viestitään asukkaille esimerkiksi nettisivujen kautta, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään. Viestinnän tulee olla saavutettavaa.

Neuvosto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti antaa seuraavan muutetun lausunnon

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Vammaisneuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Vammaisneuvosto painottaa, että esteettömyys on tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa. Esimerkiksi lintutornin alueen kehittämisessä otetaan esteettömyys hyvin esille. Näin pitkospuut ja lintutorni ovat myös liikuntaesteisten saavutettavissa.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Riittävä määrä pysäköintipaikkoja liikuntaesteisille on taattava.

Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiselle. Esimerkiksi Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Alueelle tullaan usein omalla autolla, koska julkinen liikenne on vähäistä tai sen käyttö liikuntaesteiselle saattaa olla haastavaa.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa. Kun kohteista laaditaan karttoja, opasteita ja niistä viestitään asukkaille esimerkiksi nettisivujen kautta, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään. Viestinnän tulee olla saavutettavaa.

Kelluva rantareitti Gustavelundilta Tuuskodolle on kiinnostava vaihtoehto. Sen käyttö tulisi todennäköisesti olemaan vilkasta. Reitin tulee olla esteetön. Reitiltä voi havainnoida järviluontoa ympäri vuoden.

Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena esteettömyys huomioiden. Lisärakentamista ei pidä sallia.

Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa, jotta yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voitaisiin taata. Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

1.10 Ikäihmisten neuvosto 6.5.2021

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017-2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva. Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmakartalle on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmakartalla osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet. Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi karttakoosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Ikäihmisten neuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa, jotta yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voitaisiin taata.

Ehdotus

Esittelijä: Marjo-Kaisa Konttinen

Ikäihmisten neuvosto päättää antaa asiaselostuksen mukaisen lausunnon Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta.

Puheenjohtajan avattua keskustelun jäsen Petäjäniemi esitti lausuntoon lisäyksiä esteettömyydestä seuraavasti:

Ikäihmisten neuvosto painottaa, että esteettömyys on ikäihmisten näkökulmasta tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa.

Lintutornin alueen kehittämisessä otetaan esteettömyys hyvin esille. Näin pitkospuut ja lintutorni ovat myös liikuntaesteisten tavoitettavissa.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa.

Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Sen ja pysäköintialueen laajentaminen on hyvä tavoite. Ikäihmiset tulevat alueelle usein omalla autollaan, koska julkinen liikenne on vähäistä.

Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyörällä ajetaan usein lujaa, joten jalkaisin sen käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Sen kehittäminen on tarpeen.

Kelluva rantareitti Gustavelundilta Tuuskodolle on kiinnostava vaihtoehto. Sen käyttö tulisi todennäköisesti olemaan vilkasta. Reitin tulee olla esteetön. Reitiltä voi havainnoida järviluontoa ympäri vuoden.

Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena. Lisärakentamista ei pidä sallia.

Lisäksi jäsenet Hyökki, Mäkinen ja Latva- Pukkila esittivät lisäyksiä lausuntoon Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta. Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään. Sarvikalliolle toivotaan lisää nuotiopisteitä.

Neuvosto hyväksyi tehdyt esitykset yksimielisesti.

Päätös

Ikäihmisten neuvosto päätti antaa alla olevan muutetun lausunnon.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Ikäihmisten neuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Ikäihmisten neuvosto painottaa, että esteettömyys on ikäihmisten näkökulmasta tarpeen huomioida kaikessa suunnittelussa. Esimerkiksi lintutornin alueen kehittämisessä otetaan esteettömyys hyvin esille. Näin pitkospuut ja lintutorni ovat myös liikuntaesteisten tavoitettavissa.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa

tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi. Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Sen ja pysäköintialueen laajentaminen on hyvä tavoite. Ikäihmiset tulevat alueelle usein omalla autollaan, koska julkinen liikenne on vähäistä.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa. Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on laadultaan ja esteettömyydeltään.

Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyörällä ajetaan usein lujaa, joten jalkaisin sen käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Sen kehittäminen on tarpeen.

Kelluva rantareitti Gustavelundilta Tuuskodolle on kiinnostava vaihtoehto. Sen käyttö tulisi todennäköisesti olemaan vilkasta. Reitit tulee olla esteetön. Reitiltä voi havainnoida järviluontoa ympäri vuoden. Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena. Lisärakentamista ei pidä sallia.

Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa, jotta yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voitaisiin taata. Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

1.11 Kasvatus- ja sivistyslautakunta 20.4.2021

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017-2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva. Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmakartalle on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmakartalla osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet (luonto, maisema, kulttuuri, liikunta, palvelut). Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi kartta-koosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan lausunto

- Toteuttaminen "kilometri kerrallaan". On tärkeää, että tartutaan toteuttamaan hankkeita, joille on kaavalliset ja luvituksen kannalta edellytykset.
- Etupainotteisuus reittien ja yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa. Asuinalueilta tulee olla sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin.
- Pysäköintialueiden riittävyttä on korostettu suunnitelmassa, mikä on hyvä.
- Ympärivuotisuus palveluissa ja niiden käytössä on huomioitava. Järvellä, etenkin talvisin, liikkuu tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea.
- Luonto, virkistys ja kulttuuri sekä muut Tuusulanjärveen liittyvät asiat ovat koottu hyvin yhteen raportissa.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Työssä osoitetaan virkistysreitistö, siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä esitetään tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella. Olisi suotavaa edetä hankkeissa yhdessä naapurikunnan kanssa ja tavoiteltava yhteistä ilmettä ja palveluiden korkeaa laatua. Kuntayhteistyö on tärkeää, sillä Tuusulanjärven virkistyskäyttö on yhteinen asia, joka tuo myös yhteistä vastuuta.

Suunnitelmassa esitetään kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Reittien yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa niiden toteuttamismahdollisuus. On tärkeää lähetä edistämään hankkeita, joille on kaavalliset ja tarvittavien lupien kannalta hyvät edellytykset toteutua. Suunnitelmassa on hyvä tuoda esiin sujuva yhteys asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin. Suunnitelmassa on hyvin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja sijoittumista eri puolille järveä.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Suunnitelmassa tulisi huomioida palveluiden ja niiden käytön ympärivuotisuus. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää antaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta asiaselostuksessa olevan lausunnon.

Puheenjohtajan avattua keskustelun, lautakunta päätti yksimielisesti tehdä seuraavat puheenjohtaja Salosen esittämät ja jäsen Alangon, Tuhkusen, Ahosen, Laitilan kannattamat lisäykset lausuntoon:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta toteaa Fjällbon osalta - suunnitelman sivu 27/41, kohta 5.4.9 Fjällbon puisto, viimeinen kappale - että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja pelkästään Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

Lautakunta korostaa lisäksi, että pienempien, helposti toteutettavien suunnitelmien ja parannustoimien täytäntöönpano on tärkeää yleissuunnitelman tavoitteiden täyttämiseksi, kuntalaisten palveluiden parantamiseksi. Etenkin opastus ja opastuksen tärkeys on niin tässä suunnitelmassa kuin monissa muissakin viime vuosien aikana tehdyissä suunnitelmissa ollut usein esillä. Opastuksen tärkeydestä huolimatta käytännön toimia opastuksen parantamiseksi ei juuri ole tapahtunut. Muilta osin lautakunta päätti hyväksyä esitetyn lausunnon.

Päätös

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti antaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta alla olevan lausunnon:

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan lausunto:

- Toteuttaminen "kilometri kerrallaan". On tärkeää, että tartutaan toteuttamaan hankkeita, joille on kaavalliset ja luvituksen kannalta edellytykset.
- Etupainotteisuus reittien ja yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa. Asuinalueilta tulee olla sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin.
- Pysäköintialueiden riittävyttä on korostettu suunnitelmassa, mikä on hyvä.
- Ympärivuotisuus palveluissa ja niiden käytössä on huomioitava. Järvellä, etenkin talvisin, liikkuu tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea.
- Luonto, virkistys ja kulttuuri sekä muut Tuusulanjärveen liittyvät asiat ovat koottu hyvin yhteen raportissa.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Työssä osoitetaan virkistysreitistö, siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä esitetään tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella. Olisi suotavaa edetä hankkeissa yhdessä naapurikunnan kanssa ja tavoiteltava yhteistä ilmettä ja palveluiden korkeaa laatua. Kuntayhteistyö on tärkeää, sillä Tuusulanjärven virkistyskäyttö on yhteinen asia, joka tuo myös yhteistä vastuuta.

Suunnitelmassa esitetään kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Reittien yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa niiden toteuttamismahdollisuus. On tärkeää lähetä edistämään hankkeita, jolle on kaavalliset ja tarvittavien lupien kannalta hyvät edellytykset toteutua. Suunnitelmassa on hyvä tuoda esiin sujuva yhteys asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin. Suunnitelmassa on hyvin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja sijoittumista eri puolille järveä.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Suunnitelmassa tulisi huomioida palveluiden ja niiden käytön ympärivuotisuus. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta toteaa Fjällbon osalta - suunnitelman sivu 27/41, kohta 5.4.9 Fjällbon puisto, viimeinen kappale - että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja pelkästään Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

Lautakunta korostaa lisäksi, että pienempien, helposti toteutettavien suunnitelmien ja parannustoimien täytäntöönpano on tärkeää yleissuunnitelman tavoitteiden täyttämiseksi, kuntalaisten palveluiden parantamiseksi. Etenkin opastus ja opastuksen tärkeys on niin tässä suunnitelmassa kuin monissa muissakin viime vuosien aikana tehdyissä suunnitelmissa ollut usein esillä. Opastuksen tärkeydestä huolimatta käytännön toimia opastuksen parantamiseksi ei juuri ole tapahtunut.

[1.12 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 29.4.2021](#)

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta- alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017- 2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva. Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmakartalle on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmakartalla osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet (luonto, maisema, kulttuuri, liikunta, palvelut). Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto- , maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi karttakoosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunnan lausunto:

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Suunnitelmassa osoitetaan virkistysreitistö, siihen kytkettyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä esitetään tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella.

Kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet osoitetaan hyvinkin pitkälle aikavälille. Reittien yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa niiden toteuttamismahdollisuudet ja resursoida sekä aikatauluttaa hankkeet, kilometri kerrallaan. On tärkeää lähteä edistämään määrätietoisesti hankkeita, joille on kaavalliset ja tarvittavien lupien kannalta hyvät edellytykset toteutua. Saavutettavuus läheltä ja kaukaa tulee olla sujuvaa. Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on helppo tulla. Suunnitelmassa on hyvin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja sijoittumista eri puolille järveä, mikä on osoittautunut jo nykyisten luonto- ja virkistyskohteiden rakentamisessa erittäin tärkeäksi seikaksi.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, käyttäjäryhmiä ja liikkujien vaihtuvia tarpeita reittien näkökulmasta. Käytön ohjaus ja opastus on ensiarvoisen tärkeää, liikkumisen tavat ja muodot monipuolistuvat koko ajan. Suunnitelmassa tulee huomioida palveluiden ja niiden käytön ympärivuotisuus. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea. Luonnon, virkistyskäytön ja kulttuurin Tuusulanjärvi sekä alueen kehittämistarpeet on koottu hyvin yhteen raportissa.

On tärkeää, että järven kehittämistä tehdään kuntayhteistyönä. On tavoiteltava yhteistä tavoitetasoa kuntien erityispiirteitä korostaen. Tuusulanjärven hoidon laatu kaikkienensa tulee olla korkea, visuaalista ja yhtenäistä ilmettä korostaen. Alueella tuotetaan korkealaatuisia matkailun palveluita, joita tuetaan edellä mainituilla asioilla. Kuntayhteistyö, matkailun tarpeiden huomioiminen ja tukeminen on tärkeää, sillä Tuusulanjärven virkistyskäyttö on yhteinen asia, joka tuo myös yhteistä vastuuta.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara

Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta päättää antaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta asiaselostuksessa esitetyn lausunnon.

Puheenjohtajan avattua keskustelun, lautakunta päätti yksimielisesti lisätä seuraavan jäsen Meckeiborgin esittämän ja jäsen Yltävän kannattaman täydennyksen lausuntoon:

Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta toteaa Fjällbon osalta - suunnitelman sivu 27/41, kohta 5.4.9 Fjällbon puisto, viimeinen kappale - että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja pelkästään Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

Muilta osin lautakunta hyväksyi annetun lausunnon.

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti antaa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta alla olevan lausunnon.

Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunnan lausunto:

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Suunnitelmassa osoitetaan virkistysreitistö, siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä esitetään tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella. Kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet osoitetaan hyvinkin pitkälle aikavälille. Reittien yhteyksien rakentamisessa tulee varmistaa niiden toteuttamismahdollisuudet ja resursoida sekä aikatauluttaa hankkeet, kilometri kerrallaan. On tärkeää lähteä edistämään määrätietoisesti hankkeita, joille on kaavalliset ja tarvittavien lupien kannalta hyvät edellytykset toteutua. Saavutettavuus läheltä ja kaukaa tulee olla sujuvaa. Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on helppo tulla. Suunnitelmassa on hyvin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja sijoittumista eri puolille järveä, mikä on osoittautunut jo nykyisten luonto- ja virkistyskohteiden rakentamisessa erittäin tärkeäksi seikaksi. Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, käyttäjäryhmiä ja liikkujien vaihtuvia tarpeita reittien näkökulmasta. Käytön ohjaus ja opastus on ensiarvoisen tärkeää, liikkumisen tavat ja muodot monipuolistuvat koko ajan. Suunnitelmassa tulee huomioida palveluiden ja niiden käytön ympärivuotisuus. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella tuhansia kävijöitä ympäri Etelä- Suomea. Luonnon, virkistys- ja kulttuurin Tuusulanjärvi sekä alueen kehittämistarpeet on koottu hyvin yhteen raportissa. On tärkeää, että järven kehittämistä tehdään kuntayhteistyönä. On tavoiteltava yhteistä tavoitetasoa kuntien erityispiirteitä korostaen. Tuusulanjärven hoidon laatu kaikkienensa tulee olla korkea, visuaalista ja yhtenäistä ilmettä korostaen. Alueella tuotetaan korkealaatuisia matkailun palveluita, joita tuetaan edellä mainituilla asioilla. Kuntayhteistyö, matkailun tarpeiden huomioiminen ja tukeminen on tärkeää, sillä Tuusulanjärven virkistyskäyttö on yhteinen asia, joka tuo myös yhteistä vastuuta.

Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta toteaa Fjällbon osalta - suunnitelman sivu 27/41, kohta 5.4.9 Fjällbon puisto, viimeinen kappale - että Fjällbon mahdollinen ja nykyisen asuinrakennuksen korvaava rakentaminen on oltava vain vähäistä ja pelkästään Fjällbon puistoa ja sen käyttöä palvelevaa rakentamista.

[1.13 Lapsi- ja perheasiainneuvosto 6.5.2021](#)

Asiaselostus

Tuusula käynnisti vuonna 2017 projektin Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön kehittämiseksi. Tuusulanjärveä kiertävän yhtenäisen reitistön suunnittelu ja toteutus on ollut kuluvan valtuustokauden (2017-2021) tärkeä tavoite. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelmatyö tilattiin konsulttityönä Swecolta tammikuussa 2020. Osana työtä Sweco toteutti myös Tuusulanjärven ja lähialueiden virkistys- ja matkailureittien tarveselvityksen. Selvityksen perusteella erityisen suuri tarve on hyvin opastetuille, jatkuville, palveluja sisältäville ja teemoitetuille reiteille. Tarve on ylikunnallinen ja kuntien kaikkia alueita koskeva.

Lähivirkistysreittien ympärivuotinen käyttö ja tarve uusille reiteille on vahvassa kasvussa. Nykyisille reiteille toivotaan ulkoilijan peruspalveluita, parempaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä matkailupalveluja. Yleissuunnitelmassa on osoitettu Tuusulanjärveä kiertävä reitistö, joka johtaa vierailijan tutustumaan alueen monipuoliseen luontoon, maisemiin, kulttuurikohteisiin ja liikuntapaikkoihin. Suunnitelmapakettia on yhdistetty alueelle eri aikoina laadittujen kaavojen, virkistyskäyttösuunnitelmien, selvitysten sekä puistosuunnitelmien aineistoja.

Yleissuunnitelmapakettia osoitetaan virkistysreitistö ja siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistyskohteet. Lisäksi esitetään virkistykseen kehittämiskohteet sekä reittiverkoston täydennystarpeet. Tämän lisäksi suunnitelmaa esittelevään raporttiin on koottu erilaisten selvitysten, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriselvitysten tuloksia sekä muita lähtötietoja, kuten esimerkiksi karttakoosteita nykyisistä palvelukohteista, pysäköintipaikoista ja venevalkamista sekä muista järveä ympäröivistä nykyisistä jalankulun ja pyöräilyn reiteistä.

Yleissuunnitelmatyö on pitänyt sisällään laajan lähtöaineiston koonnin lisäksi reittitarkastelua, jossa on selvitetty Tuusulanjärveä ympäröivät jalankulun, pyöräilyn, ulkoilun sekä maastopyöräilyn reitit. Reittien jatkuvuutta on tutkittu joukkoliikenteen pysäkeiltä ja pysäköintialueilta alueen eri kohteisiin sekä yhteyksien jatkuvuutta eri palveluiden ja kohteiden välillä. Reittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset.

Suunnittelussa on tarkasteltu laajasti eri virkistyskäyttöjä, erilaisia käyttäjäryhmiä ja heidän vaihtuvia tarpeitaan reittien näkökulmasta. Osaa kohteista on tutkittu reittien jatkuvuuden ja kohteiden saavutettavuuden sekä rakennettavuuden kannalta yleissuunnitelmatasoa tarkemmin. Tällaisia kohteita ovat olleet esimerkiksi reittimahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tutkiminen Sarvikallion reitiltä kohti lintukosteikkoja, reittien yhdistyminen Anttilan tilakeskuksen läpi sekä yhteyksien tutkiminen Koskenmäentien yli jokivarteen. Työn yhteydessä on laadittu myös Rantatien alustava kehittämissuunnitelma.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Lapsi ja perheasiainneuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella. Lapsi- ja perheasiainneuvoston mielestä esteettömyys on huomioitava kaikessa suunnittelussa. Se helpottaa myös lapsiperheiden liikkumista alueella.

Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyyden ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä-Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa

onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi. Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Sen ja pysäköintialueen laajentaminen on hyvä tavoite. Lapsiperheet tulevat alueelle usein omalla autollaan, koska julkinen liikenne on vähäistä.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet.

Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa. Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on, jotta perheet voivat etukäteen miettiä, onko kulkeminen siellä mahdollista esimerkiksi lapsen ikä huomioiden.

Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyöräiltä liikkuvat tiellä usein lujaa. Pienten lasten kanssa liikuttaessa kevyen liikenteen väylän käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Sen kehittäminen on tarpeen.

Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena. Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä yhdessä Tuusulanjärven ympäristökuntien kanssa, jotta yhtenäinen ilme ja palveluiden monipuolisuus voitaisiin taata. Yhteistyö etenkin Järvenpään kanssa on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

Ehdotus:

Esittelijä Marjo-Kaisa Konttinen

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää antaa asiaselostuksen mukaisen lausunnon.

Puheenjohtajan avattua keskustelun, jäsen Allenius ehdotti seuraavaa muutosta Sarvikallion pysäköintialueen rakentamiseen. Sarvikallion pysäköintialue on suunniteltu suureksi, mikä muuttaa olennaisesti luontoympäristöä. Lapsi- ja perheasiainneuvosto ehdottaa, että pysäköintialueen suurentamisen sijaan julkisen liikenteen vuoroja lisättäisiin, jotta useammalla ihmisellä olisi mahdollisuus nauttia esim. Sarvikallion virkistysalueesta. Lisäksi Allenius ehdotti, että koko Tuusulanjärven ympäri kiertävää pyöräilyreittiä on kehitettävä ja taattava sen kaikkien reitillä liikkuvien turvallisuus.

Esitykset hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päätti

- antaa alla olevan muutetun lausunnon

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Lapsi ja perheasiainneuvoston lausunto

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman tavoitteena on rantojen virkistyskäytön kehittäminen. Yleissuunnitelmassa osoitetaan paitsi virkistysreitistö myös siihen kytkeytyvät olemassa olevat virkistys-, suunnittelu- ja kulttuurikohteet sekä virkistyskäytön täydennystarpeet Tuusulan kunnan alueella. Lapsi- ja perheasiainneuvoston mielestä esteettömyys on huomioitava kaikessa suunnittelussa. Se helpottaa myös lapsiperheiden liikkumista alueella. Raportissa on koottu hyvin yhteen luontoon, virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät virkistyspaikat ja kuvattu laajasti virkistyskäyttöä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Kuitenkin suunnitelmassa olisi hyvä huomioida palveluiden ja niiden käytettävyys ympäri vuoden. Tuusulanjärvellä liikkuu erityisesti talvella paljon kävijöitä, joista osa tulee Tuusulanjärvelle laajemmalti Etelä- Suomesta. Tämän vuoksi pysäköintialueiden riittävyys on tärkeää. Suunnitelmassa onkin korostettu pysäköintialueiden riittävyttä ja niiden sijoittumista järven eri puolille, mikä on hyvä asia. Ainakin osa nykyisistä reiteistä on hyvin suosittuja, mikä asettaa paineita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi. Sarvikallio on jo nykyisellään erittäin suosittu virkistysalue. Suunnitelmassa sen pysäköintialue on suunniteltu suureksi, mikä muuttaa olennaisesti luontoympäristöä. Lapsi- ja perheasiainneuvosto ehdottaa, että pysäköintialueen suurentamisen sijaan julkisen liikenteen vuoroja lisättäisiin, jotta useammalla ihmisellä olisi mahdollisuus nauttia esim. Sarvikallion virkistysalueesta.

Suunnitelmassa esitellään kehittämiskohteet, reitistöt ja yhteystarpeet. Reittien yhteyksiä rakennettaessa tulee varmistaa, että niitä on mahdollista toteuttaa niin kaavojen kuin tarvittavien lupien kannalta. Kulkuyhteydet asuinalueilta Tuusulanjärven virkistyskohteisiin on tehtävä niin, että asuinalueilta on sujuva pääsy Tuusulanjärven virkistyskohteisiin, mutta kulkeminen ei häiritse rantojen lähellä asuvia asukkaita. Jotta Tuusulanjärven virkistyskohteet ovat käytettävissä mahdollisimman monelle kävijälle ja liikkujalle, tulee kiinnittää huomiota mahdollisuuteen esteettömään liikkumiseen alueella.

Rannan saavutettavuuden parantaminen on erittäin hyvä tavoite. Tuusulanjärven virkistävä vaikutus on hyvä saada kaikkien ulottuville nykyistä useammassa kohdassa. Kun karttoja ja opasteita kohteista laaditaan, tulee niissä selvästi kuvata, millainen kohde on, jotta perheet voivat etukäteen miettiä, onko kulkeminen siellä mahdollista esimerkiksi lapsen ikä huomioiden.

Koskenmäen kevyen liikenteen väylä on kapea ja turvaton. Pyörät liikkuvat tiellä usein lujaa. Pienten lasten kanssa liikuttaessa kevyen liikenteen väylän käyttö on vaarallista ja epämiellyttävää. Tuusulanjärven ympäri kiertävää pyöräilyreittiä on kehitettävä ja taattava sen kaikkien reitillä liikkuvien turvallisuus.

Fjällbon aluetta kannattaa edelleen kehittää kuntalaisten yhteisenä virkistysalueena.

Kuntayhteistyö on tärkeää ja kehittämishankkeita olisi hyvä suunnitella ja tehdä on tärkeää Rantareitin kokonaiskäytettävyyden kannalta.

1.14 Suomen Luonnonsuojeluliitto Tuusulan yhdistys ry 6.5.2021

Tuusulanjärven toimenpidesuunnitelma on kokonaisuudessaan Natura-alueen kokoinen. Luontoselvityksen mukaan alueen rannat ovat pääosin metsäisiä. Suunnitellut rantarakennelmat ja rannan avaaminen maisemalle vaativat tarkkaa aluekohtaista suunnittelua ja harkintaa, jossa luontoarvojen tarkastelu tulee olla tärkeässä roolissa. Koska toimenpidesuunnitelmaan kuuluu erilaisia ja eri aikaan toteutettavia alueita, oletamme niitä käsiteltävän yksityiskohtaisemmin toteutuksen ollessa ajankohtainen. Järven itä- ja länsiranta ovat maankäytöltään ja luonnoltaan hyvin erilaisia kokonaisuuksia.

Järven luonne matalana ja sameana, rehevöitymiselle alttiina vesistönä tulee ottaa huomioon. Viime vuosien positiivinen vedenlaadun kehitys on innostanut uimarantojen kehittämiseen ja uusien, kuntalaisille yhteisten reittien ja viihtymispakkojen syntymiseen. Tätä kehitystä tulee tukea. Järven ulkoiseen ja sisäiseen ravinnekuormitukseen voidaan vaikuttaa monin tavoin. Esimerkiksi rantojen ja puronvarsien puusto ja muu kasvillisuus sitovat maata ja ravinteita, jolloin eroosio ja ravinnekuormitus järveen vähenee. Kasvillisuudella on merkitystä myös hulevesien ja sadevesien imeytymisessä maahan ennen sen päätymistä järveen. Tuusulanjärven valuma-alue lukuisine peltoineen, metsineen, kosteikkoineen ja kulttuurikohteineen muodostaa poikkeuksellisen rikkaan ja arvokkaan maisemallisen kokonaisuuden. Järvi lähiympäristöineen on tärkeä sekä alueen asukkaille että suurelle määrälle eliöitä, jotka asuvat tai muuttomatkoillaan levähtävät alueella. Alueen luontoarvojen säilyttäminen ja monimuotoisuuden lisääminen tulee olla tavoitteena myös suunniteltaessa uutta rakentamista. Esimerkiksi hulevedet tulee ohjata kosteikkojen kautta takaisin luonnon kiertokulkuun, kuten asuntomessualueella on suunniteltu.

Monet pienet yksittäiset luontokohteet ovat maisemallisesti ja monimuotoisuuden kannalta hyvin arvokkaita, kuten esimerkiksi joidenkin kulttuurikohteiden äärellä olevat metsäsaarekkeet ja rantojen rehevät tervalepiköt. Niiden arvo valitettavasti ymmärretään useinkin vasta sen jälkeen, kun ne on tuhattu. Edellä todetun takia suhtaudumme hyvin suurin varauksin metsäisten ranta-alueiden karsimiseen tai avaamiseen liikaa maisemallisista syistä. Kaikki muutokset ja toimenpiteet tulee olla perusteltuja muutenkin kuin näkymällä järvelle. On huomattava, että maisema avautuu eri tavalla katsottaessa sitä poluilta, lintutornilta ja näköalapaikoilta ja tai veneestä käsin järveltä. Järven ei tarvitse olla näkyvissä ja saavutettavissa joka kulmalta. Toivomme, että kunnanrajat eivät ole esteenä järvestä nauttimiseen esimerkiksi uimarantojen osalta, joita Järvenpäässä löytyy valmiina. Voimme suunnitella Tuusulaa, mutta Järvi ympäristöineen on Tuusulan ja Järvenpään asukkaille erittäin tärkeä virkistystä ja elämyksiä tuottava ”lähde”. Tuusulanjärvellä luonto ja kulttuuri sananmukaisesti kohtaavat.

Suunnitelmassa mainitaan esimerkiksi diassa 79 ”näkyvien raivaamista etenkin suosituimmilta rantareitin osuuksilta”. Sanana ”rantareitti” on käytössä suunnitelmassa eri yhteyksissä eikä sitä ole määritelty tarkemmin. Se esiintyy esityksessä yllä olevan lauseen lisäksi yhteyksissä: lintutornin rantareitti, kelluva rantareitti ja rantareitti Tuuskodosta kotunpolulle ja rantareitti Tuuskodolta Fjälbonsuuntaan. Tarkempi määrittely rantareittiin kokonaisuudelle voisi olla hyvä esittää, sekä sanallisesti että visuaalisesti, jotta asia tulee ymmärretyksi ja dian 79 kaltaisia lauseita voidaan käyttää.

Diassa 79 mainittavat suosituimmat alueet, jäivät epäselväksi? Haastattelussa on kuultu useita paikallisia yrittäjiä, joilla on toki oikeus tuoda esille taloudellisen näkökulman ja omat intressit esim. näkyvyyden ja alueen hukuttelevuuden näkökulmasta. Suunnittelussa näiden tarpeiden tulee kuitenkin olla sopeutettu luontoarvoihin, joiden ensisijaisuus on tärkeä lähtökohta. Lause myöskin diassa 79 ” Tuusulanjärven käyntikortti ovat itse järvi ja sen rannat, joten järven on oltava näkyvissä mahdollisimman monesta paikasta. Tämä edellyttää näkyvien raivaamista erityisesti suosituimmilta rantareitin osuuksilta.” Lauseet tässä muodossaan edustavat valitettavasti juuri päinvastaista näkökulmaa kuin olemme edellä tuoneet esiin. Jos dian 79 sanoma ohjaa toimintaa, tuloksena on monimuotoisuuden väheneminen ja köyhtyvä ranta- ja vesiluonto, mikä tuskin lisää ihmisten kiinnostusta järveä ja ympäristöä kohtaan. Ajan myötä tällä voi olla haitallinen vaikutus alueen vetovoimaisuuden, mm. matkailun, kannalta.

Pohdimme mitä näkyvyys tarkoittaa? Onko järvi tarkoitus nähdä autosta ohi ajaessa vai mitä? Meillä on jo tällä hetkellä useita upeita paikkoja, joihin järveä pääsee ihastelemaan ihan rantaan, ja jopa veteen saakka. Tämä tarjoaa monia mahdollisuuksia juuri paikallisille yrityksille.

Toivomus näkymän avaamisesta näyttää koskevan lähinnä yksityisomistuksessa olevia maa-alueita. Kunnan omistamat rantaosuudet, ovat pääosin joko aika tarkasti virkistyskeskuksen, Naturen tai asutuksen takia esteenä järvinäkymälle.

Olemme yhdistyksenä iloisia kuntalaisten päästessä lähelle luontoa ja viimeisimmät uudistukset kuten Fjällbon ja Sarvikallion reitistöt ovat monipuolisesti luontoa ja aluetta kunnioittaen toteutettuja. Ne ovat myös äärimmäisen suosittuja kohteita, joissa vierailee kymmeniä, jopa satoja ihmisiä joka viikonloppu. Odotukset uuden lintutornin rakentamiseen ja siihen liittyviin reitteihin ovat näiden kokemusten myötä suuret.

Olemme jatkossa mielellämme mukana tarkempien suunnitelmien tekemisessä.

Tuusulanjärven eteläpään toimenpidesuunnitelmassa s. 46 on maininta aikataulusta uuden kasvistoselvityksen ja ilmakuvausten sekä linnustoselvityksen tekemisestä. Ovatko nämä tulossa toteutukseen vai onko ruoppausten ja palteiden käsittelyn hitaus muuttanut tarvetta tai aikataulua?

https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/29817.pdf?name=Tuusulanjarven_etelaosan_toimenpidesuunnitelma

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäyttöön ja rakentamiseen liittyviä huomiota.

METSÄ JA MAISEMA

- Metsän ja puuston karsiminen, hoitaminen ja maiseman avaaminen tulee tehdä tarkoin harkiten, niin että alueen luonne pysyy yllä, puiden kaataminen ei johda eroosion lisääntymiseen tai häiritse paikallisia lajeja. Paikalle jää eri ikäisiä ja mahdollisesti eri lajisia puita.
- Kyseisen paikan luonnon ja luonteen mukaisia ratkaisuja.
- Rannan lähetyillä maiseman avaus, etenkin lintu-natura- alueella lajiston huomiointi ennen asukkaiden tarpeita. Asukkaat löytävät keinot päästä järvelle virkistäytymään, kun siihen on tarve. Etäisyydet ovat pieniä.
- Maiseman avaamisessa mietittävä myös vaikutuksia äänimaailmaan esim. tien läheisyydessä ja valoisuuden muutoksiin esim. katuvalot tai asutusten valot järvenpintaan/natura-alueelle. Metsiköt toimivat myös tilan-, äänen- ja valon jakajina, sekä suojavaikokkeina mm. pölyä vastaan. Esim. tässä suunnitelmassa lintutornin luontopolun ja asutuksen välillä.
- Valaistuksen tarve ja teho oltava yksilöllistä. Sen ei tarvitse olla yhtenäinen vaan kyseisen alueen tunnelmaan ja ympäristöön sopiva.

REITIT

- Reittien kulumisen huomioiminen ja mahdollinen suojaaminen ja ohjaaminen sekä kevyt päällystäminen, jotta vältetään käytön aiheuttama liika luonnon kuluminen.
- Kun luonnossa liikkuminen on järjestetty ja puitteet löytyy, kulutus ohjautuu alueille, joita voidaan hallita ja hoitaa. Kulutus eri alueiden kesken on myös tasaisempaa, kun virkistyskäyttö alueita on riittävästi.
- Olemassa olevien reittien kunnostaminen tai nykyisten yhteyksien muuttaminen virkistyskäyttöön on mielestämme kannatettavaa.
- Parkkipaikkojen yhteyteen myös pyörätelineitä, joihin saa pyörän rungosta kiinni.
- Vältettäisiin suunnittelemaasta kävely- tms. reittejä, jotka loppuvat kesken tai jolla ei ole päätepistettä. Niitä on nyt suunnitelmassa muutama. Ohjaamaton reitistö johtaa ulkoilijoiden tekemiin polkuihin alueille, joissa ei välttämättä ole hyvä olla polkua. Mm. yksityiset pihat, pellot, kosteikon seutu tai muuten herkkä tai kuluva luontoalue. Esim. Yleissuunnitelmassa karttakuva nro 10 Anttilanrannan rantapolku ja karttakuvassa 12. lintutornin polusta erkaantuva rantapolku.

1.15 Kirkonkylä- Hyökkälä yhteisen vesialueen osakaskunta Hoitokunta 4.5.2021

Lausunnon antaja: Kirkonkylä - Hyökkälä yhteisen vesialueen osakaskunta, kiinteistö 858–876-1-0.

Osakaskunta on antanut suostumuksensa lukuisille Tuusulanjärven tilaa ja rantojen virkistyskäyttöä parantaville ja vielä toteuttamattomillekin hankkeille, joita on toteutettu osakaskunnan hallitsemilla alueilla.

Osakaskunnalla on myös yhteistoimintasopimus Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa järven kuntoa parantavista toimista.

Virkistyskäytön kehittämissuunnitelma sisältää hankkeen kelluvan rantaraitin rakentamisesta Gustavelundin Tuuskodon välille. Yhteisen vesialueen osakaskunta ei tule antamaan suostumustaan kelluvan raitin rakentamiselle sen hallitsemalle vesialueelle. Kelluva raitti häiritsisi veden vaihtuvuutta ranta-alueella ja sen luontoa muutenkin. Se häiritsisi myös pyydyskalastusta. Tuuskodon edustalla on tehty säännöllisesti vesikasvuston poistoa, jota raitti vaikeuttaisi. Osakaskunnan näkemyksen mukaan rantaraitti Gustavelundin ja Pappilan venerannan välille voidaan toteuttaa maitse, kuten on tehty jo venerantaan johtavan Kotuntien ja Tuuskodon välille.

2. MIELIPITEET:

2.1 Mieliipide

Huhtikuuisessa Teams-kokouksessa käsiteltyihin asioihin haluaisin antaa oman näkemykseni. Kirjoittaminen jäi viime hetkeen, jätän vain seuraavasti:

- järveä pitää suojella ja säilyttää luonnonmukaisena
- ihmisten pääsyn helpottaminen häiritsee lintuja, aiheuttaa roskaamista ja melua
- järvi on tärkeä lintujärvi ja maakuntajärvi sellaisenaan, ilman ihmisen paranteluja
- minne pääsee pyörällä, pääsee mopolla
- Heikki Simolan tekemä Kirkkotie - Rantatie kotiseutupolku on ehdottomasti otettava vakavasti huomioon
- mikä on kelvannut Sibeliukselle, kelpaa meille

Haluaisin esittää täydennystä

Täydennys 6.5.2021 lähettämäni sähköpostikannanottoon Leena Nurmi

Osallistuin huhtikuussa pidettyyn Teams-kokoukseen, jossa käytiin läpi järven ympäristöön suunniteltuja muutoksia. Koska asun järven ympäristöalueella, se on tärkeä osa lähiluontoani, ja siihen kohdistuvat toimenpiteet kiinnostavat aina suuresti. En osannut käyttää Teams-ohjelmaa ilmaistakseni itseäni, joten näkemykseni jäivät pois tuolloin. Nyt esitellyistä suunnitelmista erityisesti uimaranta ja Anttilan tilan ranta-alueen rakennukset ja kelluva saari tuntuvat sellaisilta, joissa luontoa, ympäristöä ja alueen asukkaita ei ole otettu huomioon parhaalla tavalla. Aiemmin tänään lähettämäni sähköpostiin haluan lisätä seuraavaa.

Tuusulanjärvi on vanha, ja sen synty asettuu vuosituhansien taakse. Rannoilla on merkkejä kivikautisesta asutuksesta. Järvellä pesivät linnut, muuttolintujen reitit kulkevat sen kautta, ja linnut poikkeavat lepäämään ja ruokailemaan muuttomatallaan. Järvi nykyisellään tarjoaa sopivat olosuhteet, ja ne tulisi säilyttää.

Järvi on valittu maakuntajärveksi erityisten ominaisuuksiensa takia, ja sellaisena se on kiinnostava ja omintakeinen, historian alkuajoista muistomerkkinä säilynyt. Sellaisena se pitäisi säilyttää. Jos ihmisen toiminnot lisääntyvät järvellä ja aivan ranta-alueella, lintujen pesintä ja elämä häiriintyvät. Joutsenet, kurjet, sorsat, sirkkuset, tavit ja muut järvellä asustavat joutuvat siirtymään – ja miksi? Ihmisen suunnattoman itsekkyyden takia.

Tuusulanjärveä kiertävät vanhat tiet, Rantatie ja Kirkkotie, ovat edelleen muistomerkkejä vanhasta asutuksesta. Näistä on Heikki Simola laatinut antoisan oppaan nimeltä Kirkkotien kotiseutupolku, ja siihen perehtymällä voi saada hyvää tietoa Tuusulanjärven ja sen ympäristön luonteesta.

Järveä ei pidä muokata huvikeskukseksi. Uimaranta ja Anttilan tilalle suunniteltu viihdykekeskus toisivat toteutuessaan lukuisia haittoja. Kun ihmisiä kasaantuu, kasaantuvat myös roskat ja melu, ja liikkuminen lisääntyy. Roskat kulkeutuvat järveen, jossa niistä, erityisesti muovista, on haittaa linnuille ja kaloille. Eivätkä ne ole koristeita ihmisen silmällekään. Pitäisi olla vartijoita ja siivoajia pitämässä yllä järjestyttä ja siisteyttä.

Kustantaako kunta, vai luotetaanko siihen, että kaikkiin kohteisiin löytyy vapaaehtoisia ranta- ja järvikummeja valvojiksi?

Alueella asuville aiheutuu lisääntyvää meluhaittaa. Järvellä kelluvilla alustoilla viipyillään yömyöhään, ja kuten tiedämme, vesi kantaa äänet todella kauas. Meuhkaaminen ja musiikin soittaminen kantautuu öiseen aikaan ympäri järveä. Autojen lisäksi uimarannalle ja muihin kohteisiin ajellaan mopoilla, mopoautoilla, mönkijöillä ja traktoreilla asukkaita häiriten. Sama meno onnistuu myös kelluvalla ponttoonipolulla, sillä mikä onkaan mukavampaa kuin päristellä puualustalla.

Jos on välttämätöntä rakentaa jotakin Tuusulanjärven ympäristöön, olisi hyvä ottaa huomioon yleiset suojarajoitukset, rannalle aivan veden rajaan rakentamista ei käsittääkseen mökeillekään nykyään sallita. Vedessä kelluvaa rakentamista ei tulisi lainkaan harrastaa. Lisäksi rakentamisessa pitää kunnioittaa suomalaista rakennusperinnettä eikä tuoda vaikutteita vieraista kulttuureista.

On vedottu siihen, että järveä kiertävien pyöräilijöiden ja kävelijöiden pitää nähdä järvi ja päästä lähelle järveä. Olisi hyvä huomata, että kun järveä nykyistä reittiä pitkin kiertää, näkymiin kuuluu koko järven ympäristökulttuuri, pellot, metsät, viljelykset, asumukset, kasvillisuus, koko vanhaa kulttuuria sisältävä historia, ei vain itse vesi. Se on arvokas kokonaisuus, jota ei pidä rikkoa vain joidenkin yksittäisten ihmisten toiveiden ja halujen takia. Lisäksi suuri osa pyöräilijöistä, juoksijoista ja osa kävelijöistäkin näyttää keskittyvän vauhdin ylläpitoon ja oman kuntonsa kohottamiseen, joten järven näkeminen tuskin kiinnostaa.

Jos kasvillisuutta näkymien lisäämiseksi raivataan pois rannoilta, saatetaan tuhota tarpeellista ja arvokasta kasvustoa sekä lintujen pesintäpaikat ja –mahdollisuudet. Liian siisti ja paljaaksi kaluttu luonto ei hyödytä luonnon eläimiä, vaikka ihminen ehkä kuvittelee niin. Moni ryteikkö palvelee eläimiä pesimis- ja ruokailuympäristönä. Luonto-olojen säilyttäminen takaa luonnon monimuotoisuuden ja hoitaa ihmisen mieltä.

Mielestäni meidän on hyväksyttävä se, että on erilaisia luontokokonaisuuksia. Kaikki paikat eivät ole sopivia uimarannoiksi. Ihmisen on hyvä oppia elämään sovinnossa ympäristön kanssa eikä taistella sitä vastaan ja muuttaa väkisin sitä joksikin sellaiseksi, mitä se ei luonnostaan ole ja mihin se ei sovellu. Luonnon tuntemusta ja kunnioittamista pitäisi jatkuvasti vahvistaa, ei viedä ihmisten tekemiä keinotekoisia rakennelmia luontoon.

Jos halutaan näyttää muualta tuleville jotain Tuusulalle ominaista, sitä ei pidä ruveta muuttamaan muuksi, eikä ainakaan tusinatuotteeksi, jollaisia on joka paikassa. On hyvä erottua. Tuusulaa mainostetaan kulttuurikuntana.. Tuusulan kulttuuria on luonto, järvi ja eri alojen taiteilijat, jotka ovat aikoinaan hyväksyneet tämän ympäristön asumiseensa Meillä ei ole näillä suunnitelmilla siihen lisättäväksi mitään sellaista, joka kasvattaisi tämän ympäristön arvoa ja kiinnostavuutta. Tämä olemassa oleva kulttuuriympäristö vetää turisteja ja maastamme kiinnostuneita ihmisiä. Tätä omaa kulttuuriamme meidänkin pitäisi arvostaa ja vaalia, muutoin voimme hyvästellä kulttuurikunta-tittelin.

Vanhoja ympäristöjä säilytetään ja suojellaan kaikissa Euroopan sivistysvaltioissa. Kaikkialta maailmasta niitä matkustetaan katsomaan kiinnostavina muistomerkkeinä kunkin maan historiasta ja vaikuttavista henkilöistä. Kukaan ei pysähdy uuden 23-kerroksisen betonirakennuksen äärelle ihastelemaan. Meidän kuntamme historiallinen alue on rajoitettu ja mitoiltaan vähäinen, mutta sisällöltään merkityksellinen, ja siksi sitäkin tärkeämpi. Siitä ei ole varaa tuhota yhtään piirua, sillä muuta meillä ei ole. Kun se kerran on menetetty, sitä ei saa takaisin.

En kannata Tuusulanjärven ympäristön muuttamista viihdekeskukseksi, vaan kehityksessä on otettava huomioon vahvasti sekä luonto että ympäristön asukkaat.

2.2 Mieliipide

Kiitos Tuusulan kunnalle hienosta suunnitelmasta Tuusulanjärven rantojen ja Anttilan tilakeskuksen rannan virkistyskäytön parantamiseksi. Meidän perheemme Paijalasta kannattaa vahvasti ja tsemppiä asian edistämiseen! 😊

Ps. Kymmenen vuotta Paijalassa asuneena vihdoin alue saa kunnolla ”kehitysbuustausta”; aivan huippu juttu!

2.3 Mieliipide

Hyvät päättäjät

Tässä huomiotani luontopolkusuunnitelman johdosta.

Yleissuunnitelman mukainen rantareitti kuva 18 on mielestäni hyväksyttävissä.

Siten Kalamestarintien ja Onkipojankujan välinen kevytväylä ei mielestäni ole hyvä!

Se tulisi ohjaamaan em. teiden ja Kalamiehenkujalle lisää kulkijoita ja polkupyöräilijöitä. Mahdollisesti mopoja ym. muita ajokkeja.

Kapeat kadut ovat riski asukkaiden Turvalisuudelle jo nykyisinkin. Myös Järvensivunkujalle samoin. Kyllä nämä kadut pitää rauhoittaa vain omille asukkaille.

Järven ympäri pyöräilyä ja kulkua ei saa ohjata tänne!

Yhteys rantaan voisi olla Järvensivunkujan Kääntöpaikan kävelytien kohdalta.

Kävelyteitä on Paijalantien molemmin puolin Kalamestarintieltä Paijalan suuntaan! Ne varmaan riittävät. Ei ole syytä lisätä kulkua kapeille kujille omakoitasukkaiden harmiksi!

Hautausmaan parkkipaikat vanhan kappelin puolella ovat aina tyhjinä!

2.4 Mieliipide

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa on järven länsirannalle kaavailtu rakentaa reitti kulkemaan mm. As Oy Kalamiehenrannan tontin poikki. Miten tarkkaan suunnittelijat ovat käyneet tutustumassa alueeseen ja perehtyneet esim. sen maaperään? Kaavailtu reitti kulkee nimittäin alueella, joka on ryteikköinen ja suomaista vesijättömaata sekä kosteaa multamaata. Tällaiseen maastoon minkä tahansa väylän, polun tai reitin rakentaminen on hyvin haasteellista ja kallista.

Mikäli reitin sijoituksella havitellaan järvinäkymiä, niin ainakin Kalamiehenrannan kohdalla tiheä pajuvesaikko estää näkymän järvelle.

Ihmettelen, että Tuusulan kunta pitää tällaisen reitin rakentamista kuntalaisten virkistystoiminnan kannalta perusteltuna. Mielestäni suunnitelma on järjetön ja kuntalaisten verovarujen tuhlausta.

Vastustan jyrkästi rantareitin rakentamista, koska esim. As. Oy Kalamiehenrannan kohdalla suunniteltu reitti kulkee sadan ihmisen kotipihalla. Asuntoyhtiössämme ei ole asuntokohtaisia pihoja, joten asukkaamme viettävät paljon aikaa tonttimme rantanurmilla. Siellä pelataan mm. jalkapalloa, lentopalloa ja frisbeegolfia. Rannassa uidaan paljon, kalastetaan ja veneillään. Rannan grillimajamme terasseineen toimii yhtiömme yhteisten tapahtumien sekä mm. asukkaiden perhejuhlien pitopaikkana. Eli ranta-alueemme on meille todella tärkeä, toiminnallinen paikka.

Me Kalamiehenrannan asukkaat olemme ostaneet kodit järvenrannalta ja maksaneet asunnoistamme sen mukaisen hinnan.

Suunniteltu rantareitti on Natura-alueen välittömässä läheisyydessä ja Tuusulanjärven eteläpää on merkittävää lintuvesialuetta. Näitä alueita halkova reitti ei todellakaan tue sitä luonnonsuojelullista tarkoitusta mikä esim. Naturalla on. Monien harvinaistenkin lintujen pesintä häiriintyy vääjäämättä, jos lähituntumassa on ulkoilureitti tms. väylä. Jos Tuusula yrittää esiintyä luonnonläheisenä ja luontoarvoja kunnioittavana kuntana, niin tämä suunniteltu reitti ei mielestäni sitä tue.

Sitä paitsi miten suuri tarve tälle reitille on, kun tällä hetkellä järven länsi puolta kulkee jo kevyenliikenteenväylät molemmin puolin Paijalantietä, ja Koskenmäen suunnasta tulee myös Kalamestarintie, Onkipojankuja, Kalamiehenkuja ja Järvensivunkuja, joita pitkin pääsee esim. kohti Anttilanrantaa.

Tuusulan kunta on panostanut viime vuosina kuntalaistensa virkistysmahdollisuuksiin kiitettävästi. Esim. järven ympäri kulkeva reitistö palvelee jo tällaisenaan varsin hyvin. Järveä pääsee ihailemaan erittäin hyvin esim. Koskenmäen sillan alueelta, samoin Kirkonrannasta sekä Anttilanrannasta. Kannattaako kunnan tuhlaata voimavarojaan saadakseen käyttöönsä nämä muutaman sadan metrin matkalla yksityisomistuksessa olevat alueet?

Tuusulanjärven rantojen yleissuunnitelma on mielestäni kokonaisuudessaan niin mittava, ettei se ole realistinen, vaan se pikemminkin unelma paratiisista. Eikä sen hintaa ole kukaan uskaltanut edes mainita. Mielestäni kunnan suunnitelmien pitäisi olla realistisia, koska verovaroilla ne kustannetaan. Mittavat suunnitelmat, joissa on lähes utopistisia rantarakennelmia eri puolille Tuusulanjärveä voivat säilyttää kuntalaisia muuttamaan pois näiden kalliiden hankkeiden takia. Pienemmätkin hankkeet kun aiheuttavat usein veroäyrin noston. Tuusulan kunnan imagolle eivät tällaiset megahankkeet suinkaan ole plussaa.

2.5 Mieliptide

2.5.1 Mieliptide

Palaute

Matti Jääsarö 13.4.2021 Asunto Oy Kalamiehenranta Kalamiehenkuja 3 D 30, 04300 Tuusula Tuusulan kunta Kaavoitus PL 60, 04301 Tuusula OSAKASOMISTAJAN KANNANOTTO TUUSULANJÄRVEN RANTOJEN VIRKISTYSKÄYTÖN YLEISSUUNITELMAAN 2021 Asunto Oy Kalamiehenrannan kannalta keskeisimpänä asiana otan esille omistamamme tontin läpi Tuusulanjärven länsirantaa pitkin kulkemaan suunnitellun yhtenäisen rantareitin. Tuusulan kunnan yleissuunnitelmakartalla esitetään mm. tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet. Suunnitelmassa todetaan, että Tuusulanjärven rantojen yhtenäinen reittiyhteys parantaa

alueen virkistysmahdollisuuksia. Minulle ei vielä ole selvinnyt minkälaisia reittejä eri osuuksille todellisuudessa on tarkoitus rakentaa; pyöräteitä vai luontopolkuja, asfaltoituja pyöräteitä vai hiekkapolkuja? Minulle ei ole myöskään auennut miten osin suoalueelle ja rantaryteikköön rakennettava rantareitti parantaisi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia siinä määrin, että yhtenäisen reitin rakentaminen olisi perusteltua. Tavoitteena suunnittelussa on ollut muun muassa osoittaa vielä puuttuvia yhteysvälejä, jotka olisivat rakennettavuudeltaan toteutuskelpoisia. Maastollisesti haastavien reittien osalta on suunnitelman mukaan varmistuttu reitin esteettömyydestä ja sopivuudesta. Suunnitelmassa todetaan lisäksi, että yhtenäisen rantareitistön toteuttaminen vaatisi lisäselvityksiä alueen luonto- ja Natura-arvoista. Totean, että Asunto Oy Kalamiehenrannan alueen rantamaaston soveltuvuus esimerkiksi pyörätieksi on mielestäni rakennettavuuden kannalta hyvin haasteellinen. Lisäksi rantareitin rakentaminen suunnitelman mukaisesti tuntuu todennäköisesti korkeiden kustannuksien johdosta veronmaksajien rahojen tuhlaamiselta ja on omiaan aiheuttamaan mainehaittaa Tuusulan kunnalle. Ihmetystäni herättää se, että vielä tässä vaiheessa suunnittelua alueen luonto- ja Natura-arvojen vaikutuksia rantareittien rakentamiseen ei ole kokonaan selvitetty. Kuten tiedetään, Tuusulanjärven eteläpää on valtakunnallisen lintuvesien suojeluohjelman kohde ja linnusto onkin ollut keskeinen peruste, kun alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Tuusulanjärven eteläpää on monipuolinen kokonaisuus, jolla on sekä luonnonsuojelullisia että maisemansuojelullisia arvoja. Alueella on myös uhanalaisia luontotyyppisiä. Mm. metsäluhdat ovat ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Tuusulan kunnan selvityksien mukaan keskeisenä tavoitteena on vaikuttaa ympäristön maankäyttöön ja muuhun toimintaan siten, että Natura-alueen suojelu tulee mahdollisimman hyvin otetuksi huomioon. Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa heikentää. Natura-arvojen vaikutusten johdosta rantareitti olisi mahdollista rakentaa Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla ainoastaan Natura-alueen ulkopuolelle. Se tarkoittaisi sitä, että rantareitti rakennettaisiin taloyhtiömme noin 100 asukkaan virkistyskäytössä olevalle pihanurmikkoalueelle. On syytä kuitenkin huomata, että tämä nurmikkoalue on asukkaiden vastustuksesta huolimatta vuonna 1986 Tuusulan kunnan kaavamuutoksella muutettu luonnontilaiseksi puistoalueeksi (Vp2). Kyseisen kaavamuutospäätöksen liiteasiakirjan mukaan Vp2-alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka muuttavat alueen luonnontilaa. Toimenpidekielto koskenee myös Tuusulan kuntaa? Yleissuunnitelmassa todetaan, että rantareittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset ja, että maanomistajien kanssa on käyty keskusteluja heidän mailleensa suunnitelluista reiteistä. Totean, että Asunto Oy Kalamiehenrannan kanssa käytyjä keskusteluja voidaan luonnehtia vasta varsin alustaviksi. Tonttimme läpi rakennettavaksi suunnitellulla yhtenäisellä rantareitillä näen olevan Asunto Oy Kalamiehenrannassa ainakin seuraavanlaisia kielteisiä vaikutuksia: - Kulkureitti jouduttaisiin rakentamaan pihanurmikkoalueellemme, jossa sijaitsevat mm. grillimaja ja kasvima-alue. Grillimaja jouduttaisiin purkamaan ja kasvima- ja marjapensasviljelyt todennäköisesti jouduttaisiin lopettamaan. Taloyhtiömme asukkaille myös tärkeän ranta-alueen käyttö vapaa-ajan viettoon häiriintyisi. - Kulkureitti vähentäisi asukkaiden mahdollisuuksia nauttia oman tonttinsa suomista virkistysmahdollisuuksista, joka vaikuttaisi asuntojen arvostukseen laskevasti. Asukkaiden omistajaoikeuksia ja yksityisyyttä loukattaisiin raskaasti. - Suunnitelman toteutuminen turmelisi tonttialueemme nykyisen ilmeen ja luontoläheisen imagon. Läpikulun johdosta tonttialueemme muodostuisi rauhattomaksi ja kuvaan astuisi mukaan mitä todennäköisimmin ilkivalta, Yleissuunnitelmassa todetaan, että olemassa olevat ja aiemmin suunnitellut reitit eivät vielä yhdisty laajemmaksi yhtenäiseksi reitistöksi. Mm. maanomistusten johdosta hankalimman reitistön tarkempi suunnittelu toteutetaan myöhemmin yhteistyössä maanomistajien kanssa. Totean kuitenkin, että henkilökohtaisesti suhtaudun kielteisesti rantareitin rakentamiseen yhtiömme omistaman tontin kautta, eikä kantani tule myöhemminkään muuttamaan. Suunnitelmassa todetaan edelleen, että Anttilan tilakeskuksesta on esitetty myös uusia jalankulun ja pyöräilyn jatkoyhteyksiä etelään Järvensivunkujalle sekä rannempaa jalankulun reittinä nykyistä peltotietä Järvensivunkujan ja Kalamiehenkujan väliselle viheralueelle. Yhtenäinen rannan tuntumassa kulkeva reitti nähdään suunnitelmassa tärkeänä. Tässä yhteydessä muistutan, että mm. Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla järven suuntaisia rinnakkaisia pyöräteitä on jo tällä hetkellä kolme. Paijalantien kummallakin puolella on pyörätiet ja kolmannen reitin muodostaa Kalamiehenkuja, joka jatkuu pohjoiseen Järvensivunkujana ja etelään Onkipojankujana. Vastustan Tuusulanjärven yhtenäisen rantareitin rakentamista kulkemaan Asunto Oy Kalamiehenrannan tontin kautta. Mielestäni Koskenmäen ja Anttilanrannan välillä on jo tällä hetkellä riittävästi erilaisia suunnitelman tunnusmerkistöt täyttäviä kulkuväyliä. Lisäksi totean, että osa länsipuoleista rantaa on Tuusulanjärven Natura 2000-lintujensuojelualue, jonka tila mielestäni heikentäisi rantareitin rakentamisen ja sen jatkuvan käytön myötä. Matti Jääsarö Osakasomistaja, As Oy Kalamiehenranta.

2.5.2 Mieliä

Asunto Oy Kalamiehenrannan kannalta keskeisimpänä asiana otan esille omistamamme tontin läpi Tuusulanjärven länsirantaa pitkin kulkemaan suunnitellun yhtenäisen rantareitin. Tuusulan kunnan yleissuunnitelmapöytäkirjalla esitetään mm. tavoitellut reittiverkoston täydennystarpeet. Suunnitelmassa todetaan, että Tuusulanjärven rantojen yhtenäinen reittiyhteys parantaa alueen virkistysmahdollisuuksia.

Minulle ei vielä ole selvinnyt minkälaisia reittejä eri osuuksille todellisuudessa on tarkoitus rakentaa; pyöräteitä vai luontopolkuja, asfaltoituja pyöräteitä vai hiekkapolkuja? Minulle ei ole myöskään auennut miten osin suoalueelle ja rantaryteikköön rakennettava rantareitti parantaisi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia siinä määrin, että yhtenäisen reitin rakentaminen olisi perusteltua.

Tavoitteena suunnittelussa on ollut muun muassa osoittaa vielä puuttuvia yhteysvälejä, jotka olisivat rakennettavuudeltaan toteutuskelpoisia. Maastollisesti haastavien reittien osalta on suunnitelman mukaan varmistettu reitin esteettömyydestä ja sopivuudesta. Suunnitelmassa todetaan lisäksi, että yhtenäisen rantareittistön toteuttaminen vaatisi lisäselvityksiä alueen luonto- ja Natura-arvoista.

Totean, että Asunto Oy Kalamiehenrannan alueen rantamaaston soveltuvuus esimerkiksi pyörätieksi on mielestäni rakennettavuuden kannalta hyvin haasteellinen. Lisäksi rantareitin rakentaminen suunnitelman mukaisesti tuntuu todennäköisesti korkeiden kustannuksien johdosta veronmaksajien rahojen tuhlaamiselta ja on omiaan aiheuttamaan mainehaittaa Tuusulan kunnalle.

Ihmetystäni herättää se, että vielä tässä vaiheessa suunnittelua alueen luonto- ja Natura-arvojen vaikutuksia rantareittien rakentamiseen ei ole kokonaan selvitetty. Kuten tiedetään, Tuusulanjärven eteläpää on valtakunnallisen lintuvesien suojeluohjelman kohde ja linnusto onkin ollut keskeinen peruste, kun alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Tuusulanjärven eteläpää on monipuolinen kokonaisuus, jolla on sekä luonnonsuojelullisia että maisemasuojelullisia arvoja. Alueella on myös uhanalaisia luontotyyppisiä. Mm. metsäluhdat ovat ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Tuusulan kunnan selvityksien mukaan keskeisenä tavoitteena on vaikuttaa ympäristön maankäyttöön ja muuhun toimintaan siten, että Natura-alueen suojelu tulee mahdollisimman hyvin otetuksi huomioon. Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa heikentää.

Natura-arvojen vaikutusten johdosta rantareitti olisi mahdollista rakentaa Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla ainoastaan Natura-alueen ulkopuolelle. Se tarkoittaisi sitä, että rantareitti rakennettaisiin taloyhtiömme noin 100 asukkaan virkistyskäytössä olevalle pihanurmikkoalueelle. On syytä kuitenkin huomata, että tämä nurmikkoalue on asukkaiden vastustuksesta huolimatta vuonna 1986 Tuusulan kunnan kaavamuutoksella muutettu luonnontilaiseksi puistoalueeksi (Vp2). Kyseisen kaavamuutospöytäkirjan liiteasiakirjan mukaan Vp2-alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka muuttavat alueen luonnontilaa. Toimenpidekielto koskenee myös Tuusulan kuntaa?

Yleissuunnitelmassa todetaan, että rantareittien linjauksissa on pyritty huomioimaan maanomistukselliset kysymykset ja, että maanomistajien kanssa on käyty keskustelua heidän mailleensa suunnitelluista reiteistä.

Totean, että Asunto Oy Kalamiehenrannan kanssa käytyjä keskusteluja voidaan luonnehtia vasta varsin alustaviksi. Tonttimme läpi rakennettavaksi suunnitellulla yhtenäisellä rantareitillä näen olevan Asunto Oy Kalamiehenrannassa ainakin seuraavanlaisia kielteisiä vaikutuksia:

- Kulkureitti jouduttaisiin rakentamaan pihanurmikkoalueellemme, jossa sijaitsevat mm. grillimaja ja kasvima-alue. Grillimaja jouduttaisiin purkamaan ja kasvima- ja marjapensasviljelyt todennäköisesti jouduttaisiin lopettamaan. Taloyhtiömme asukkaille myös tärkeän ranta-alueen käyttö vapaa-ajan viettoon häiriintyisi.
- Kulkureitti vähentäisi asukkaiden mahdollisuuksia nauttia oman tonttinsa suomista virkistysmahdollisuuksista, joka vaikuttaisi asuntojen arvostukseen laskevasti. Asukkaiden omistajaoikeuksia ja yksityisyyttä loukattaisiin raskaasti.
- Suunnitelman toteutuminen turmelisi tonttialueemme nykyisen ilmeen ja luontoläheisen imagon. Läpikulun johdosta tonttialueemme muodostuisi rauhattomaksi ja kuvaan astuisi mukaan mitä todennäköisimmin ilkiä, ja

Yleissuunnitelmassa todetaan, että olemassa olevat ja aiemmin suunnitellut reitit eivät vielä yhdisty laajemmaksi yhtenäiseksi reitistöksi. Mm. maanomistusten johdosta hankalimman reitistön tarkempi suunnittelu toteutetaan myöhemmin yhteistyössä maanomistajien kanssa. Totean kuitenkin, että henkilökohtaisesti suhtaudun kielteisesti rantareitin rakentamiseen yhtiömme omistaman tontin kautta, eikä kantani tule myöhemminkään muuttumaan.

Suunnitelmassa todetaan edelleen, että Anttilan tilakeskuksesta on esitetty myös uusia jalankulun ja pyöräilyn jatkoyhteyksiä etelään Järvensivunkujalle sekä rannempaa jalankulun reittinä nykyistä peltotietä Järvensivunkujan ja Kalamiehenkujan väliselle viheralueelle. Yhtenäinen rannan tuntumassa kulkeva reitti nähdään suunnitelmassa tärkeänä.

Tässä yhteydessä muistutan, että mm. Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla järven suuntaisia rinnakkaisia pyöräteitä on jo tällä hetkellä kolme. Paijalantien kummallakin puolella on pyörätiet ja kolmannen reitin muodostaa Kalamiehenkuja, joka jatkuu pohjoiseen Järvensivunkujana ja etelään Onkipojankujana.

Vastustan Tuusulanjärven yhtenäisen rantareitin rakentamista kulkemaan Asunto Oy Kalamiehenrannan tontin läpi taloyhtiömme asukkaiden omistajaoikeuksia ja yksityisyyttä loukkaavana toimenpiteenä. Mielestäni Koskenmäen ja Anttilanrannan välillä on jo tällä hetkellä riittävästi erilaisia suunnitelman tunnusmerkistöjä täyttäviä kulkuväyliä. Lisäksi totean, että osa länsipuoleista rantaa on Tuusulanjärven Natura 2000-lintujensuojelualue, jonka tila mielestäni heikkenisi rantareitin rakentamisen ja sen jatkuvan käytön myötä.

2.6 Mielipide

Suunnitelman ydinajatuksena on järven virkistyskäytön lisääminen. Tätä varten on tehty hyvää työtä Sarvikallioilla, Fjällbon puistossa ja Koskenmäentien joenrannassa ja kiinnostavat suunnitelmat ovat tekeillä niin Tuuskodon, Gustavelundin kuin Anttilan rannankin suhteen. Näiden kohteiden avulla järven hyötykäytön mahdollisuudet todella lisääntyvätkin mielekkäillä tavoilla, jotka eivät ole keneltäkään pois. Sen sijaan ehdotetut lintutornin rantareitin kakkos- ja kolmosvaihe eivät ”paranna järven saavutettavuutta” tai ”avaa järvinäköalaa” millään tavalla, järviin ei edes näy noilla kohdilla puiden lomasta. Ennen kaikkea on jätetty kokonaan huomiotta luontopolun mukanaan tuomat ongelmat alueen asukkaille. Nykyinenkin lintutorni on tarvelty ilkiällä, vaikka sinne on pitänyt mennä tihutöihin pitkospuita myöten. Kun uudelle lintutornille pääsy tehdään esteettömäksi, sinne hakeutuvat myös mopoporukat, joiden melun tulevat kuulemaan koko järven eteläpään asukkaat kuten

myös Natura-alueen linnut. Esteettömyys sinällään on kiitettävää, mutta on selvää, että jos reittiä jatketaan minkään tyyppisenä lintutornilta meille asti, häiriköt pääsevät kyllä sieltä nopeasti myös takapihallemme, matkahan on lyhyt. Pitkospuiden on ehdotettu kulkevan suoraan meidän suopolkumme poikki, mikä toimisi houkuttimena meidän pihaamme. Seurauksena tulee olemaan meluamista, roskaamista, uteliaita katseita, pihoille kulkua ja rauhattomuutta suunnasta, joka aiemmin on tarjonnut pihoillemme hiljaisen, luonnontilaisen ja turvallisen suojaseinän. Rantametsä on kohdassa hyvin kapea! Kunnasta kommentoitiin minulle aiemmin, että ”kun kohteeseen (metsä) tulee merkityt reitit, varmistaa se luontoarvojen säilymisen ja ohjaa luvatonta pihojen kautta kulkua reitille”. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä tällä hetkellä meillä ei nimen omaan ole mitään luvatonta pihojen kautta kulkua, mutta pitkospuiden myötä sitä kyllä tulisi olemaan. Kunnasta tarjottiin myös lohdutukseksi myyttistä ”sosiaalista kontrollia”, jonka sinisilmäisesti toivotaan estävän ongelmat, vaikka sosiaalinen kontrolli ei estänyt ilkvallantekijöitä rikkomasta lintutorniakaan tai uudistetusta Koskenmäentien venerannasta puolta venepaikkojen numerokylteistä, tai yrittämästä ottaa luvatta veneitä käyttöön. Minunkin airoistani rikottiin hankain, kun tihulaisten taidot eivät sitten riittäneetkään soutuveneeseen käyttöön.

Koko ajatus rantametsän luontopolusta on lähtenyt kartalle kuvitellusta ”yhteystarpeesta” järven rantoja pitkin Hyrylästä Anttilanrantaan. Tämä ei kuitenkaan ole kenenkään seutua tuntevan todellinen tarve vaan päälleliimattu idea, jota oikea maastoon tutustuminen ei tue. Taustalla lienee myös ajatus kansallisesta kaupunkipuistosta, jonka statuksen saamiseksi luontoyhteyden pitää voida todistaa kulkevan ”kaupunginosasta toiseen”. Kukaan ei tällaista lisäyhteyttä todellisuudessa tarvitse, koska tiet ja kevyenliikenteen väylät ovat jo olemassa ja suosituksa käytössä.

Kun vielä asukasillassakin kunnan taholta myönnettiin jo, että koko ajatuksen ydin, eli yhtenäinen polku Anttilanrantaan asti, ei kuitenkaan tule onnistumaan, lintutornilta alkava ja keskelle asuttua katua päättyvä polun pätkä jäisi melkoiseksi tyngäksi ja olisi aivan turha rahallinen panostus kuolleeseen ideaan. Luontopolulta päädyttäisiin siis pihatiellemme, josta sitten olisi tarkoitus kävellä kevyenliikenteen väyliä pitkin edelleen kohti Anttilan rantaa? Tämä kömpelyys on havaittu kunnassakin ja parannukseksi on keksitty ehdottaa yhteyden avaamista Kalamestarintieltä Onkipojankujalle (suunnitelmassa lukee virheellisesti Onkimiehenkuja). Ehdotus on hätäinen ja harkitsematon keksintö, joka osoittaa täydellistä alueen tuntemattomuutta ja tietämättömyyttä jyrkän ja pimeän mutkan vaarallisuudesta. Kyseisessä Kalamestarintien kaarteessa on jo nyt käynnissä päivittäin vaihtuva karuselli pysäköityjä autoja, kovaa alamäkeen ajavia Kalamestarinpolun asukkaita, pyöräileviä koululaisia, hölkkääjiä ja koiranulkoiluttajia ja neljästä pihasta tulevaa ja menevää asukkaiden autoliikennettä. Nyt kurviin haluttaisiin vielä lisätä ”uusi jalankulun ja pyöräilyn reitti”? Onkipojankujalta kuljetaan puiden välistä jonkin verran jalkaisin Kalamestarintielle ja tämä luonnollinen yhteyspolku toimii tällaisenaan oikein hyvin, ketään vaarantamatta. Kukaan ei kaipaa kuntaa kaatamaan alueelta puita ja levittämään asfalttia. Paijalan hautausmaan pysäköintialueen laajennuskin on järjenvastainen, siihenkö on tarkoitus pysäköidä auto, että jaksaa kävellä meidän kotitiellemme ja siitä pitkospuunpätkälle? Ei liene tarkoitus, että yritetään houkutella alueellemme ulkoilijoita sillä tavalla, että kaadetaan puita ja tehdään lisää parkkipaikkoja puistoomme?

Hidasteita Kalamestarintien turvallisuuden lisäämiseksi on toivottu ja pyydetty, mutta kunnan mielestä niille ei ole ollut tarvetta. Naapurilleni oli kunnassa töissä oleva henkilö todennut, että asfaltti Kalamestarintiellä on niin huonokuntoista, ettei siinä muita hidasteita tarvita. Meidän toiveemme turvallisuudesta ja asumismukavuudesta ovat siis yhdentekeviä tai vitsin aiheita, mutta samaan aikaan meille voidaan hyvin suunnitella takapihan viereen luontopolkua muiden ihmisten kuviteltuja tarpeita varten ja lisätä liikennettä meidän tiellämme? Meille on tarjolla näistä suunnitelmista pelkästään haittoja eikä hyötyjä.

Tuusulanjärven ympäripyöräily ja –kävely on jo suosittua ja siihen houkuttelee verkosto olemassa olevia yhtenäisiä kevyenliikenteenväyliä. Niitä pitäisi kiireesti kunnostaa, ja siihen olisi paljon tärkeämpää kohdentaa virkistyskäyttöön tarkoitettuja rahoja. Samoin kaikkia kuntalaisia palvelisi

luontopolun sijaan kunnan jätehuollon järjestäminen, eli roska-astiat ja niiden säännöllinen tyhjennys joka bussipysäkille. On käsittämätöntä, että vilkkaalla alueella koirankakkapussin kanssa pitää kävellä kilometrejä, että sen saa kädestään pois. Ei siis ihme, että koiranulosteita on joka puolella. Tiedän Paijalan seudulta yhteensä kaksi (2) yleisessä käytössä olevaa roska-astiaa! Tällaisten epäkohtien rinnalla rahan tuhlaaminen tarpeettomaan luontopolkuun tuntuu silkalta tyhmyydeltä.

Se ainoa henkilö, jonka olen kuullut luontopolkuajatuksista pitäneen, oli käsittänyt asian väärin. Hän kuvitteli luontopolun myötä metsää jotenkin siistittävän puistomaiseksi, tämän harhaluulon jouduin oikaisemaan. Vanhempaa rouvaa kun kiusaa kovin metsän luonnontilaisuus ja kaatuneet, maatuvat puut. Kuitenkaan luontopolun myötä metsää ei tulisi mitenkään siivoamaan. Kannattavat mielipiteet saattavat siis olla hyvin heikosti harkittuja ja perustua virheellisiin käsityksiin.

Vanhoissa, jo ontuviksi todetuissa luontopolkusuunnitelmissa kiinni roikkuminen ei ole perusteltua eikä järkevää rahankäyttöä, eivätkä siitä aiheutuvat haitat ole millään todellisilla hyödyillä perusteltavissa.

2.7 Mielipide

Yleistä Kalamiehenrannasta

Kunta on -60 luvun lopulla kaavoittanut alueelle tontteja asuinkäyttöön ja tällaiselle tontille As Oy Kalamiehenrantakin on syntynyt. Yhtiö on hankkinut myös tonttiin rajoittuvan osuuden yhteisistä alueista eli vesijätön omistukseensa. Tontille rakennettiin vuosina 1970/1971 38 asunnon rivitalot. Alkuaikoina rantaan on kaivettu veneoja, josta on myöhemmin ruoppauksen, suodatinkankaan ja hiekan avulla on tehty uimapaikka lapsille. Ranta-alueella on myös perimätiedon mukaan 100 vuotias rantalato joka on ahkerassa käytössä. Ranta-alueella on myös grillikatot, laiturirakennelmia, asukkaiden viljelypalstat, venevalkama, yms. jotka on toteutettu ennen kuin Natura järjestelmästä on kuultukaan. Jossain vaiheessa osa tontista on kaavoitettu puistoksi VP2 merkinnällä. Viimeiset 50 vuotta alue on ollut hoidettua nurmikkoa, tietävästi edelliset 50 vuotta rantaniittyä. Mitähän VP2 merkinnän luonnontilaisuus tällä kohtaa mahtaa tarkoittaa?

Kalamiehenranta on runsaan sadan asukkaan yhteisö joka aktiivisesti käyttää suunnitellun kulkureitin alle jäävää aluetta.

Kulkureitin vaikutukset

Kulkuväylän tuoma poikittaisliikenne pilkkoi ja pilaisi täysin kiinteistön rakennetun virkistysalueen. Nykyiseltä grillikatokselta rantaan on nelisen metriä, tähän väliin pitäisi toteuttaa kulkureitti. Mitä nykyisille rakennelmille pitäisi tehdä ja kuka maksaa. Kuinka kunta varmistaa, ettei alueesta tule yleistä piknik-paikkaa, satunnaisen kulkijan on mahdoton hahmottaa, että kuljetaan yksityisen pihan läpi ja tontilla riittää houkutuksia uintiin, evästuolle, grillaukseen yms. Reitti voidaan toki aidata mutta tämä taas estää kiinteistön omistajalta liikaa alueen käyttöä.

Paikka on asuinkiinteistöksi kaavoitettu. Myöntääkö kunta tunaroineensa kaavoituksessa aiemmin, kun haluaa nyt tontit yleiseen käyttöön, entä ovatko kiinteistöt muualla kunnassa turvassa. Miksei vastaavaa reittiä itärannalle? Entä mainehaitta kunnalle? Hankkeesta on aiheutunut painetta Kalamiehenrannalle jo parinkymmenen vuoden ajan, asfaltoidusta pyörätiestä luontopolkuun vaihdellen. Nyt olisi aika viheltää peli poikki ja antaa kiinteistön asukkaiden jatkaa elämäänsä entiseen malliin.

As Oy Kalamiehenranta vastustaa jyrkästi suunnitelmaa toteuttaa kulkuyhteys tontin läpi.

2.8 Mieli pide

Tuusulan kunta suunnittelee luontopolkua järven eteläpäähän. Lisäksi suunnitelmissa on parkkipaikan laajennusta ja kevyenliikenteen väylän lisäämistä.

Suunnitelman mukainen toteutus toisi lisää liikennettä Kalamestarintien kaarteeseen ja Kalamestarinpolun osuuteen, joka jo nyt on monesti vaaran paikka ahtautensa takia. Joitain läheltä piti -tilannetta olen todistanut.

Lisäksi olemassa olevalla suunnitelmalla, luontopolku (jatkeena esteetön reitti padolle) olisi ennen kaikkea oikopolku, joka ei ole tarkoituksen mukainen tavoite. Ei-toivottu liikenne toisi mukanaan roskaamista ja meteliä, joka ei palvele luontoa. Tämän kaltainen liikenne ei olisi myöskään hyväksi esim. pitkospuiden kannalta. Nykyisetkin pitkospuut näyttävät olevan korjaustarpeen alla jatkuvasti.

Ja totta kai Kalamestarinpolun asukkaana olen huolissani muutenkin tarpeettoman ja lisääntyvän liikenteen puolesta.

Sinänsä en vastusta itse luontopolkua, mutta nykyistä suunnitelmaa ehdottaisin muokattavaksi. Esim. mutkittelevampi reitti lähempänä rantaa, sekä (pdf 29817, kuva 16, valkoinen katkoviiva) esteetön reitti padoille asti pitkospuina toteutettuna, niin ”tarpeeton” oikopolkuna käyttö vähentyisi huomattavasti. Muitakin vaihtoehtoja toki on.

2.9 Mieli pide

Omistamallani Männistö tilan pellolle Vanhankyläntien laitaan on suunnitelmassa piirretty paikoitusalue. Vastustan paikoitusalueen rakentamista. Paikoitusalue on turha, koska lähistöllä on useita paikoitusalueita vähäisellä käytöllä (Vanhankylänniemi), jonne on valmiit pyörä- ja jalankulkutiet. Vanhankylänniemessä on myöskin kahvila sekä linja-autoreitin päätepysäkki.

Vanhankyläntiellä -Paijalantiellä välillä Holjamäki-Paijalan koulu ei ole linja-auto liikennettä.

4. syyskuuta 2020 lähetetyssä sähköpostissa Katja Gräsbec kirjoittaa: *sinun tilallesi ei uutta osoitetta, vaan reitti kulkee Lammaskalliontiellä, mutta saattaisihan liikkuminen siellä lisääntyä, mikäli uudet reitit toteutuisivat.*

2.10 Mieli pide

Olen huolestuneena seurannut kunnan suunnitelmaa tehdä ulkoilureitti järven länsirannalle. Kyseessä on Natura-alue, jolla sijaitsee mielestäni aivan ainutlaatuinen suoalue. Reitti menisi keskeltä ko. suoaluetta, ja tuhoaisi sen ainutlaatuisuuden.

Reitin perustaminen on varmaan kallista, koska kyseessä on niin kostea maaperä. Suoalueen jälkeen reitti tulisi Kalamestarintielle, joka on erittäin kapea, vilkkaasti liikennöity, eikä sen reunassa ole minkäänlaista kevyenliikenteen väylää. Mietityttää, olisiko ko. reitille alkukiinnostuksen jälkeen käyttöä, verrattuna perustamisen kalleuteen ja tuleviin kunnossapitokustannuksiin.

Vetoan luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tämän ainutlaatuisen suon säilyttämisen puolesta.

2.11 Mieli pide

Olemme huolissamme suunnitelmasta toteuttaa luontopolku Koskenmäentieltä Kalamestarintielle.

Huolenaiheet:

-lisääntynyt "liikenne" metsässä

-mahdollinen meteli on häiriöksi meille asukkaille ja etenkin metsän ja kosteikon eläimille ja linnuille

-roskaaminen. Kuka huolehtii luontopolun siivoamisesta ja kunnossapidosta? Nykyinen reitti lintutornille on surkeassa kunnossa.

-ihmiset jotka mahdollisesti kulkevat myös merkityn reitin ulkopuolella ja tulevat meidän ja muiden alueen asukkaiden pihalle. Lisääntynyt ilkivallan uhka meidän omalla takapihalla.

-"moporalli" luontopolulla

Toivomme, että luontopolkua ei toteuteta.

Uusi esteetön kulku lintutornille on hieno idea, kunhan sen siisteydestä ja kunnossapidosta huolehditaan.

2.12 Mieliptide

Liite mielipidekyselylomakkeeseen koskien Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmaa.

Esitän eriävän mielipiteeni kunnan 15.3.2021 päivätyn yleissuunnitelmaesitteen sivulla 18 esitetystä yhteystarpeesta rantaan, joka on osoitettu alla olevassa yleissuunnitelman karttakuvassa olevalla nuolella, joka on numeroitu numerolla 9.

Tätä perustellaan järven kiertoon lähellä rantaa ja virkistyskäytöllä. Tämä on täysin tarpeeton hanke edellä mainituista näkökulmista katsoen. Jo nyt alueella on lukuisia kevyenliikenteen väyliä järven kiertämiseen ja onkin täysin tarpeetonta suunnitella tällaista hanketta yksityisten maanomistajien ja taloyhtiöiden tonttien läpi.

Kunnan tulee käyttää hallussaan olevia maita virkistyskäytön kehittämisessä yhteiseen käyttöön, ei suunnitella ulkoilureittejä asukkaiden pihojen poikki.

Suunnitelman esitys on puutteellinen myös siltä osin, että siinä ei kerrota eikä oteta kantaa, miten kunta aikoo toteuttaa suunniteltuja reittejä yksityisten omistamille maille.

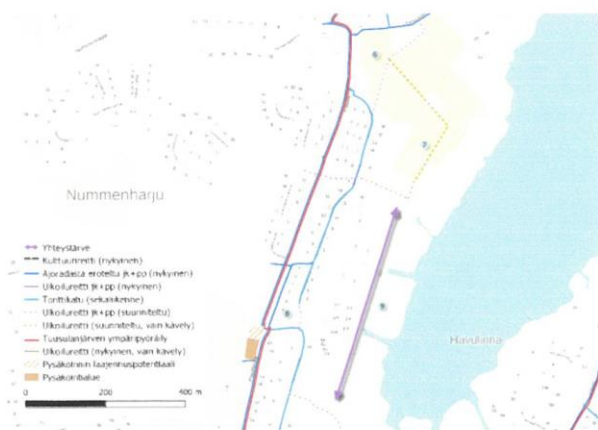
Tällainen reitti aiheuttaa väistämättä levottomuutta, roskaamista ja sekä häiriöitä sekä luvattonta poikkeamista alueen asukkaiden ja maanomistajien pihuille. Lintutorni ja sen pitkospuut ovat jo esimerkkinä jatkuvasta ilkvallanteon kohteena olosta.

Tämä on myös luontoarvojen kannalta erittäin kyseenalainen hanke. Aluetta on nimenomaan pyritty suojelemaan ja pitämään luonnonmukaisena alueena. Lintutornin rantareitti on tästä näkökulmasta myös käsittämätön hanke.

Vastustan siten tässä yleissuunnitelman sivulla 18 esitettyä yhteystarvetta rantaan ja siihen liittyvien reittien toteuttamista.

Kaarina Huhtala

Kaarina Huhtala
Tuusulassa 1.5.2021

Kuva 11. Tuusulanjärven lounaisrannan reitit (6, 7, 8) ja yhteystarve (9).

2.13 Mieli-pide

Kunnalla on tarpeeksi omia alueita kuntalaisten virkistyskäyttöön. Yksityisten maanomistajien alueiden läpi ei tarvita enempää reittejä.

Maanviljelijöiden pellot ovat ruuantuotantoon, ei kuntalaisten virkistyskäyttöön.

Metsissä pystyy riittävästi kulkemaan, marjastamaan ym. jokamiehen oikeuden turvin. Kunta voi omille alueilleen tehdä tarpeeksi virkistysreittejä.

Tuusulanjärven ympäri kulkee erinomaisesti kevyenliikenteen väyliä. Maisemia pystyy loistavasti ihailemaan jo olemassa olevilta reiteiltä.

Lisäksi yleiskaava 2040 luonnoksesta täytyy poistaa alueellani kulkeva virkistysreittiehdotus.

Haluan, että kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä toimitetaan minulle tieto.

2.14 Mieli-pide

Valitettavasti en hyväksy ollenkaan suunnitelmianne.

Järvenrantapolku olisi lopullinen katastrofi pilata Tuusulanjärven eteläpään suojeltu Natura-alue, jota on jo vaalittu vuosikymmeniä.

Täällä saa jo muutenkin sitoa kettuingillä kiinni kaikki tavarat rannassa. (Minulta on viety viime talvena veneen ja kanootin vierestä yksityiseltä rannalta kevyt traileri sellainen käsin kuljetettava), vaikka on yksityisalue ja kielletty kulkeminen asuinalueiden pihossa.

Sarvikallio ja Lemmenlaakso ovat hyvä esimerkki siitä, että kun kansa saa vaeltaa vapaasti jossain, niin ympäristö tuhoutuu, kasvit ja eläimet kärsivät, lintujen pesiminen häiriintyy jne. Roskaaminen ja tuhoaminen ja yleinen välinpitämättömyys suojella yhteistä omaisuutta ei kuulu nykyihmisen kasvatusperiaatteisiin. EI SIIS missään tapauksessa länsirantaan mitään läpikulkureittiä!!

Lintutornille kyllä soisi saatavan esteettömillekin kulku (pyörätuolit jne.) ja sitä paitsi järven itäpuolta pääsee melkein koko matkan järvinäkymällä Järvenpäähän asti. Tuusulanjärvi on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja ehdottomasti suojeltava kohde jälkeläisillemmekin, joten älkää ihmeessä suunnitelko sen tuhoamista. Paijalan hautausmaan reunaan kulkee kaksi erinomaista pyörätietä, jotka eivät luulisi olevan liian kaukana järvestä, joten pitäisi ihmisten jaksaa sen verran kulkea.

Hautausmaan viereinen parkkipaikka on kyllä jo riittävän häiritsevä sellaisenaan, mitä se nyt on. Siihen kulkeutuu jatkuvasti autonromuja poltettavaksi, kuten on nähty. Myös huumekauppa kukoistaa kyseisellä parkkipaikalla ja yöllinen hengailu roskaamisineen. Poliisin resurssit eivät riitä, vaikka heille ilmoittaa ja myös itse lähiasukkaana kuljen usein keräämässä roskia alueelta vapaaehtoisesti. En kyllä käsitä, miksi suurimman osan ajasta tyhjillään ammottava parkkipaikka ei muka riittäisi ihmisille, vaan metsää pitäisi TAAS kaataa, jotta saataisiin lisää tilaa roskaajille. Metsää kaadettiin jo viime vuonna Nummenkankaan rinteestä hautausmaan kappelin kohdalta Paijalantielle päin sillä seurauksella, että nyt trikoosukkahousuväki maasto alamäkipyöräilijät ovat valloittaneet ko. rinteiden rakentaen sen ristiin rastiin pyöräpolkuja alas, joten linnutkaan eivät enää uskalla

pesiä siellä. Voin laittaa eilen ympäristövalvonnalle lähettämästäni s-postista kopion myös kyseisen asian tiimoilta tähän liitteeksi.

2.15 Mielipide

Tuusulanjärven rantojen virkistysrantojen yleissuunnitelman valmistelu on tehty puutteellisesti. Konsulttityönä tehty valmistelu ei huomio paikallisten asukkaiden tietoa alueiden luontoarvoista eikä alueen käyttöhistoriasta.

Reitistöä on suunniteltu mm. alueelle jota Hankkija on käyttänyt kaatopaikkanaan ja jolle on haudattu ongelmajätteitä vielä 1990-luvulla. Tällaiset alueet nykyisen omistajan tulisi puhdistaa ennen kuin niiden päälle aletaan rakentamaa mitään virkistyreitistöä.

Reitistöä on suunniteltu myös luonnonsuojeluasetuksen 160/1997 4 luvun 10 § suojeltavien luontotyyppien kriteerit täyttävän pähkinäpensaslehdon läpi Vuorelan metsäalueella.

Kuntalaisilla on mahdollisuus tälläkin hetkellä retkeillä olemassa olevilla poluilla ja reitistöillä jokamiehen oikeuden nojalla. Lisäksi viime vuosina on rakennettu runsaasti esteetöntä reitistöä, joka mahdollistaa myös liikuntarajoitteisten luonnossa liikkumisen. Erityishuomio tulisi kiinnittää näiden reitistöjen ylläpitoon ja niiden käytöstä aiheutuvien haittojen luonnolle ja elinkeinotoiminnalle minimoimiseen, ennen kuin uusia reitistöjä aletaan suunnittelemaan. Jos kuntalaisille halutaan mahdollisuus järvimaiseman ihailuun, tulisi kunnan edistää maisemanhoidollisia toimenpiteitä, jotta järvimaisema saataisiin näkyviin useammasta kohdasta nykyistä ulkoilureitistöä sensijaan että reittejä rakennettaisiin aiheuttaen haittaa herkille luontotyypeille.

Tämä suunnitelma on vakavasti puutteellinen ja se tulisi hylätä. Jos rantojen virkistyskäyttöä halutaan lisätä tulisi sen suunnittelu tehdä tiiviissä yhteistyössä maanomistajien ja asukkaiden kanssa yhdessä.

2.16 Mielipide

Kiitokset asukasillasta 22.4.

Pyysitte palautetta tästä virkistyskäyttösuunnitelmasta ja tässä on näkemykseni yli 20 vuotta Kalamestarintiellä asuneena.

Kuntalaisten virkistyskäyttö on hyvä rakentaa erilaisille tarpeille, mutta ennen kuin suunnitelmaa kannattaa edistää – pitää olla varmuus siitä, että suunnitelma on toteutettavissa kohtuullisella kustannuksella sen käyttöön suhteutettuna. Suunnitelma on laaja kokonaisuus, jossa on paljon yksityiskohtia. Osa on helpommin toteutettavissa, mutta varmasti ne joihin on laaja kiinnostus ja selkeä tarve käyttöön - etenevät. Suunnitelman osalta voisi hahmotella kustannuksia ja tehdä sen jälkeen osallistuvan budjetoinnin tyylinen kysely kuntalaisille siitä mihin verovarjoja kannattaa käyttää ensisijaisesti.

Itse olen asunut yli 20 vuotta länsirannalla osoitteessa Kalamestarintie 2 – 4 sijaitsevassa asunto osakeyhtiössä. Yksi asunnon valintatekijöistä oli Natura alue, joka luonnonsuojelualueena mahdollistaa lintujen ja muiden eläinten seuraamisen ikkunasta. Eteläpäässä olevalla lintutornilla olen käynyt kahdesti, kun lapset olivat pienempiä. Anttilan tilakeskuksen rannassa olen käynyt usein kävelemässä sekä muutaman kerran Juhannusjuhliissa ja Paijalan koulun järjestämässä tapahtumassa. Sarvikalliolla olen käynyt muutaman kerran myös, mutta sielläkin käyminen on lisääntynyt sen jälkeen, kun sinne rakennettiin makkaranpaistopiste ja portaat järven rantaan. Minusta sen ja Fjällbon puiston kehittäminen varmasti toimii virkistyskäytössä, mutta molempiin tullaan paljon enemmän autoilla kuin pyörillä. Fjällbon puistoon suuntaavat ihmiset Hyrylästä ja

itärannalta kävellen, mutta länsirannalla Anttilan tilakeskuksen ranta voisi kerätä kävijöitä lähinnä Nummenharjulta sekä Halkivahasta.

Oman käsitykseni mukaan Kalamestarintien liikennejärjestelyn idea on ollut se, että siellä ei olisi läpiajoliikennettä. Nyt Paijalantiellä on kaksi kevyen liikenteen väylää, joten kolmas yhteys Onkipojankujalta kuulostaa erikoiselta. Onkipojankujahan on myös suunniteltu siten, että pyöräilijät valitsisivat Paijalantien kulkuväyläkseen. Mutka, jossa on kahdesta suunnasta tulevat autot sekä kolmesta pihasta tulevat autot ei vaikuta kovin turvalliselta varsinkin lapsille, joilla on kavereita mukana menossa kouluun tai harrastuksiin. Mikäli ajatellaan järven kiertäviä pyöräilijöitä – he haluavat liikkua kevyen liikenteen väylällä turvallisesti.

Minusta rannan kautta oleva yhteys järven eteläpäästä Natura alueelta Anttilan tilakeskuksen rantaan on mahdotonta toteuttaa. Taloyhtiöillä on tontit rantaan ja siellä on tehty paljon työtä alueen käyttämisessä osakkaiden virkistyskäytössä. Ei sadat alueella asuvat veronmaksajat halua ketään kävelemään takapihallaan pitkospuilla, joiden rakentaminen maksaa miljoonia. Samalla tämä ei voisi olla vaikuttamatta alueella pesiviin lintuihin.

Tästä suunnitelmasta on käyty kunnan kaavoituspuolen voimin toteamassa 2000 -luvun alkupuolella paikan päällä, että kyseistä reittiä ei voi toteuttaa mitenkään. Silloin on ilmoitettu paikallaolijoille, että tämä asia kirjataan alueen suunnittelijoille tiedoksi, että asiaan ei koskaan käytettäisi rahaa tai aikaa jatkossa turhaan. Tämä suunnitelmassa näkyvä yhteystarve (9) pitää nyt lopullisesti poistaa kartoista ja suunnitelmista, kun se ei ole mitenkään toteutettavissa käytännössä.

Ei kenelläkään ole nytkään mitään tarvetta liikkua virkistysalueelta toiselle rantaa pitkin. Talvella voi liikkua järven jäällä tai kesällä veneellä järvellä. Lintutornin rakennuskustannuskin lienee syytä tarkistaa ennen kuin uutta tornia rakennetaan. Mikäli se tulisi karttaan merkitylle alueelle, milloin sen voisi rakentaa häiritsemättä alueen lintuja ja tuhoamatta luontoa? Pitkospuiden rakentaminenkin on haastava alueen kosteuden vuoksi. Pyörillähän ei tietenkään liikuta pitkospuilla, joten pyörillä alueelle saapuvat pysäköivät pyöränsä venevalkaman ja kevyen liikenteen sillan väliselle alueelle. Pitkospuiden rakentamisen kannalta lienee syytä tehdä tarkka maastotutkimus. Mikäli alueelle tehdään kolme pitkospuuväylää – jokaisella sisääntulolla pitää olla alue polkupyöräiden paikoitukselle, koska muuten ne aiheuttavat liikennehäiriöitä ilman liittymäpysäköintiä. Suosittelen myös kokeilemaan käyntikertojen laskentaa, jotta on realistinen käsitys siitä, kuinka paljon paikalla on kävijöitä.

Voisiko lintutornin rakentaa huomattavasti edullisemmin kiinteälle maalle venevalkaman viereen eikä Natura alueen kosteikkoon?

Anttilan tilakeskuksen rannan suunnitelma ei vaikuta kovin suomalaiselta rannalta. Pitäisikö suunnitella aluetta niillä ideoilla, että siitä tehtäisiin uusi Häklin monttu, Hietsu vai onko ympyrälaituri hukkaan heitettyä rahaa? Kuinka moni on halukas menemään uimaan, jos sinileväkukinto ja alueen kasvillisuus rajaavat käyttöajan muutama viikkoon vuodessa? Paljonko tästä ympyrälaiturista on kokemusta Suomen sääolosuhteissa?

Olen käytettävissä, kun halutaan lisää perusteluja sille, miten asioita tulee valmistella.

2.17 Mieliäpidä

Hei! Näkemyksemme on että lisääntynyt liikkuminen rantametsässä aiheuttaa häiriötä mm. luonnon eläimille joita ovat tässä mm. kurjet, joutsenet, kauriit, fasaanit, kyyhkyset, ketut, jänikset yms. jopa hirviä on nähty.

Olemme aivan varmoja että nämä häviävät tästä jos tuonne liikkumista lisätään!!

Lisääntynyt liikkuminen aiheuttaisi roskaamista, melua, levottomuutta, yms.

Pyöräilyn ja muu liikenne lisääntyy Kalamiehenkujalla joka aiheuttaa jo nyt vaaratilanteita, vaikka Paijalantiellä on pyöräily- ja jalankulun mahdollisuus.

Varsinkin kun kevytliikenne on ohjauttu meidän taloyhtiön sisäänmenon ja ulostulo reitille Kalamiehenkujan päässä. Opasteita enemmän mm. Paijalantielle. Jo nyt pyöräilijöitä käy kääntymässä pihoissamme !!!

Järvenkiertäminen onnistuu jo nyt olemassa olevia reittejä myöten, kun opastus on tehty kunnolla.

2.18 Mieliäpid

Asumme asunto-osakeyhtiö Kalamiehenrannassa. Asunto-osakeyhtiömme asukkailla ei ole aidattuja asuntokohtaisia piha-alueita, mistä johtuen tilan järven rantaan rajoittuva osa on vuosikymmenien ajan ollut asukkaiden vapaa-ajan viettoaluetta. Ranta-alueellemme on rakennettu vuosikymmenien varrella nurmikentät, venevalkama, laituri, uimaranta, grillimaja ja erilaisia pelialueita, petanqueradasta aina frisbee golfiin asti. Talvisin rantamme toimii luistelualueena asukkaille. Ranta-alueella sijaitsevat myös asukkaiden luomuviljelypalstat sekä marjapensaat. Lisäksi rannassa sijaitsee noin satavuotias kotiseutuhistoriallisesti arvokas lato, joka on hyötykäytössämme.

Yhtiö on hankkinut myös tonttiin rajoittuvan osuuden yhteisistä alueista eli vesijätön omistukseensa. Asunto-osakeyhtiömme on noin sadan asukkaan yhteisö. Yhteisömme käyttää erittäin aktiivisesti suunnitellun kulkureitin alle jäävää aluetta.

Kulkureitin vaikutuksia

Kulkuväylän tuoma liikenne tuhoaisi täysin kiinteistömme virkistysalueet. Nykyiseltä grillikatokseltamme rantaan on matkaa vain noin nelisen metriä, tähän väliin pitäisi nyt toteuttaa yleinen kulkureitti. Koska pihallamme on ylläkuvatusti erilaisia harrastusmahdollisuuksia, läpikulun seurauksena pihastamme tulisi väistämättä yleinen virkistysalue. Kulkijoiden olisi käytännössä mahdotonta erottaa yksityisen piha-alueen rajausta. Seuraus piha-alueen muuttumisesta olisi asumisviihtyvyyden dramaattinen laskeminen sekä asuntojen arvon romahtaminen. Todennäköistä olisi myös jonkinlaisen ilkvallan ja häiriökäyttötymisen ilmaantuminen alueellemme.

Huomionarvoista on myös se, että jo nykyisin tonttimme länsireunan kautta kulkee 3 kevyelle liikenteelle soveltuvaa väylää.

Yleissuunnitelman keskustelutilaisuudessa kunnan edustajat antoivat ymmärtää, että ainoa tie edetä yksityisomistuksessa olevien maiden suhteen on sopiminen maanomistajien kanssa. Toivomme todella, että tämä lupaus pitää. Kotikuntamme on saanut jo valtakunnan tasoa myöden hirveän määrän negatiivista julkisuutta yksityisten maiden sosialisoinnista, tätä julkisuutta emme kuntalaisina kaipaa yhtään lisää.

Vastustamme suunnitelmaa toteuttaa kulkuyhteys tontin läpi.

2.19 Mieliäpid

Tuusulan kunta suunnittelee järvenrantapolkua (yhteysreittiä) järven etelä-päähän Kalamestarintien ja Kalamiehenkujan alueelle.

Tämä on aivan älytön idea monessakin mielessä. Koskenmäen lintutorni on ollut olemassa vuosia ja se on yhtä kauan ollut jatkuvan ilkvallan kohteena. Kävin lintutornilla alkukevästä enkä todellakaan halua toistaiseksi mennä enää uudelleen sinne. Se on jätetty täysin oman onnensa nojaan eikä sitä pidetä mitenkään kunnossa. Roskaa on ympäriinsä ja pitkospuut revitty irti. Tällaista pitkospuureittiä on nyt sitten suunniteltu laajennettavaksi Anttilan rantaan asti kunnassa joka ei pidä huolta entisistäkään reiteistä? Kun tämä roskamäärä minkä silloin näin, vielä moninkertaistuu, niin onko tullut mieleen kuinka paljon se saastuttaa jo muutenkin

surkeassa tilassa olevaa järveä ja tekee haittaa alueen eläimille? Tällainen reitti tulee lisäämään roskaamista, mekkalaa ja levottomuutta alueella. Tuusulan kunta sai myös ison rahasumman elvyttääkseen järven lintukantaa ja saadakseen muuttolinnot pysähtymään alueella. Alueella pesii uhanalaisiakin lintulajeja. Mutta nyt sitten halutaan isoa määrää ihmisiä kiertämään ranta-alueille ja häiritsemään lintujen pesintää? Pitkospuureitin on oletettu olevan suosittu, sillä parkkipaikkakin oli jo suunniteltu valmiiksi ja kyllähän korona-aika on lisännyt valtavasti ihmisten liikkumista luonnossa. Tätä varten pitää kaataa lisää metsää ja mistäpä ihmiset sitten kävelevät haustausmaalta pitkospuureitille? Paijalantien yli Kalamestarintielle, autotielle, jossa jo nykyisellä trafiikilla vaarallisen jyrkkä mutka?

Entäpä asukkaat alueella? Tässä tapauksessa ei edes riitä, että selvittää vaikutuksen merkittävyyden vain linnuille ja luontoympäristölle. Asukkaat ovat maksaneet rahassa siitä näkymästä, tunnelmasta ja rauhasta. Ensin kunta on myynyt nämä tontit hyvällä hinnalla ja nyt aikoo hyötyä uudelleen ja havittelee takaisin aluetta, joka on asukkaiden omaa pihamaata? Kuka haluaa oman ikkunan eteen, omalle pihalleen julkisen polun? Ei voi olla yleisen tarpeen mukaista lunastaa toisten hoidettuja pihoja, asukkailla on oikeus omiin tontteihinsa.

Mikäli tällainen reitti olisi ollut tärkeä olla olemassa, sen aika on jo mennyt, se olisi pitänyt rakentaa silloin 70-luvulla.

Mielestäni on hyvä idea vähintäänkin kunnostaa nykyiset pitkospuut ja tehdä reitistä samalla esteetön. Reitin pitäisi olla myös ympyränmuotoinen, palaten samaan paikkaan takaisin. Ei ole järkeä tässä tapauksessa tehdä reittiä joka johtaa eri paikkaan kuin lähtöpaikka. Järvenpään Joukonpolku on mainio esimerkki tällaisesta mukavasta reitistä. Sitä pidetään kylläkin myös kunnossa eikä siellä näy roskaamista. Reitin alkuun pitäisi saada muutama pyöräpaikka. Lisäksi lisätä roskikset alueelle ja pitää sitä kunnossa. Anttilanrantaan on myös mahdollista lisätä virkistyskäyttöä ilman, että sinne pitäisi päästä pitkospuuta pitkin. Sinne vie tällä hetkellä hyvä reitistö, pyörällä ja kävellen pääsee eri reittejä paikan päälle ja auton saa ihan viereen myös. Alueellamme on myös vain yhtenä esimerkkinä monipuolinen Sarvikallion alue, joten virkistysmahdollisuudet ovat kyllä aivan mainiot.

Tässä samalla haluaisin tiedustella, miksei Gustavelundin ja kirkon väliin rakenneta virkistysaluetta? En ole tietoinen omistaako kunta tämän alueen?

Alueella toimisi upeasti pienoismalli Järvenpään rantapuistosta ja Tuusulalaiset voisivat ideoida sitä yhdessä.

Nyt toivon kunnalta järjen käyttöä ja suunnitelmallisuutta!

2.20 Mielipide

Koskien Kalmiehenkujan, Onkipojankujan, Kalamestarintien ja muun kyseisen alueen rantojen ja muuta alueen virkistyskäytön suunnittelua.

- Mahdollinen järvenrantapolku ei huomioi alueen eläimiä ja porriäisiä. Nyt rannalla ja Natura-alueella liikkuu monenlaisia eläimiä päivittäin. Kun peltoja on nytkin alueella rakennettu täyteen (Anttilanranta ja tuleva Paijalan koulua vastapäätä oleva pelto) ja vielä rannatkin otettaisiin ihmisten käyttöön, niin eläinten ja ötököiden elintilaa vähennetään entisestään. Syy, miksi itse muutimme alueelle oli että arvostimme sitä, että alueella on huomioitu luonto esim. Natura-alueella. Onko syytä huomioida myös nykyajan mukaisesti luontoarvot muustakin kuin ihmisen näkökulmasta? Tai onko se Tuusulan arvojen mukaista viedä elintila eläimiltä ja kasveilta? Jo nyt virkistyskäyttöä on lisätty järven alueella ja siitä varmasti riittää hyvin kivoja ulkoilualueita liikkujille. Ilman, että nyt suunnitellulta alueelta vedetään kaikki puut, puskat ja kasvit alas, ei mahdollisella polulla kävelijä saa yhtään enempää järveä kuin kävelemällä jo nyt olemassa olevilla reiteillä.

- Miksi kevyttä liikennettä pitäisi siirtää Kalmiehenkujalle ja Onkipojankujalle, kun erittäin hyvä ja turvallinen pyörätie kulkee vieressä? Järveä ei näe yhtään paremmin tältä reitiltä kun varsinaiselta pyörätieltä. Tästä aiheutuu vaaratilanteita, koska ihmiset jo nyt seikkailevat kapealla autotiellä miten sattuvat. Lisäksi enenevässä

määrin kävelijät ja pyöräilijät tulevat yksityispihalle, vaikka portissa lukee yksityisalue. Aika harva haluaa, että heidän pihalleen tullaan pyörimään. Kyseessä on turvallisuuden tunne ja yksityisyyden rajat. Ja toistan itseäni, turvallinen pyörätie kulkee jo vieressä.

- Poluilla on ympäristösuunnittelussakin oma paikkansa. Ne luovat oman tunnelmansa. Miksi Onkipojankujan ja Kalamestarintien välille pitäisi tehdä kevyen liikenteen väylä? Vieressä kulkee hyvä pyörätie, jota pitkin suurin osa mieluusti kulkee. Poluilla luodaan viihtyvyyttä. Ja edelliseen kohtaan viitaten, mikä on syy lisätä tällä alueella liikennettä, kun hyvä reitti on aivan vieressä. Uusi reitti ei tuo mitään lisäarvoa. Se tuo ainoastaan levottomuutta asukkaiden elämään.

- Hautausmaan vieressä oleva parkkipaikka on nykyin täysin vajaakäytöllä, joten se varmasti riittää halukkaille parkkeeraajille.

- Järven saa erinomaisesti kierrettyä tälläkin hetkellä luontoa ja asukkaita kunnioittaen, joten toivottavasti tämä huomioidaan päätöksenteossa. Nyt nähdystä suunnitelmista on vaikea ymmärtää, mitä lisäarvoa ne toisivat kenellekään, päinvastoin.

Mietittehän tätä myös luonnon kannalta eniten ja Tuusula voisi myös nykyaikaisesti profiloida itseään luonnonsuojelijaksi ennemmin kuin sen tuhoajaksi.

2. 21 Mielipide

Kuulin Tuusulanjärven länsipuolen kevyen liikenteen reittisuunnitelmista (liitteessä s 13-18).

Mielestäni Koskenmäen lintutornin ja Anttilanrannan välinen yhteys ("yhteystarve 9") on täysin tarpeeton; alueella on asutusta, perheiden koteja ja ei ole mitään mieltä laittaa väkisin ihmisten kotipihojen läpi kulkemaan liikennettä. Annetaan lapsiperheille asumisrauha. Hautausmaan tienoille on juuri rakennetut kevyen liikenteen väylät molemmin puolin Pajalantietä, sen pitäisi riittää!

Toisekseen Sarvikallion-Seittelin-Lammaskallion väliset reittisuunnitelmat ihmetyttävät suuresti. Seittelin ja Rantamon kosteikkojen alueilla on suuria lintujen pesimäalueita, joille on tärkeää antaa rauha. Alueella liikkuminen on kiellettyä huhtikuusta heinäkuuhun, ja pesimärauhasta tiedottavia kylttejä on viime aikoina entisestään lisätty kosteikkojen lähetyillä. Miten on mahdollista, että kosteikkojen yhteyteen ollaan suunnittelemassa liikennettä lisääviä reittejä? Onko luonto- ja ympäristöpuolen asiantuntijoita kuultu tässä asiassa?

Nykyisetkin kevyen liikenteen väylät järvenympäripyöräilyreitillä kaipaavat kunnostusta routavaurioiden vuoksi, ja nämä pitäisi mielestäni hoitaa kuntoon ennen kuin varoja lähdetään suuntaamaan uusiin reitteihin, jotka myös tulevat tarvitsemaan ylläpitoresursseja.

Sinänsä kivat uudet ulkoilureitit Tuusulanjärven länsipuolella eivät minua haittaisi; lapsuudenkotini sijaitsee niissä maisemissa ja lenkkeilen ja pyöräilen siellä paljon, ja järven ympäri tulee myös pyöräilyä useasti. Jos jotain uusia reittejä kuitenkin suunnitellaan, ne tulisi tehdä luonnon ehdoilla, ympäristö- ja luontoalan asiantuntijoiden kanssa tiiviissä yhteistyössä sekä kunnan asukkaiden, veronmaksajien, kotirauhaa kunnioittaen. Ei mitään pakkolunastuksia kotipihoille!

2.22 Mielipide

Kunta pyysi kommenttia Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmasta.

Haluaisin vaikuttaa suunnitelmaan siten, että järven eteläkärjen uusista reittivalinnoista luovuttaisiin.

Neljästä syystä:

1. Aluehan on suojelualueita, jolla jo nyt on havaittavissa huomattavasti vähemmän lajistoa, mitä vastaavissa muissa alueissa. Syy on yksinkertaisesti liikenne. Koskenmäentien vilkkaus on suoraan syytä siihen, että alue ei ole niin luonnonmukainen mitä sen olisi syytä olla. Kun kunta on päättänyt antaa jättimäisen kauppakesittymän pohjukan viereen, on oletettavaa, että liikenne suorastaan räjähtää alueella.

Tämän järkyttävän suunnitelman lisäksi kunta suunnittelee vielä lähemmäs aluetta tulevia kulkureittejä. Ajatus on aivan järjetön. Alue ei kestä yhtään enempää ylimääräistä liikennettä. Jota aivan varmasti syntyy, kun lisäreitistöä lisätään.

Jo nyt nuorisoo ajaa alueella moottoriajoneuvoilla alueilla joilla ei saisi, todennäköisesti nämä lähemmäs rantaa suunnitellut ja muuten aluetta oikovat kulkuväylät vain lisäävät tätä liikennettä.

Tämän lisäksi, on jo vuosia ollut selvää, että kunta ei pysty pitämään huolta luomistaan luontoreiteistä järven eteläpäässä. Lintutornille kulkevat pitkospuut ovat aina ilkvallan takia hajalla. Tämä osittain on varmasti säästännyt lintutornia, mutta kun reittejä levennetään ja tehdään lisäreittejä muualle rantaan, niin on oletettavaa, että ilkvallasta lisääntyy.

Alue on yksinkertaisesti liian lähellä isompaa keskusta ja niitä alueita, joita käyttävät autot ja mopot ja ne, joita ei luontoarvot hetkauta.

2. Alueella on jo olemassaolevat, hyvin palvelevat reitistöt. Niitä ei tarvita alueelle yhtään enempää, liikennettä on jo nyt riittävästi.

Asukasillassa tuli hyvin esille, että kyseisen eteläkärjen tuntumassa asuvilta ihmisiltä ei ole kysytty mitään reittien rakentamisesta. Miten tämä voi olla mahdollista? Ymmärrän täysin, että alueen asukkaat eivät halua nuorisoo takapihoilleen.

Miten kunta pitäisi huolen, että rannassa kulkevat vain luontoa ihailevat, eivät paikkoja rikkovat mopopojat? Ei mitenkään. Kuten on tosiaan lintutornille johtavissa pitkospuissa jo vuosia nähty.

Joku taisi mainita, että kunta uskoo johonkin sosiaaliseen kontrolliin paikkojen kunnossapidämisen suhteen. Missä tämä sosiaalinen kontrolli on ollut kun pitkospuut ovat koko ajan hajotettuina?

3. Kunnan tulisi keskittää luontoreittipanostuksensa niihin alueisiin, jotka ovat jo käytössä ja joita voisi kehittää. Esimerkiksi Sarvikallio on edelleen huonosti esteeton. Miksi sitä ei hoideta ensin kuntoon, vaan syydetään rahaa tällaiseen älyttömyyteen, joka pilaa niin luonnonmukaisuuden kuin asukkaidenkin viihtyvyyden.

4. Hautausmaan vieressä olevan parkkipaikan ei tarvitse yhtään laajentua kohti ainutlaatuista harjumaisemaa. Parkkipaikka on nyt jo aina ihan tyhjä ja toimii lähinnä käytöstä poistettujen henkilöautojen romukaatopaikkana. Olisi todella sääli, jos kunta päättäisi ryöväitä vielä lisäpalaa kauniista harjumetsästä ja vain siksi, että jotenkin kuviteltaisiin, että siihen jättäisivät autonsa ne jotka haluavat tulla kävelemään toisten takapihoille. Suunnitelma on aivan käsittämätön.

Näiden neljän asian takia, toivon todella, että suunnitelmia uudelleen harkittaisiin ja kunta toimisi kuten kertoo, ja ottaisi paikallisten asukkaiden äänen huomioon.

2.23 Mieli-pide

Kunnalla on tarpeeksi omia alueita kuntalaisten virkistyskäyttöön. Yksityisten maanomistajien alueiden läpi ei tarvita enempää reittejä.

Maanviljelijöiden pellot ovat ruuantuotantoon, ei kuntalaisten virkistyskäyttöön.

Metsissä pystyy riittävästi kulkemaan, marjastamaan ym. jokamiehen oikeuden turvin. Kunta voi omille alueilleen tehdä tarpeeksi virkistysreittejä.

Tuusulanjärven ympäri kulkee erinomaisesti kevyenliikenteen väyliä. Maisemia pystyy loistavasti ihailemaan jo olemassa olevilta reiteiltä.

Lisäksi yleiskaava 2040 luonnoksesta täytyy poistaa alueellani kulkeva virkistysreittiehdotus.

Haluan, että kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä toimitetaan minulle tieto.

2.24 Mieliipide

Olemme paikallisesta mediasta saaneet tietoa Tuusulan kunnan suunnitelmasta rakentaa rantareitti Koskenmäeltä Anttilaan joka osittain kulkisi Kalamiehen tontin läpi.

Tästä suunnitelmasta on jo aikoja sitten kunnan puolesta luovuttu. Mikä sen nyt jälleen on tuonut esille?

Kalamiehenranta on 50v vanha asuntoyhtiö, joka tähän päivään asti on saanut olla rauhassa ulkopuoliselta häiriöltä. Mikäli suunnitelma toteutettaisiin

tämä muuttaisi olosuhteet täysin ja miellyttävä elinympäristömme olisi mennyttä.

Emme ymmärrä miksi rantaan pitäisi rakentaa uusi kulkuväylä, kun Paijalantiellä on jo kaksi pyörätietä joita pitkin pääsee sujuvasti Anttilanrantaan

ja vielä eteenpäin Sarvikallion virkistysalueelle.

Paitsi että ko suunnitelma pilaisi meidän asuinalueemme on myös huomioitava sen haittavaikutukset luonnolle. Järven eteläpää kuuluu Natura-verkostoon

ja varsinkin länsipuoleinen ranta on lintusuojelualueetta. Miten Natura-arvoja voidaan suojella jos alueen läpi tehdään kulkureitti?

Vastustamme erittäin jyrkästi ko suunnitelmaa.

35 vuotta Kalamiehenrannassa asuneet;

2.25 Mieliipide

Hyvät päättäjät

Tässä huomiotani luontopolku suunnitelman johdosta.

Yleissuunnitelman mukainen rantareitti kuva 18 on mielestäni hyväksyttävissä.

Siten Kalamestarintien ja Onkipojankujan välinen kevytväylä ei mielestäni ole hyvä!

Se tulisi ohjaamaan em. teiden ja Kalamiehenkujalle lisää kulkijoita ja polkupyöräilijöitä. Mahdollisesti mopoja ym. muita ajokkeja.

Kapeat kadut ovat riski asukkaiden turvallisuudelle jo nykyisinkin. Myös Järvensivunkujalle samoin. Kyllä nämä kadut pitää rauhoittaa vain omille asukkaille.

Järven ympäri pyöräilyä ja kulkua ei saa ohjata tänne!

Yhteys rantaan voisi olla Järvensivunkujan Kääntöpaikan kävelytien kohdalta.

Kävelyteitä on Paijalantien molemmin puolin Kalamestarintieltä Paijalan suuntaan! Ne varmaan riittävät. Ei ole syytä lisätä kulkua kapeille kujille omakotiasukkaiden harmiksi!

Hautausmaan parkkipaikat vanhan kappelin puolella ovat aina tyhjinä!

2.26 Mielipide

Onko Tuusulan kunnalla todella tarkoitus rakentaa kevyenliikenteen tie Hyrylän Natura-alueelle, joka on vielä kaiken lisäksi kosteikko?

Natura on tähän asti ollut suojeluhanke mutta onko se Tuusulan Hyrylässä muuttumassa linnuston ja muiden vesieläinten (esim kalat, saukko jne) tuhoalueeksi?

Rakentaako Tuusula tien kosteikolle, jolloin linnuston pesintä turmeltuu, kalojen kutu häiriintyy, saukon elämä tulee mahdottomaksi?

Eikö kunnalla ole korona-ajan jälkeen tarpeeksi menoja ja tärkeämpää rahankäyttöä kuin kosteikolle rakentaminen?

Aluehan on pohjavesialuetta, paljon lähteitä, onko tämä otettu huomioon?

2.27 Mielipide

Luin hiljaintain Tuusulan kunnan sivuilta yllämainituista suunnitelmista, olette suunnittelemassa ilmeisesti yhteyttä Kalamestarintieltä Anttilan tilalle Tuusulanjärven rannan tuntumaan. Teille ei liene epäselvää että rannassa on suojeltavia eläimiä juuri siinä kohdassa Natura aluetta joka on vain 5 m leveä, siis venevalkaman ja asukaspihamme välissä. Tämä poukama on muinoin rakennettu kun yhtiömme (As oy Tuusulan Vesimies; Kalamestarintie 2-4) tontilla oli maalaistalo, olemme pitäneet sitä yllä sellaisenaan. Yhteys on suunniteltu rakennettavaksi asukaspihojen ja Natura-alueen väliin. Se tulisi osittain pihallemme poukaman kohdalla.

Meillä on kokemuksia vieraiden luvattomasti liikkuvien ihmisten käyttäytymisestä rannassamme, naapurissamme on toiminut epävirallinen majoituslaitos Kalamestarintie 6:ssa. Se on aiheuttanut paljon häirintää, ilkivaltaa ja veneiden anastamisiakin. Yhtiömme parkkipaikat sijaitsevat Kalamestarintien tuntumassa, tiellä ei ole muita parkkipaikkoja, ihmiset käyttävät jatkuvasti parkkialuettamme kuin omaansa liikkeessään näillä nurkilla. Parkkipaikkamme sijaitsee suunnittelemanne yhteyden eteläpäässä, joten saisimme varautua taas yhteen lisäryhmään parkkipaikallamme. Ei ilahduta.

Yhteys olisi kohtuuton haitta taloyhtiömme asukkailla kaikkine lieveilmiöineen, vastustan yhteyden rakentamista jyrkästi näin herkkään ja rajalliseen tilaan, joka aiheuttaa kohtuutonta haittaa perheellemme ja muille yhtiön asukkaille.

2.28 Mielipide

On hienoa, että on käytetty aikaa ja saatu ideoita Tuusulanjärven hyödyntämisestä

Asukkaiden ja turistien iloksi.

Kommentoisin Rantatien osalta suunnitelmaa.

Mielestäni siitä on unohtunut kolme tärkeää seikkaa:

- 1) Asukkaat. Suunnitelma ei huomio, että alueella on melko paljon pysyvää asutusta. Meidänkin pitää pystyä liikkumaan tänne ja pois.
- 2) Tie on tällä hetkellä "museokunnossa" eli aivan järkyttävä ajaa ihan millä laitteella hyvänsä
- 3) Suunnitelmassa on aivan oikein nostettu pyöräily 1. asemaan ja siinä on varmaankin ajateltu ympäristön asukkaiden ja turistien pyöräilyä.

Todellisuudessa jo nykyisin tien suurin riskitekijä on suuret kilpaharrastajajoukot, jotka ajavat 5-10 pyörän ryppäissä vauhdilla 30-35 km/tunnissa miltei koko tien leveydeltä. Uusi suunnitelma tulee lisäämään kilpaharrastajaryhmiä tuntuvasti ja siten tien turvallisuus huononee merkittävästi jalankulkijoille ja muille liikkujille.

Kysymys

Voidaanko kilpaharrastajat ohjata Järvenpääntien pyörätielle kokonaan?

2.29 Mielipide

Vastustan Tuusulanjärven yhtenäisen rantareitin rakentamista Asunto Oy Kalamiehenrannan ranta-alueelle.

Osakkuuden kautta maanomistajana olen suorastaan tyrmistynyt kunnan hankkeesta.

Koskenmäen ja Anttilanrannan välillä on jo tällä hetkellä useampi kulkuväyliä.

Asunto Oy Kalamiehenrannan kohdalla järven suuntaisia rinnakkaisia pyöräteitä on jo tällä hetkellä kolme.

Paijalantien kummallakin puolella on pyörätiet ja kolmannen reitin muodostaa Kalamiehenkuja, joka jatkuu pohjoiseen Järvensivunkujana ja etelään Onkipojankujana.

Kalamiehenrannan noin sadan asukkaan piha tuhotaan.

Yhtiöllämme on erittäin pienet yksityiset pihat, jonka takia yhteinen alue on erittäin tärkeä kaikille asukkaille. Asukkailla on veneitä, grillipaikka, viljelypalstoja, marjapensaita, pelikenttä ja rauhallinen istuskeluryhmä rannalla. Tarkkailemme luontoa aktiivisesti, tänään mm kuvattiin vesisiippa-lepakko. Rannassamme on useita lähteitä jotka kärsivät ja vaikeuttavat tiehanketta.

Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa heikentää. Tuusulanjärven Natura 2000-lintujensuojelualue jää reitin alle. Tähän asti suojellut lintujen pesimäalueet tuhoutuvat.

2.30 Mielipide

Asia

Huomautus Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmaan sekä toimenpidesuunnitelmaan

Tämä huomautus korvaa 30.04.2021 toimittamamme huomautuksen asiassa. Perehdyttyämme huolellisemmin asiaa koskeviin lähdeaineistoihin, havaitsimme aikaisemmassa huomautuksessamme olevan virheellisyyksiä, jonka johdosta olemme tarkistaneet huomautuksemme.

Vaatimukset

Vaatimuksemme on, että Tuusulan kunnan kaavoitus- ja maankäyttöviranomainen luopuu Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelman sivulla 18 olevan kuvan 11 tarkoittamasta yhteystarvenuoella merkityn kävelyreitit ja siitä etelään johtavan kävelyreitit perustamisesta ja rakentamisesta

Perustelut

Perusteluiksi vaatimuksillemme otamme esille seuraavia merkittäviä näkökohtia asiassa:

14.11.2016 laadittu Tuusulanjärven eteläpään toimintasuunnitelma sisältää selvitykset luontoarvoista, joita on suunnitellun kävelyreitit vaikutuspiirissä.

Tuusulanjärven eteläpää kuuluu valtakunnallisesti merkittävään lintuvesikokonaisuuteen ja on suojeleohjelman kohde, mikä on liitetty Natura 2000 suojeleverkostoon. Tuusulanjärven eteläpään Natura-alue on merkitty Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaavassa (2001) luonnonsuojelealueeksi (SL, w/sl. Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan alueelle on suunnitteilla luonnonsuojelealue ja osa alueesta on jo luonnonsuojelealuetta.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman johdannon alussa todetaan, että Tuusulanjärven ympäristö on jopa 100.000 ihmisen aktiivisessa virkistyskäytössä. Suunnitelmiin sisältyy myös esimerkiksi hautausmaan parkkipaikan laajentaminen lisääntyvän kävijämäärän autojen paikoitusongelman ratkaisemiseksi, mikä osoittaa, että suunnittelussa on varauduttu kävelyreitit suuriin käyttäjämääriin. **Suurten väkimäärien liikkuminen suunnitellulla kävelyreitillä tulee käsityksemme mukaan aiheuttamaan merkittävän suurta häiriötä ja haittaa lähellä olevan suojelealueen linnuille, eläimistöille ja kasvustoille samoin kuin rantakiinteistöjen asukkaille.**

Tuusulanjärven eteläpään toimintasuunnitelmassa sivulla 20 todetaan muun muassa, että alueella pesi v. 2015 neljä harvinaista lintulajia. Alueella on tavattu selvityksen mukaan lisäksi huomattava määrä erilaisia muita lintuja, joista osa pesii alueella. Lisäksi alueella tavataan useita lepakkolajeja.

Selvityksen sivuilla 28-30 todetaan, että lintujen pesinnän seurantatutkimuksessa on **pesivien lintujen määrän havaittu vähentyneen ja köyhtyneen tutkimuksen aikana merkittävästi vuosina 1998 – 2015.** Luvut ovat suuntaa antavia. Eräinä syinä tähän haitalliseen kehitykseen on selvityksessä arveltu olevan mm. **rantojen maankäytön muutokset ja veneilystä aiheutuvat häiriöt.**

Suunniteltu kävelyreitti ja sen vilkas käyttö tulee käsityksemme mukaan aiheuttamaan monin verroin enemmän häiriötä linnustolle kuin veneilystä aiheutuvat häiriöt. Suojelealueen linnusto ja lintujen pesintärauha tulee häiriintymään ja vaarantumaan suojelealueen lähistölle ja osin rajallekin suunnitellulla kävelytiellä kulkevista ihmisistä ja heidän aiheuttamasta häiriöstä. Kävelyreitit perustamisella heikennetään ja vaarannetaan samalla suojelealueen antama toimenpidesuoja alueen kaikille kasvustoille ja eläimistöille. Suunniteltu kävelyreitti tulee kulkemaan Tuusulanjärven eteläpäästä länsirantaa pitkin Natura-alueen eli tulevan luonnonsuojelealueen läheisyydessä. Tuusulanjärven eteläpään ja länsirannan suojelealue on kokonaisuudessaan verraten pieni ja alueeltaan pitkänomainen ja paikoin hyvinkin kapea. **Suojelealue on asutuksen välittömässä**

läheisyydessä ja suurena vaarana on, että ihmisten lisääntyvä liikkuminen lähialueelle suunnitellun kävelyreitit takia tulee entisestään heikentämään suojelualan linnuston määrää ja moninaisuutta.

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa 2021 on oman taloyhtiömme, **Asunto Oy Tuusulan Vesimiehen tontin yli rannan suuntaisesti merkitty yhteystarvenuoli, joka tarkoittaa, että kävelyreitti on suunniteltu kulkeväksi rannan suuntaisesti meidän samoin kuin kaikkien muiden naapurikiinteistöjen tonttien yli.**

Tämä kävelyreitin perustaminen heikentäisi olennaisesti tämän alueen asuntojen ja kiinteistöjen asumisviihtyvyyttä ja samalla asumisturvallisuutta, kun kävelyreitillä liikkuvat aiheuttaisivat häiriötä, melua ja levottomuutta ja mahdollisesti syyllistyisivät ilkeillä tekemillä.

Alueen asukkaat ovat asuntonsa ostaneet juuri oman rauhallisen rannan takia. Käsityksemme mukaan kävelyreitin perustaminen laskisi samalla asuntojen myyntiarvoa merkittäväällä tavalla. Asia tulisi koskemaan varmasti noin 50 – 100 ranta-alueen asuntoa tai kiinteistöä ja tietysti paljon suurempaa määrää niiden asukkaita.

Puheena oleva kävelyreitti palvelisi vapaa- ajan virkistysliikuntaa. On ymmärrettävää, että joidenkin ulkoilijoiden kannalta olisi miellyttävä asia, jos reitin varrella ei olisi mutkia. Käsityksemme mukaan vapaa- ajan liikuntaharrastusta ei voida pitää yleisen edun kannalta niin painavana ja yleisen edun kannalta tärkeänä syynä, että voitaisiin puuttua näin laajassa mitassa kansalaisten omistusoikeuteen. Toimenpiteellä heikennettäisiin yli 100 Tuusulan kunnan asukkaan asuin- ja elinolosuhteita turvallisuuden ja viihtyvyyden suhteen olennaisella tavalla. Yleiselle edulle saavutettava hyöty ulkoilureitin perustamisella olisi käsityksemme mukaan merkittävästi vähäisempi kuin siitä aiheutuva haitta asukkaille. Vaihtoehtoisia kävelyreittejä on ulkoilijoille varmasti jo ennestään riittävästi tarjolla.

Tuusulanjärven eteläpään toimintasuunnitelman sivulla 21 todetaan, että Tuusulanjärven eteläpäässä ja myös länsirannalla on tavattu v. 2014 ja 2015 useassa kohdassa viitasammakon soidin- ja kutupaikkoja. **Viitasammakko on luontodirektiivin IV(a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulaisa.** Luonnonsuojelulain rikkominen on säännelty rangaistavaksi teoksi. **Näitä viitasammakon esiintymispaikkoja on todettu olevan suunnitellun kävelytien linjausten ääressä.**

Meidän on syytä olettaa, että Tuusulan kunnan viranomaiset ottavat alueen asukkaiden aseman ja oikeudet huomioon samalla huolella kuin kansalaisten virkistystarpeet. Olemme mekin kuitenkin Tuusulan kunnan asukkaita ja veronmaksajia.

Edellä kerrotuilla perusteilla ilmoitamme vastustavamme edellä kerrottua kävelyreitihanketta

Tilaan samalla otteen päätöksestä, jonka viranomainen tässä asiassa aikanaan laatii

2.31 Mieli-pide

Osakkaan kannanotto / Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma 2021
Tuusulan kunnan yleissuunnitelmassa esitellään suunnitelmakartassa rantareitti länsirannalle. Kyseinen reittiehdotus kulkee asunto-osa-kehyhtiömme tontin läpi.

Vastustan Tuusulanjärven yhtenäisen rantareitin rakentamista kulkemaan Asunto Oy Kalamiehenrannan tontin kautta seuraavin perustein:

- 1) Asunto-osakeyhtiössä asuu n. 100 henkilöä ja yhtiön tontti toimii sadan hengen piha-alueena. Asuntokohtaisia pihoja yhtiössä ei ole, koska koko yhtiö on rakennettu yhteisen piha-alueen ja yhteisöllisen elinympäristön periaatteella.
  - Laituri ja venevalkama ovat saumaton osa yhtiön pihaa ja tonttia. Yhtiössä mm. uidaan päivittäin ja esim. soutuveneily, kalastaminen ja muut aktiviteetit ovat iso tekijä asukkaiden elämänlaadussa. Reitti halkoisi yhtiön tonttia niin, että taloista rantaan ja laiturille johtava kulkuväylä/pihatie aiheuttaisi siihen poikittaista liikennettä. Koska yhtiössä asuu sekä juoksentelevia pikkulapsia että hitaasti liikkuvia senioreita, johtaa väylien risteäminen riskitilanteisiin ja onnettomuuksiin sekä siis laskee molemmilla reiteillä kulkevien turvallisuutta.
  - Suunnitellun reitin varrella ei ole luvallisia autoparkitusalueita. Koska paikkoja ei ole, ja yhtiön omat paikat ovat alimitoitettut sen nykyiselle asukasmäärälle, yhtiön ulkopuoliset autoilijat etsisivät tontiltamme itselleen paikoitustilaa. Tämä johtaa ihmishenkien vaarantumiseen ja liikenneturvallisuuden vaarantamiseen yhtiömme alueella, etenkin em. asukasryhmien osalta.
  - Kaikkiaan suunniteltu toteutus aiheuttaa katastrofaalisia vaikutuksia asuinympäristöön. Yhtiössä heterogeenisen asukasväestön elämänlaatu laskee romahduksellisesti.
- 2) Kyseinen suunnitelma loukkaa raskaasti yksityisen omaisuuden koskemattomuutta ja laskee sen arvoa. Asuntojen arvostus laskee, kun yksityisellä piha-alueella lisääntyy turvattomuus, luvattoman liikkumisen kasvaessa eksponentiaalisesti. Suunnitellulla rantareitillä liikkuvan on mahdotonta hahmottaa, että nurmialueet ja laiturit eivät ole yhteistä kunnan virkistysaluetta.
- 3) Suunnitellun reitin välittömässä läheisyydessä on Natura-alue. Lisääntynyt liikenne on yksi keskeisimmistä haittatekijöistä arvioitaessa hankkeen vaikutuksia Natura-alueelle. Tuusulanjärven eteläpää on nykyisellään monipuolinen kokonaisuus, jolla on sekä luonnonsuojelullisia että maisemansuojelullisia arvoja. Ennakoitavasti melusaaste, roskaaminen, ilkeävalta ja muut lieveilmiöt karkottavat linnustoa ja muita eläimiä reitin varrelta. Asunto-osakeyhtiön tontin rantanurmialue on luokiteltu luonnontilaiseksi puistoalueeksi (Vp2). Suunnitelman toteutus aiheuttaa toimenpiteitä, jotka muuttavat alueen luonnontilaa ja ovat ristiriidassa kunnan luokitukselle.
- 4) Hanke on kustannuksiltaan kunnan taloustilanne huomioiden järjetön. Pehmeälle maaperälle rakennettava reitti vie valtavan osan veronmaksajien verorahoja. Paijalantien molemmiin puoliin johtavat pohjoiseen ja etelään hyvät, toimivat väylät sekä kävelijöille että nopeille pyöräilijöille. Suunnitelman toteutus ei ole tarpeiltaan eikä kustannuksiltaan järkiperäisesti perusteltua.
- 5) Kaikkiaan yksityisestä maanomistuksesta piittaamaton hanke heikentää entisestään kunnan mainetta, mikä laskee kunnan vetovoimaisuutta lähiasuinkuntien välisessä brändikilpailussa.

2.32 Mieli-pide

Osakkaan kannanotto / Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma 2021

Seuraavien näkökulmien johdosta vastustamme suunnitellun rantareitin kulkemista As. Oy

Kalamiehenrannan piha-alueen läpi.

- Suunnitelmaan kirjattu yhteystarve kotipihamme poikki. Tavoitteena ilmeisesti kävely- tai pyörätien rakentaminen osana virkistysreitistöä, jota pitkin kuljetaan mm. varsinaisille virkistysalueille. Tällaisen reitin kulkeminen piha-alueellamme muuttaisi olennaisesti asumistamme. Pihamme houkuttelee viettämään aikaa ja siitä muodostuu vähintäänkin epävirallinen oleilu- ja ajanviettopaikka, sen läpi ei suinkaan vain kuljettaisi. Erityisesti tästä syystä vaikutukset luontoon ja asukkaisiin ovat merkittävät!

- Kalamiehenrannan yhteinen, rantaan rajoittuva piha-alue on asumisemme keskeinen idea! Käytännössä meillä ei ole asukaspihoja eikä asunnoissa ole lainkaan takapihoja. Meillä on yhteisiä istuskeluryhmiä, jalkapallo- ja fresbeegolfmaaleja yms. Asukkailla on mahdollisuus palstaviljelyyn ja piha-alueella on mm. marjapensaita, venevalkama ja laitur.

Toteutuessaan reitti veisi noin 100:n ihmisen koko kotipihan, sillä emme voi pitää asukkaiden yhteistä omaisuutta alueella, jossa kenellä tahansa on lupa kulkea ja viettää aikaa.

-Jokainen suunnittelija ja arkkitehti tietää, että tarkkaan **suunniteltujen reittien rinnalle muodostuu epävirallisia polkuja ja kulkuväyliä**. On epärealistista kuvitella, että reitille liityttäisiin vain suunnitelluista kohdista. Tosiasiassa kulkeminen piha-alueellamme lisääntyisi joka suuntaan. Parkkipaikkamme tai pihatiemme eivät voi olla kuntalaisten käytössä.

Käytännössä suunnitelman toteutuminen johtaisi tähän, hankaloittaen jokapäiväistä elämäämme ja tehden piha-alueemme levottomaksi.

- **Lisääntyvä kulkeminen ja oleilu vaikuttaa alueen luontoon ja sen eläimistöön kielteisesti**. Valitettavasti aina kun ihmiset käyttävät yhteisiä alueita virkistyskäyttöön, **roskaaminen ja metelöinti lisääntyvät**. Olemme todistaneet vesijättömaalle virtsaamista ulkopuolisten luvattomien vierailijoiden toimesta. Alas rantaan on ajettu autolla kalastamaan. Tällaisen toiminnan lisääntyminen on väistämätöntä suunnitelman toteutuessa. Koska Kalamiehenranta on yhtiömme asukkaiden kotipiha, on eläminen ja ympäristöstä huolehtiminen ollut tähän asti sen mukaista. Omasta huolehditaan vastuullisesti ja luontoa kunnioitetaan!

- Kalamiehenrannan halkovan lyhyen reitin **hyödyt kuntalaisille ovat vähäiset suhteessa haittaan joka tästä aiheutuisi luonnolle**, Natura-alue huomioiden, sekä sadalle tuusulalaiselle, jotka menettäisivät kotipihansa! Hyrylästä esim. Anttilan tilakeskukselle pääsee aivan hyvin jo olemassa olevia reittejä pitkin ilman, että yksityisten ihmisten omaisuuteen tarvitsee kajota.

Onko Tuusulan kunta paikka, jonne tavallisen työssäkäyvän perheen on turvallista ja **kannattavaa tehdä elämänsä suurin sijoitus, ts. ostaa asunto?** Mikäli suunnitelma toteutuisi, vastaus meidän ja Kalamiehenrannan sadan muun asukkaan osalta olisi valitettavasti kielteinen. Kunta rikkoisi oikeuttamme yksityiseen omaisuuteemme ja aiheuttaisi toimillaan suurta taloudellista haittaa asuntojemme arvon laskiessa piha-alueen menetyksen johdosta. Kyse on luottamuksesta. Miksi jatkossa asuisimme ja työskentelisimme Tuusulassa? Olisivatko muutkin tuusulalaiset valmiita luopumaan kotipihoistaan?

2.33 Mieli-pide

Kalamestarintien varrella asuvana vastustan ehdottomasti suunnitelmaa järvenrantapolusta. En keksi mitään ”hyvää” mikä liittyisi asiaan. Mitä tulee polun tai esteettömän kulkuväylän linjaukseen, suunnitelmissa on esteettömän järvinäköalan mahdollisuus. Yhtiömme As.Oy. Paijalanlahti sijaitsee niin yksityisen kuin metsähallituksen sekä Naturan välittömässä läheisyydessä ns. rantatonttina.

Meidän takapihalla on ollut jopa pelastusrengaskin lain vaatimana rantatonttina.

Tosin järvi on karannut jo pitkälle rämettymisen sekä villisti kasvaneiden puiden takia.

Olemme yrittäneet useasti saada lupaa edes jonkinlaiseen maisemointiin mikä mahdollistaisi järvinäköalan

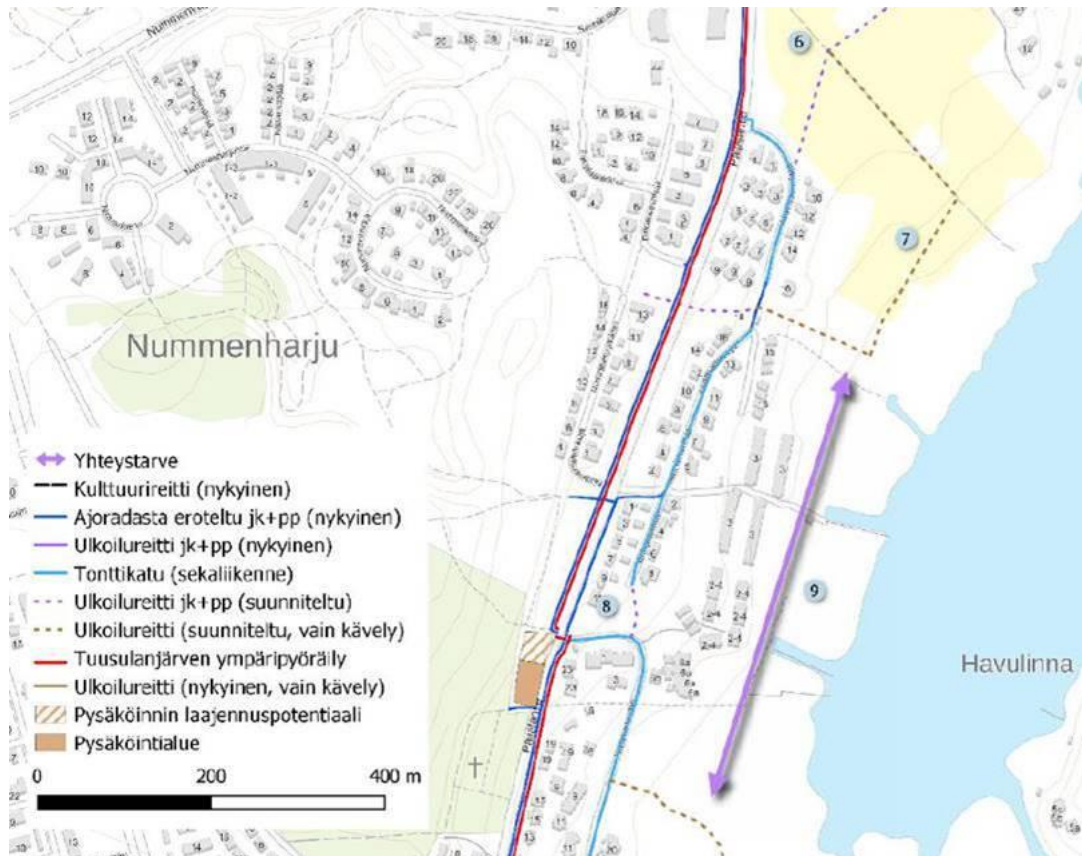
takapihaltamme. TURHA YRITYS. Nyt sitten ollaan suunnittelemassa kulkureittiä Koskenmäentieltä jonnekin minne ehkä lupa saataisiin.

Ei suunnitelmassa ole mitään pohjaa. Aiheuttaa vaan melua ja roskaamista sekä muita asumisviihtyvyyteen liittyviä hankaluuksia. Mitä tulee jo nyt Kalamestarintiellä tapahtuvaan jatkuvaan läpiajtoon ja kaahaamiseen, ei mahdollinen uusi väylä Onkipojankujalle ainakaan sitä vähentäisi. Sivukommenttina mainittakoon useasti pyydetyt hidastetöyssyt Kalamestarintielle joita ei ole pystytty toteuttamaan. Tie on minulle vastanneen kunnan palveluksessa olevan henkilön mukaan niin huonokuntoinen, että siinä ei voi ajaa yli sallitun nopeuden. Itse olen valmis hyväksymään korkeintaan pitkospuut nykyiseltä lintutornilta metsään vedetyn linjauksen mukaan. Niitä ei tarvitse paaluttaa metrien pituisilla paaluilla, eikä niitä pitkin voi ajaa moottoroidulla ajoneuvolla. Sekä jatkuva korjaaminen vandaalien jäljiltä on edullisempaa kuin suohon uponneen tiepohjan. Sarvikallion ulkoilureitti on aivan mahtava. Reitillä on selvä alku ja loppu sekä mahtavan hienot näköalat puolivälissä nuotiopaikkoineen. Kiitos siitä. Sitäpaitsi, viitasammakko on sellainen kaveri mikä myös voi estää järvenrantapolun WWF:n mukaan. Laitan kuvan loppuun lintutornille menevistä pitkospuista tai mitä niistä on jäljellä. Hautausmaan parkkipaikalle ilmestyneestä autonromusta en viitsi. Kestäköön parkkipaikka saman suuruisena ilman rantapolkua.

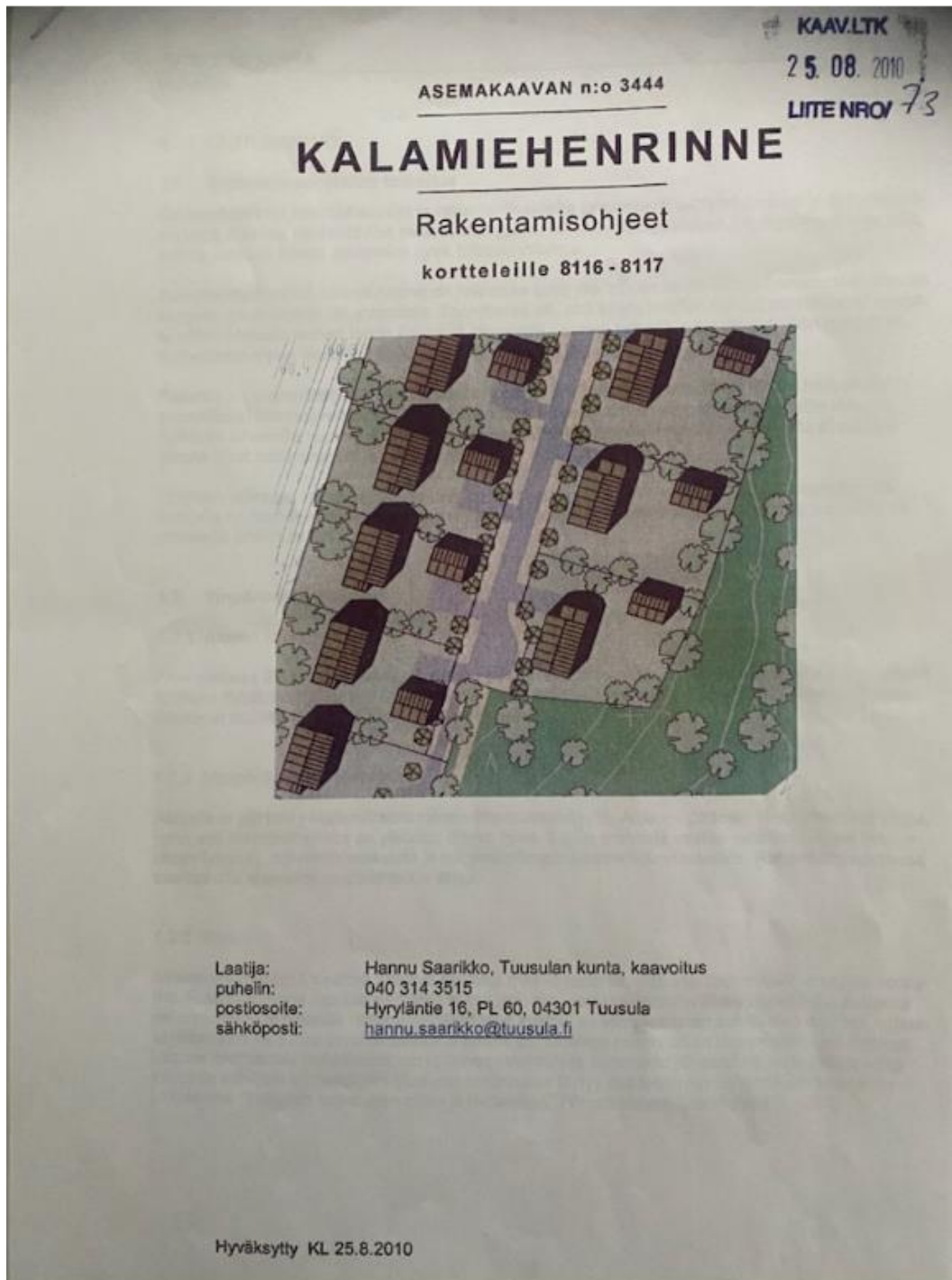
2. 34 Mieliä

I) Olemme tutustuneet dokumenttiin ”Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelma 2021” (15.3.2021). Suunnitelma on kokonaisuudessaan odotettu ja tulee edistämään järvimaiseman virkistyskäyttöä toivotulla tavalla.

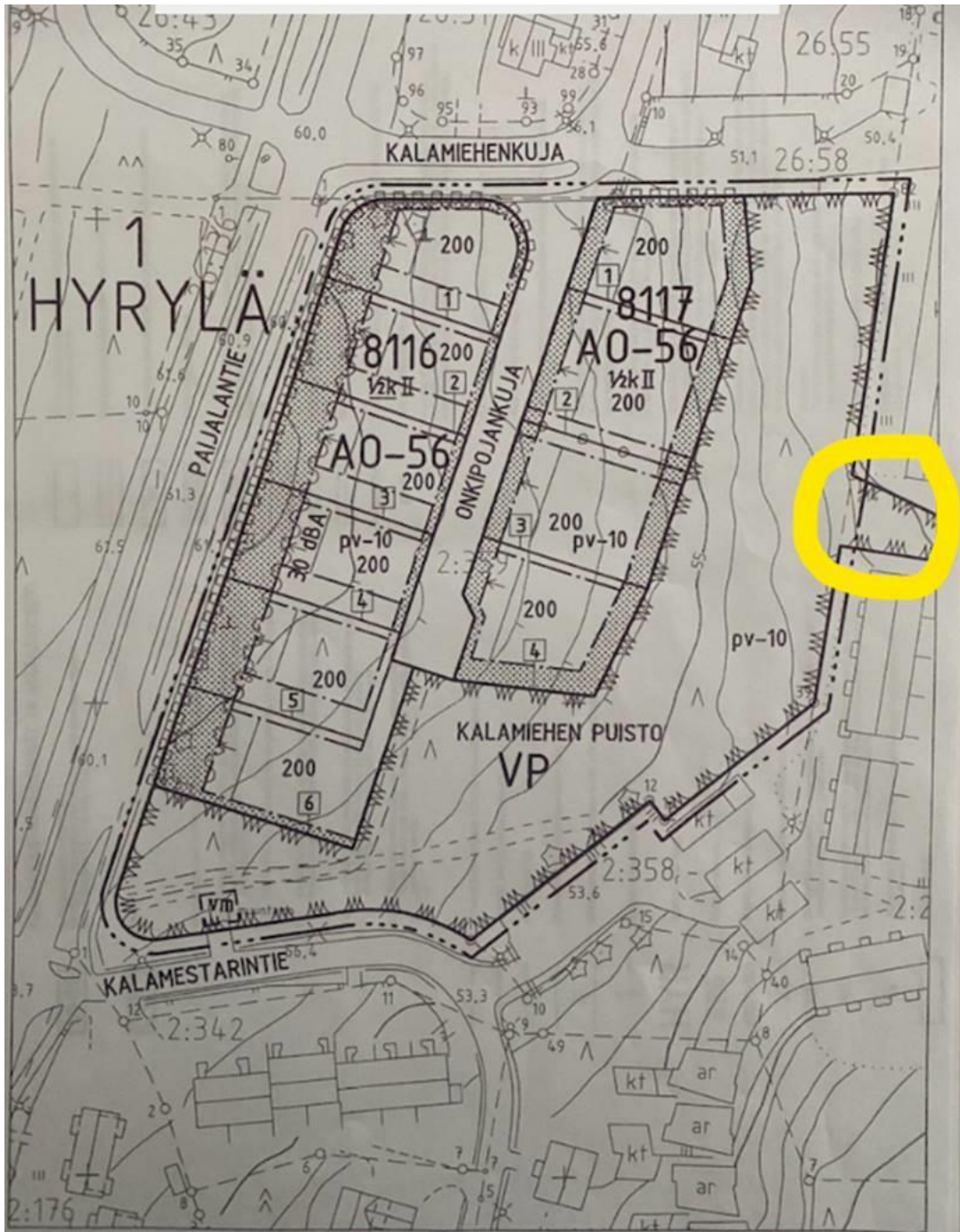
Onkipojankujan asukkaina luonnollisesti meitä kiinnostavat Tuusulanjärven lounaisrannan reitit (6, 7, 8) ja yhteystarve (9) (s.18). Erityisen tarkoituksenmukaiselta ja ranta-alueen virkistyskäyttöä edistävältä vaikuttaa yhteystarve 9. Olisi hienoa, jos Onkipojankujan ja Kalamestarintien väliin suunniteltu kevyenliiketeenväylä voitaisiin toteuttaa siten, että olemassa olevaa puustoa ei tarvitsisi kaataa, vaan se sijoittuisi valmiiksi puuttomalle alueelle.

II) Lisäksi halumme tässä yhteydessä tuoda esiin, että Onkipojankujan tonttien myynnin yhteydessä meille esiteltiin oheinen asemakaava ja se oli myös kauppakirjan liitteenä.

Asemakaavakartan mukaan Kalamiehenkujan ja Kalamestarintien (taloyhtiöiden tonttien) välissä on lähivirkistysalue, joka mahdollistaa alueen asukkaiden pääsyn järven rantaan ja esim. talviovikistyskäyttöön tarkoitettulle, auratulle luistin/hiihtouralle. Näin ei kuitenkaan käytännössä ole. Ko. taloyhtiöt ovat valjastaneet kyseisen alueen omaan käyttöönsä sijoittamalla sinne esimerkiksi tamppaustelineen yms. Toivomme, että ko. alue tässä yhteydessä kunnostetaan ja saatetaan asemakaavakartan mukaisesti alueen kaikkien asukkaiden virkistyskäyttöön. Ko. alue ei ole ollut kaavan mukaisessa käytössä (lähivirkistysalue) ainakaan vuodesta 2010.

2.35 Mielipide

Viitaten Tuusulan rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelmaan 2021 ja sen kohtaan 5.1.5 (yhteystarve 9)

Asunto-osakeyhtiö Kalamiehenrannan asukkaina olemme huolestuneina seuranneet suunnitelmaanne uudesta kulkuyhteydestä läpi yhtiömme oman yksityisen piha-alueen. Taloyhtiömme tontin käyttö on 50 vuotta sitten suunniteltu yhteisen piha-alueen varaan eikä asukkailla ole omia erillisiä asutopihoja. Näille yhteisille alueille on vuosien saatossa rakentunut asukkaiden tarpeisiin paljon erilaisia vapaa-ajanviettokohteita, kuten rannassa sijaitseva grillimaja, nurmikentät pallopelejä varten, viljelypalstat marjapensaineen, uimalaituri, venevalkama sekä talvisin luistinrata asukkaille.

Lisäksi aivan rannassa sijaitsee arvokas noin satavuotias lato, jota myös aktiivisesti käytetään. Kaikki nämä edellä mainitut sijaitsevat alueella, johon suunnitelmassa on kaavailtu yleinen läpikulku. Väistämätön seuraus tärkeimmän ja käytetyimmän piha-alueemme yleisestä läpikulusta tulisi olemaan pihamme käyttäminen yleisenä virkistysalueena siihen liittyvine negatiivisine lieveilmiöineen, kuten roskaaminen, ilkivalta ja muu häiriökäyttäytyminen. Ihmisten olisi täysin mahdotonta erottaa yksityisen ja yleisen alueen rajoja.

Koska tämän suunnitellun kulkuväylän välittömässä läheisyydessä on jo nykyisellään useita olemassa olevia kevyenliikenteenväyliä Anttilanrantaan, ei tälle toteutuakseen voimatoimia vaativalle uudelle yhteystarpeelle ole osoitettavissa minkäänlaisia perusteita.

2.36 Mieli-pide

Palaute kohdistuu Tuusulanjärven eteläpäätyyn sijoittuvaan Suvenluhta alueeseen.

Olen asunut nyt kymmenen vuotta järven tuntumassa ja rivitaloyhtiömme pihasta menee polku rantaan/suoalueelle, jossa vieläkin on vene kumollaan. Olen käynyt nyt korona-aikana ja näiden yli kymmenen vuoden aikana päivittäin ranta-alueella ihailemassa luontoa ja sen ääniä. Luonto on ollut vahva hyvinvoinnin lähde.

Olen tutustunut yleissuunnitelmaan ja toimenpidesuunnitelmaan ja sain kuvaa tulevista toimenpiteistä. Pitkospuut lintutornilta suoalueen reunassa on hyvin odotettu ja olisi mahdollisuus kävellä rannansuuntaisesti ja olisi vielä sillalle asti. Tästä kiitos! Leveämpää rantabaanaa en pidä luontoarvojen takia suotavana.

Toimenpidesuunnitelmassa s. 32 on kuvaus rannassa tehtävästä ruoppauksesta, jossa linnuille tehtäisiin kanavantapaista aluetta. Käsittääkseni tämä alue on juuri päättyvän polun kohdalla. Ihmettelen, eikö entinen veneväylämme ole juuri samassa kohdassa ja voisiko olla vieläkin. Talokohtainen soutuvenepaikka/liikenne pitäisi kyseistä aluetta myös hienovaraisesti kunnossa ilman suuria ruoppauskustannuksia jatkossa. Kun venepaikkaoikeus on poistettu, niin samalla on luvattu ilmeisesti Natura-alueen pohjoispäässä tilalle paikka, jota ei kuitenkaan ole saatu.

2.37 Mieli-pide

Palaute

Keski-Uusimaan riistanhoitoyhdistyksen hallitus toivoo, että kaavasunnitelmassa otetaan riittävästi huomioon, alueen metsästyskäyttö. Alueella harjoitetaan kannanhoidollista metsästystä, jonka tulee olla turvallista. Räjähdysmäisesti lisääntyneen Metsäkauriskannan hoito vaatii suunnitelmallista ja pitkäjänteistä panosta alueen metsästäjiltä. Alueen vesilintukantojen hoito, vaatii myös metsästäjien tukea pienpetopyynnin muodossa, joka sekini vaatii oman tilansa. EU: on myöntänyt, Tuusulan kunnan kautta, Tuusulanjärven alueelle, hankerahaa metsästäjille, lintukantojen elinvoimaistamiseen, Tässä asiassa Anttilan alue on erittäin merkittävässä asemassa. Keski-Uusimaan rhy:n hallituksen puolesta. Oskari Saari Toiminnanjohtaja Keski-Uusimaan rhy

2.38 Mieli-pide

Palaute

tilani talouskeskuksen alueesta osa on merkitty viheralueeksi (ilmeisesti lähimetsäksi). vaadin sen poistamista omalta tilaltani. perustelu: lähimetsää ei ole, sillä alue on kokonaisuudessa asumiseen ja maatalouden harjoittamiseen käytettävää aluetta. alueella on pellon reunassa muutamia kuusia, muuten käytetty tavaroiden, koneiden ym. säilytykseen. verottaja määritellyt alueen tilakeskukseen kuuluvaksi. lähin ulkorakennus tontin viheralueeksi merkityllä alalla on noin 10 m päässä pohjoisrajasta. Viheralueeksi merkitseminen rajoittaa ammatinharjoittamista. toivon että saan kirjallisen vastauksen tähän vaatimukseen.

2.39 Mieliäpid

Lyhyesti taustaa Anttilan alueesta:

Anttilan tilakeskus sijaitsee Tuusulanjärven rannalla, vanhan Paijalan Alikylän paikalla, jossa sijaitsivat aikoinaan kaikki kylän talot, siltä ajalta jäljellä on enää vain ns. Vanha Rannankoukku. Anttilan alue hankittiin Tuusulan kunnalle vuonna 1993..

- Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaava (Hyla) tehtiin vuosina 1994-2001 laajassa yhteistyössä asukkaiden kanssa. Yleisinä toiveina esitettiin, että Tuusulaa rakennettaisiin luontoa ja kulttuurimaisemaa kunnioittaen. Kaavassa suurin osa Anttilan alueesta varattiin maa- ja metsätalous-, suojelu- ja virkistystarkoituksiin.
- Vuonna 1998 käynnistyi ”Pro Tuusulanjärvi” -kansalaisliike, jossa lähes 9000 ihmistä vetosi Tuusulanjärven kunnostamisen, järven virkistyskäytön ja kulttuuriympäristön puolesta. Järven kunnostushanke käynnistettiin syksyllä 1998 Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymässä, ja se jatkuu edelleen, nykyisin Keski-Uudenmaan Ympäristökeskuksen koordinoimana.
- Tuusulanjärven rantojen kunnostus, yleissuunnitelma tehtiin vuonna 2000 (Jaakko Pöyry, Maa ja Vesi)
- Vuonna 2003 kunta käynnisti Anttilan alueen rakennemallien suunnittelun, jossa alueelle esitettiin yhteensä jopa 400 asunnon rakentamista.
- Kunnan suunnitelmien takia samana vuonna 2003 syntyi ”Anttila on meidän” -kansalaisliike, jossa 3995 kuntalaista vetosi Anttilan alueen saamisesta seudulliseksi virkistysalueeksi. Hanke sai paljon julkisuutta myös lehdistössä virkistyskäytön puolesta. Rakennemalleista luovuttiin.
- Tuusulanjärven länsirannan käytön hoidon periaatteet julkaistiin 2003 (Uudenmaan ympäristökeskus)
- Tuusulan kunnanvaltuusto päätti 24.1.2005 §30 äänin 36 - 15 hyväksyä Anttilanrannan yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi ja että sen periaatteita pyritään noudattamaan asemakaavoituksen yhteydessä kaavoituslautakunnan päätöksen mukaan kuitenkin niin, että alueelle tulee joitakin alle 1000 m²:n tontteja. Ja samalla valtuusto päätti, että Anttilan tilakeskuksen alue jätetään myöhemmän tarkastelun kohteeksi.
- Tuusulanjärven eteläpään toimenpidesuunnitelma (Enviro 2016)
- Anttilan alueen virkistyskäytöstä on tehty vuosien varrella useita valtuustoaloitteita ja järjestetty lukuisia tilaisuuksia, joissa on ideoitu tilakeskuksen alueen virkistyskäyttöä. Virkistyskäyttöä on ideoitu mm. Tuusulanjärven rannat ja maisemat” 6.4.2017 työpajassa, jonka raportissa nostetaan esiin alueen säilyminen virkistyskäytössä ja Tuusulanjärven ympäristöä on mietitty myös mahdollisena kansallisena kaupunkipuistona.
- Europan 15 työpajassa 29.1.2019 osallistuneiden mielipiteissä nousi edelleen esiin toive alueen virkistyskäytöstä mm. puisto lapsille ja perheille, uimaranta, auringonottoaika, venepaikat, kahvila, kotieläintila, maalaistori.

LAUSUNTO

Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitelman 2021 esipuheessa todetaan, että alue on Helsingin seudun vetovoimaisimpia alueita: järven ympäristö on jopa 100 000 asukkaan aktiivisessa virkistyskäytössä. Tuusulanjärven, Uudenmaan maakuntajärven, kuuluisat taitelijahuilat, museot, hotellit sekä ravintolat houkuttelevat kävijöitä alueelle sekä läheltä että kaukaa. Konsulttityönä teetetty yleissuunnitelmatyö on hyvä lähtökohta järven toimintojen kehittämiseksi. Rannalle pääsee Tuusulassa kuitenkin vain harvoista kohdista. Anttilan tilakeskuksen alue on yksi tärkeimmistä ja monipuolisimmista yhteyksistä järven rantaan Tuusulassa. Parikymmenen vuoden ajan aluetta on toivottu virkistysalueeksi. Virkistysalueen puolesta on kerätty nimiä, tehty lukuisia aloitteita ja pidetty monia tilaisuuksia, joissa alueen virkistystoimintoja on ideoitu.

Anttilan tilakeskuksen rannan virkistyskäytön kehittämissuunnitelmassa on esitetty veteen rakennettavaa pyöreää uima-allasta. Suunnitelmassa ei kuitenkaan ole kuvattu altaan käyttäjämääriä. Kysymyksiä herättää myös kenen tarpeisiin allas on suunniteltu, perheille ja lapsilleko ja onko sen tavoite olla maksullista toimintaa? Miten matalaan järveen rakennettava uima-allas vaikuttaa järven ekotasapainoon? Miten uima-allas käytännössä toteutettaisiin matalaan ja saviliejpohjaiseen järveen ja mitä sen perustamis- ja käyttökustannukset olisivat, miten huoltotoimet toteutettaisiin ja miten turvallisuutta valvottaisiin, jää suunnitelmassa epäselväksi. Samat kysymykset koskevat myös järvelle suunniteltua kelluvaa saarta, jota voidaan pitää Tuusulanjärven kulttuuri- ja kansallismaisemassa täysin vieraana elementtinä. Kelluvat rakenteet ja niiden toteuttamisja

kunnossapitokustannukset kuormittaisivat kuntataloutta tarpeettoman paljon. Lintutorni, laituri, hyvin hoidettu piknikalue, kotieläinpuisto, auringonottoaikat sekä mahdollinen uimaranta ovat parempia vaihtoehtoja kulttuurimaisemaan kuin nuo esitetyt rakennelmat. Tilakeskuksen alueella järjestettiin aiemmin Elomarkkinoita ja vastaanlainen toiminta sopisi sinne edelleen.

Anttilan tilakeskuksen alueelle sijoitetut toiminnot ja kävely- ja pyöräilyreitit on osoitettu kovin kapealle alueelle rantaan. Anttilan rannan virkistysalueen kokoa ei suunnitelmissa ole mainittu. Onko se vain tuo kapea rantareitti? Jos tarkoitus on tyypistää virkistysalue vain läpikulkureitiksi, alue ei vastaa nykyisen eikä kasvavan väestömäärän virkistystarpeisiin.

Yhdistämällä Anttilan tilakeskuksen alueen riittävän laaja virkistysalue läheiseen Sarvikallioon, saadaan Uudenmaan alueelle luonnoltaan monipuolinen ja laadukas kokonaisuus niin asukkaiden kuin muidenkin järven ympäristössä liikkuvien käyttöön. Anttilan rantaan on kävely/pyöräilyreitin rinnalle suunniteltu paljon toimintoja pienelle alueelle, kuitenkin jo nyt ja odotettavissa olevat kävijämäärät ovat suuria. Virkistysalueen mitoitukset suhteutettuna mahdolliseen uudisrakentamisen määrään ja alueen käyttömahdollisuudet pitää tarkentaa. Pajalan yhteisten alueiden osakaskunta on nostanut keskusteluissa esiin vaihtoehdon, jossa pyöräily/kävelyreitti nostetaan ylemmäksi tilakeskuksen alueelle osakaskunnan rannasta. Ehdotus on järkevä, jotta veneranta ja sinne kulku rauhoitetaan. Suuri osa rannasta on osakaskunnan hallinnoimalla ranta-alueella ja se pitää ottaa huomioon rantareittejä tehtäessä.

Tuusula voi kehittää pääkaupunkiseudulla omaa imagoa ympäristöään vaalivana ja puutarhamaista maisemaa edistävänä kuntana. Anttilan tilakeskuksen alue on tässä kehittämistyössä avainroolissa, koska maa on kunnan omistuksessa. Tilakeskuksen alueelle ei tule sijoittaa liikaa uudisrakentamista, vaan aluetta tulee kehittää luonnonarvoja tukien.

VIRTUAALITYÖPAJA 22.4.2021

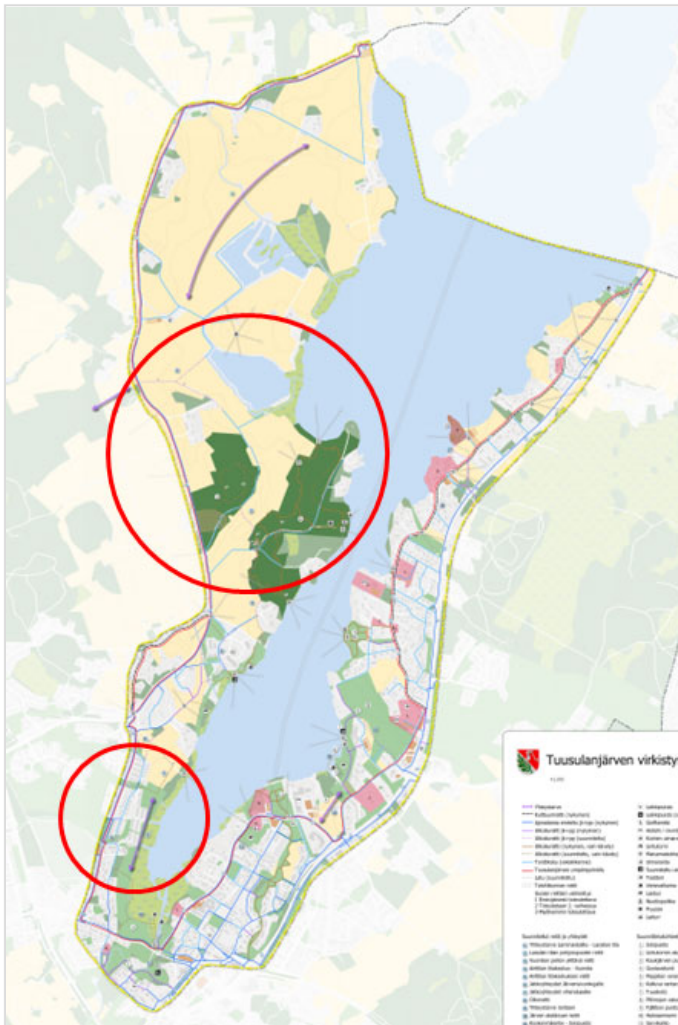
TYÖPAJA 1 Tuusulanjärven länsiranta

Me teemme yhdessä uutta

TUUSULA 22.04.2021 04.27

TYÖPAJA 1

-Kirjoita kommenttisi kohdekortin oikeassa alakulmassa olevaa puhekuplaa klikkaamalla. Kuva suurenee klikkaamalla.

Todella surkea ajatus suunnitella reittejä Natura-alueelle ja yksityisten talonyhtiöiden pihoilta. Alueella on myös paljon erilaisia eläimiä, joiden pesintä häiriintyy ja luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella. Paijalan tien molemmin puolin on jo pyörätiet. — NIMETÖN

Mahtava suunnitelma ja fantastista, että kunta vie tätä aktiivisesti eteenpäin! Nämä ovat koko kunnan arvokkaimpia ja vetovoimaisimpia paikkoja aivan kunnan tärkeimmän keskuksen tuntumassa, joten näitä pitää viedä määrätietoisesti eteenpäin, myös harkiten vakavasti pakkolunastuksia tarvittaessa. Tuusula on tilaa täynnä ja jos haluaa asua maaseudulla järven tuntumassa ilman esim. hoidettuja kävelyreittejä on hyvä miettiä esim. Rusutjärveä. Tämä reitistö kasvattaa jokaisen asunnon tai kiinteistön arvoa alueella. Paijalasta on mahdollista rakentaa koko maan mittakaavassa yksi vetovoimaisimmista kaupunkiympäristöistä, joista hyötyvät kaikki kuntalaiset ja erityisesti me paijalalaiset elämänlaatuna. — NIMETÖN

Käsittämätön idea. Pyöräteitä menee 500m sisällä jo neljä ja vielä viides pitäisi saada. Kaiken lisäksi tämä tulisi upottavalle pohjalle läpi asukkaiden pihojen. — NIMETÖN

Yllä mainittu pakkolunastuksista "Tämä reitistö kasvattaa jokaisen asunnon tai kiinteistön arvoa alueella": itse näen asian päinvastoin. Kuten ensimmäinen kirjoittaja toteaa "luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella" Hyvän esimerkin saa jo rakennetusta lintutornin alueesta mikä on jatkuvan ilkivallan kohteena. — NIMETÖN

Hieno suunnitelma, toivottavasti tulee onnistumaan aikaa myöten! Nimby-ajattelu on todella voimissaan meidän alueella :) Työpaja oli aivan liian lyhyt, se olisi pitänyt jakaa kolmeen osaan jotta olisi voinut kaikkiin osioihin. Padlet ei toiminut kunnolla, siihen oli todella vaikea kirjoitella. Huomaan että osallistujat ovat kirjoittaneet kuka mihinkin osuuteen huomaamatta mistä reitistä on kussakin osiossa kyse. Aivan liian kiireinen ja levoton työpaja vaikka asia on äärettömän tärkeä!! — NIMETÖN

Me rannassa asuvat olemme maksaneet siitä omasta rantapaikasta joka toimii meidän virkistysalueenamme (grillikota, venepaikat jne). Tämä pyörätie toisi pelkästään harmia järjestyshäiriöiden, ilkivallan, varkauksien, yksityisyydensuojan katoamisen jne. Toimesta. Naurettavaa ehdotta muuttoa muualle..Ehdotuksen tekijä voisi itse muttaa — NIMETÖN

...vaikka Töölöön missä voisi pyöräillä Töölönlahden ympäri veden äärellä niin paljon kun huvittaa... — NIMETÖN

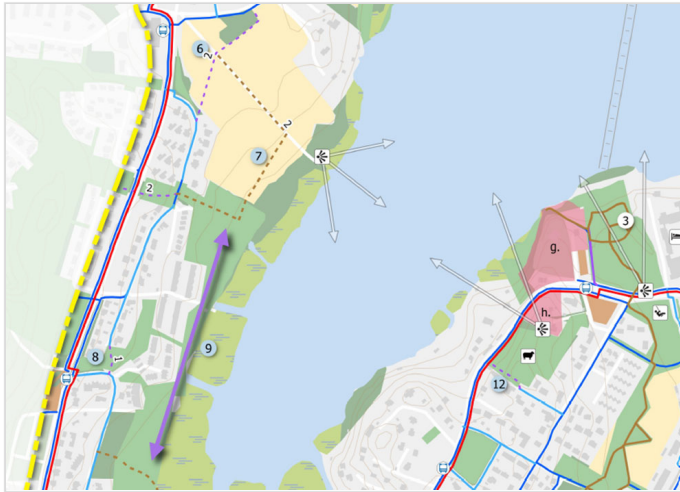
näistä pitäisi keskustella maanomistajien kanssa, ei huutoänessä. — NIMETÖN

Paijalantien vieressä kulkee jo nyt riittävät kevyenliikenteenväylät ja Sarvikallion alueella on riittävästi olemassa olevia ulkoilumahdollisuuksia. Uusien reittien suunnittelu on verovarojen tuhlausta. — NIMETÖN

9. Yhteystarve rantaan (s. 18)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)

Todella surkea ajatus suunnitella reittejä Natura-alueelle ja yksityisten talonyhtiöiden pihaille. Alueella on myös paljon erilaisia eläimiä, joiden pesintä häiriintyy ja luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella. Paijalan tien molemmin puolin on jo pyörätiet. — NIMETÖN

Samaa mieltä. — NIMETÖN

Samaa mieltä yllä olevien kanssa. Ei kannata käyttää kunnan ja veronmaksajien varoja uusien teiden / polkujen rakentamiseen, kun lähellä on jo niitä useampia, joita pitää jo ylläpitää. — NIMETÖN

Ei haluta ei-toivottua poikkeamista yksityiselle tonteille eikä lisääntyvää liikennettä Kalamiehen ympäristöön. — NIMETÖN

Järven kiertäminen onnistuu jo nyt hyvin olemassaolevia kevyenliikenteen väyliä myöden. Pidetään enemmän ne kunnossa! — NIMETÖN

Miten suoalueelle ja rantaryteikköön rakennettava rantareitti parantaisi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia? En kannata! — NIMETÖN

Alueen luonto- ja Natura-arvojen vaikutuksia ei ole varmaankaan otettu vielä edes huomioon!? — NIMETÖN

Voiko luonnontilaiseen puistoalueeseen (Vp2) edes rakentaa suunniteltua tietä / polkua? — NIMETÖN

Vastustan Tuusulanjärven yhtenäisen rantareitin rakentamista kulkemaan Asunto Oy Kalamiehenrannan tontin läpi taloyhtiömme asukkaiden omistajaoikeuksia ja yksityisyyttä loukkaavana toimenpiteenä! — NIMETÖN

Alue johon reittiä suunnitellaan on meidän hyvin hoidettu piha. Asuntokohtaisia pihvoja meillä ei käytännössä ole vaan rantanurmikot, ja tärkeimpänä itse aikanaan tekemämme ja jatkuvasti kunnossapitämämme ranta-alue, ovat ainoat piha-alueemme. Kukaan ei halua oman pihansa poikki yleistä kulkua. Kaikista karmivin vaihtoehto olisi pihamme pakkolunastus, jonka seurauksena hyvin hoidettu alue jäisi hoitamatta, kuten viereisten kunnan omistamien alueitten osalta on tapahtunut. Samalla tuhottaisiin jo 50-vuotinen idylli jossa olemme saaneet asua omissa rauhassa, ja jonka vuoksi olemme tänne muuttaneet. Paijalantien varressa kulkee jo kaksi rinnakkaista kevyenliikenteenväylää. Onkipojantien oikopolku Kalamestarintielle toisi vielä kolmannen rinnakkaisen yhteyden. En usko että on järkevää suunnitella neljättä rinnakkaista yhteyttä parinsadan metrin matkalle. Kunnan kannattaisi nyt keskittyä laittamaan omat alueensa kuntoon ja viihtyisiksi kuntalaisille. Kunnalla on Kalamiehenrannasta pohjoiseen puolitoista kilometriä rantaa, joka on kunnan oman saamattomuuden vuoksi läpitunkematonta ryteikköä. Jos nyt ensin laitettaisiin ne alueet sellaiseen kuntoon että niillä olisi virkistysarvoa, eikä haviteltaisi yksityisten ihmisten kovalla työllä kauniiksi laittamia piha- ja ranta-alueita. — NIMETÖN

Järjetön ajatus ajaa ulkoilureittiä ihmisten pihalle. Kuka suunnittelija haluaisi pyörätien ihmisiikenteineen oman pihakeinunsa paikalle? Talojen asukkaat ovat ostaneet ja maksaneet piha-alueensa hankkiessaan kotinsa. Ei varmasti niitä voi viedä ilman taistelua. — NIMETÖN

Kunnan omat alueet lienevät riittävät sitä tarkoitusta varten, että olemassaolevilta reiteiltä voi poiketa rantaan. Anttilassahan on potentiaalia vaikka mihin. Laajentuminen yksityisalueille tuo vaan turhan mojavon riidan. — NIMETÖN

Kuten ensimmäinen kirjoittaja toteaa "luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella" Hyvän esimerkin saa jo rakennetusta lintutornin alueesta mikä on jatkuvan ilkivallan kohteet — NIMETÖN

Käsittämätön idea. Pyöräteitä menee 500m sisällä jo neljä ja vielä viides pitäisi saada. Kaiken lisäksi tämä tulisi upottavalle pohjalle läpi asukkaiden pihojen. — NIMETÖN

Järjetön ajatus suunnitella Natura-alueelle järvenranta-polkua. Ei palvele virkistyskäyttöä eikä myöskään maisemallisesti ilahduta ketään. Luonnon omat arvot kunniaan. — NIMETÖN

Jos rantareitti Espoosakin on onnistunut niin miksi ei Tuusulassa? Hienot näkymät järvelle ja kaikki paikalliset saisivat nauttia järvimaisemista kävellessään ja pyöräillessään. Kannatan! — NIMETÖN

Rantaan pääsee nyt jo Anttilan alueella sekä maisemista pääsee nauttimaan jo olemassa olevilla reiteillä. — NIMETÖN

Olen reittiä vastaan. Häiritsee luontoa, lisää ilkivaltaa alueella. Menee taloyhtiön pihan läpi. — NIMETÖN

Nykyisestä lintutornin alueesta ei ole pidetty huolta eikä kukaan käy siellä siivoamassa. Se on ollut vuosikausia ilkvallan kohteena, siellä voi bongata roskaa enemmän kuin lintuja. Miksi tällaista halutaan vielä laajentaa? Voin vain kuvitella roskaa määrää järvessä tämän myötä. Naapurikunnissa nämä pidetään siistinä, tämä vain ei toimi Tuusulassa. Eikö alkuperäinen tarkoitus ollut houkutella lintuja ko. alueelle, ei ihmisiä? — NIMETÖN

Kuten ensimmäinen kirjoittaja toteaa "luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkvallalta lisääntyisivät alueella" Hyvän esimerkin saa jo rakennetusta lintutornin alueesta mikä on jatkuvan ilkvallan kohteena — NIMETÖN

Minusta tämä on hyvä idea. Kaikki paikalliset kulkevat tästä jo nyt, koululaiset ajavat pyörillään ja jalankulkijat oikaisevat pienen metsikön läpi. Umpikujat eivät ole ideaaleja ratkaisuja vaan on parempi että kulkeminen onnistuu erilaisten kevyiden reittien avulla. — NIMETÖN

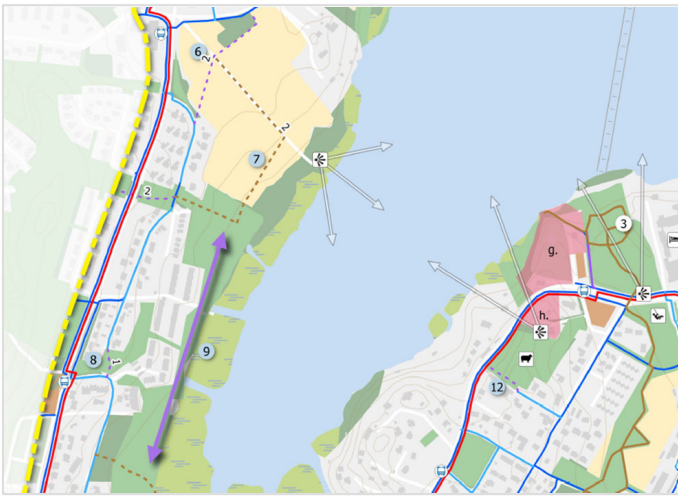
Edelliselle kommentoijalle; olisitko samaa mieltä jos itse asuisit alueella johon kevyitä reittejä ollaan tekemässä? Varmasti olisi mukava paikallisten kulkea mutta haluaisitko itse omalle pihalle lisätrafikkia? — NIMETÖN

Paijalantiella menee molemmin puolin kevyenliikenteenväylä, niin miksi kulku pitäisi ohjata n. 70 metriä alemmaksi samansuuntaisesti Järvensivunkujan-Kalamiehenkujan-Onkipojankujan kautta Kalamestarintielle? Halutaanko tarkoituksella näiden kujien ja tien asukkaille lisähäiriöitä ja meteliä? Mitä lisäarvoa ja kenelle reitti tuo kun se vedetään asuinalueiden läpi? Ei mitään! Ei muuta kuin lisääntynyttä häiriökäyttäytymistä ja roskaamista talojen tonteille. Kunta otti omansa tonttien myynnistä aikanaan ja sitten kiitos tulee näin; lisätään tonteille liikennettä ja sen myötä roskaa. Lisäksi Onkipojankuja on päättävä katu ja sellaiseksi suunniteltu. Puhkominen siitä Kalamestarintielle ei ole myöskään turvallinen vaihtoehto, Kalamestarintiellä on suunnitellussa kohdassa mutka ja lisäksi ajo taloyhtiön parkkipaikalle; vaaratilanteille altis kohta. Ei nämä suunnitelmat alueen asukkaille ainakaan lisäarvoa tuo. Jospa nyt laitettaisiin ylimääräiset eurot sinne missä oikeasti olisi tarvetta ja eikä lähetä Natura-alueelle + kuntalaisten tonteille leikkimään. — NIMETÖN

8. Oikoreitti (s. 18)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanoikohan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Todella surkea ajatus suunnitella reittejä Natura-alueelle ja yksityisten talonryhtöiden pihaille. Alueella on myös paljon erilaisia eläimiä, joiden pesintä häiriintyy ja luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkvallalta lisääntyisivät alueella. Paijalan tien molemmin puolin on jo pyörätiet. — NIMETÖN

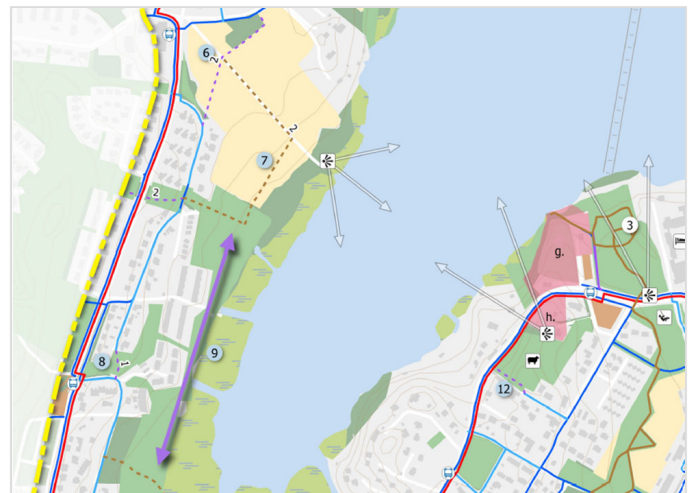
Alue johon reittiä suunnitellaan on meidän hyvin hoidettu piha. Asuntokohtaisia pihvoja meillä ei käytännössä ole vaan rantanurmikot, ja tärkeimpänä itse aikanaan tekemämme ja jatkuvasti kunnossapitäminen ranta-alue, ovat ainoat piha-alueemme. Kukaan ei halua oman pihansa poikki yleistä kulkua. Kaikista karmivien vaihtoehto olisi pihamme pakkolunastus, jonka seurauksena hyvin hoidettu alue jäisi hoitamatta, kuten viereisten kunnan omistamien alueitten osalta on tapahtunut. Samalla tuhottaisiin jo 50-vuotinen idylli jossa olemme saaneet asua omassa rauhassa, ja jonka vuoksi olemme tänne muuttaneet. Paijalantien varressa kulkee jo kaksi rinnakkaista kevyenliikenteenväylää.

Onkipojantien oikopolku Kalamestarintielle toisi vielä kolmannen rinnakkaisen yhteyden. En usko että on järkevää suunnitella neljättä rinnakkaista yhteyttä parinsadan metrin matkalle. Kunnan kannattaisi nyt keskittyä laittamaan omat alueensa kuntoon ja viihtyisiksi kuntalaisille. Kunnalla on Kalamiehenrannasta pohjoiseen puolitoista kilometriä rantaa, joka on kunnan oman saamattomuuden vuoksi läpitunkematonta ryteikköä. Jos nyt ensin laitettaisiin ne alueet sellaiseen kuntoon että niillä olisi virkistysarvoa, eikä haviteltaisi yksityisten ihmisten kovalla työllä kauniiksi laittamia piha- ja ranta-alueita. — NIMETÖN

7. Jatkoyhteydet vehieralueelle (s. 18)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanoikohan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Todella surkea ajatus suunnitella reittejä Natura-alueelle ja yksityisten talonyhtiöiden pihoille. Alueella on myös paljon erilaisia eläimiä, joiden pesintä häiriintyy ja luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella. Paijalan tien molemmin puolin on jo pyörätiet. — NIMETÖN

Alue johon reittiä suunnitellaan on meidän hyvin hoidettu piha. Asuntokohtaisia pihoja meillä ei käytännössä ole vaan rantanurmikot, ja tärkeimpänä itse aikanaan tekemämme ja jatkuvasti kunnossapitäminen ranta-alue, ovat ainoat piha-alueemme. Kukaan ei halua oman pihansa poikki yleistä kulkua. Kaikista karmivien vaihtoehtojen olisi pihamme pakkolunastus, jonka seurauksena hyvin hoidettu alue jäisi hoitamatta, kuten viereisten kunnan omistamien alueitten osalta on tapahtunut. Samalla tuhottaisiin jo 50-vuotinen idylli jossa olemme saaneet asua omassa rauhassa, ja jonka vuoksi olemme tänne muuttaneet. Paijalandien varressa kulkee jo kaksi rinnakkaista kevyenliikenteenväylää. Onkipojantien oikopolku Kalamestarintielle toisi vielä kolmannen rinnakkaisen yhteyden. En usko että on järkevää suunnitella neljättä rinnakkaista yhteyttä parinsadan metrin matkalle. Kunnan kannattaisi nyt keskittyä laittamaan omat alueensa kuntoon ja viihtyisiksi kuntalaisille. Kunnalla on Kalamiehenrannasta pohjoiseen puolitoista kilometriä rantaa, joka on kunnan oman saamattomuuden vuoksi läpitunkematonta ryteikköä. Jos nyt ensin laitettaisiin ne alueet sellaiseen kuntoon että niillä olisi virkistysarvoa, eikä haitteltaisi yksityisten ihmisten kovalla työllä kauniiksi laittamia piha- ja ranta-alueita. — NIMETÖN

Hyvä reittivalinta! Tästä monet jo kulkevat ja ymmärtääkseni reitti kulkee pihojen ja järven välistä reittiä. Kaunis kukkaketo reitin molemmin puolin ilahduttaa kulkijaa. Kannatan! — NIMETÖN

Kukkaketo varmasti ilahduttaa, mutta tehdään se kunnan pellolle, eikä tuhota asukkaiden pihoja — NIMETÖN

Todella surkea ajatus suunnitella reittejä Natura-alueelle ja yksityisten talonyhtiöiden pihoille. Alueella on myös paljon erilaisia eläimiä, joiden pesintä häiriintyy ja luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella. Paijalan tien molemmin puolin on jo pyörätiet. — NIMETÖN

Samaa mieltä. Reitit tulee suunnitella siten, että yksityisten pihojen läpi ei tule kulkua. — NIMETÖN

Käsittämätön idea. Pyöräteitä menee 500m sisällä jo neljä ja vielä viides pitäisi saada. Kaiken lisäksi tämä tulisi upottavalle pohjalle läpi asukkaiden pihojen. — NIMETÖN

Kuten ensimmäinen kirjoittaja toteaa "luonnon koskemattomuus häviää. Lisäksi melu, häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta lisääntyisivät alueella" Hyvän esimerkin saa jo rakennetusta lintutornin alueesta mikä on jatkuvan ilkivallan kohteena. — NIMETÖN

Samaa mieltä edellisten kanssa. Antaa luonnon olla luonnontilassa. Ja reitit pitää suunnitella niin ettei yksityisten pihojen läpi tarvitse kulkea. — NIMETÖN

Reittejä suunniteltaessa tulisi kuunnella herkällä korvalla alueella asuvia. Tarvitaanko rantareittiä? Haluatko sinä moporeitin takapihallesi? — NIMETÖN

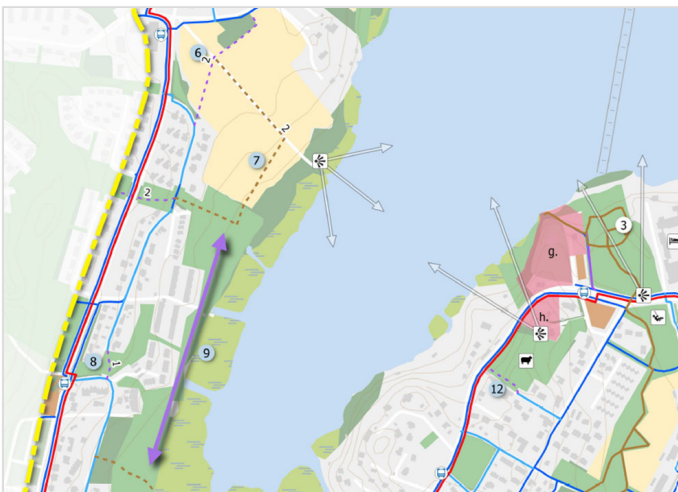
Kuka ikinä voi olla tällaisten suunnitelmien takana? Viimeisetkin rauhalliset ranta-alueet järven eteläpäässä halutaan pilata niin luonnon kuin asukkaidenkin kannalta. — NIMETÖN

Tämä reitti kulkisi erittäin kapean ranta-alueen ja asukkaiden pihojen kautta. Pilattaisiin pihat ja rauhoitettu luontoalue. — NIMETÖN

6. Jatkoyhteydet Järvensivunkujalle (s.18)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

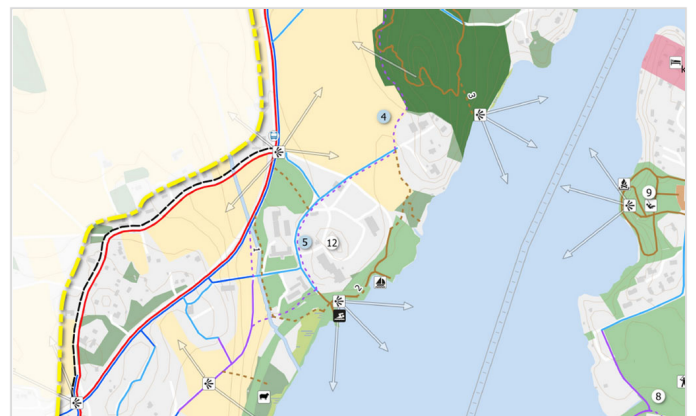
Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

5. Anttilan tilakeskuksen reitit (s. 7)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)

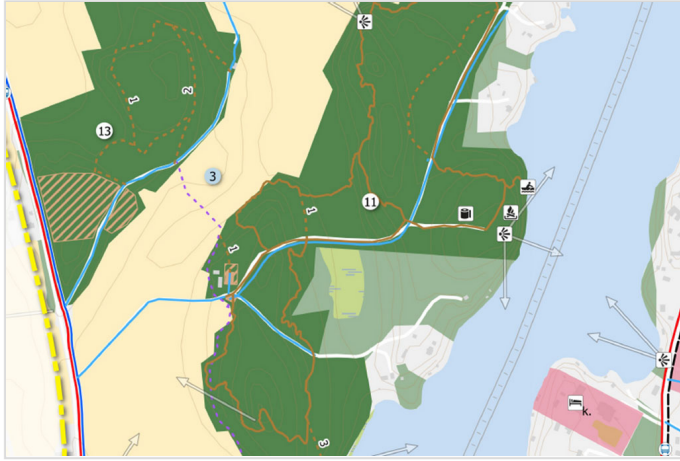
Reitit tulisi kulkea kunnan alueella, ei osakaskunnan. — NIMETÖN

Jep. Näin pitäisi olla — NIMETÖN

3. Vuorelan pellon ylittävä reitti (s. 15)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Vuorelanmäki on pienipiirteinen alue jonne ei paikoitusta ruuhkineen kannata ohjata. — NIMETÖN

Jos pysäköintiä, niin maaston mukaan (ei mäen laelle). Hankkijan entisen kaatopaikan kohdalle? — NIMETÖN

Hoidetaan ensisijaisesti julkinen liikenne kuntoon ennen uusien parkkipaikkojen rakentamista. Nyt länsipuolella ei kulje linja-auto, mitä nyt kesäisin Lake Tuusulanjärvi. — NIMETÖN

Pitäisikö alueella oleva Hankkijan entinen kaatopaikka tyhjentää, ennen kuin mitään virkistysreittiä sinne suunnitella. Sinne on dumpattu aikanaan kasapäin vaarallisia kasvinsuojeluaineita sekä muita ongelmajätteitä. — NIMETÖN

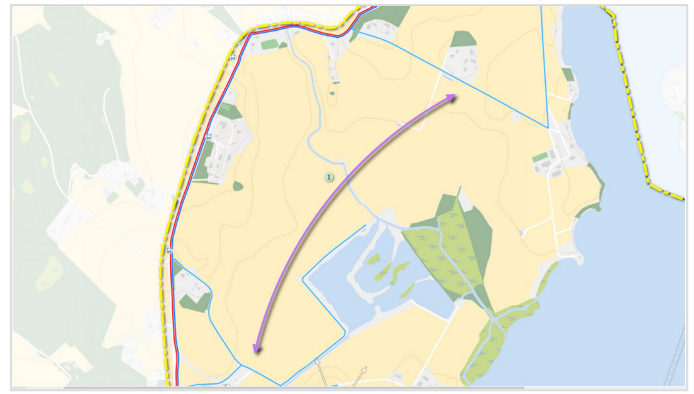
Vuorelan metsässä on runsaasti pähkinäpensaita ja siellä liikkuu paljon metsäneläimiä. Luonnonrauhaa ei tulisi rikkoa turhalla reitistöllä. — NIMETÖN

Vuorelan alue ja lähimetsä on tällä hetkellä paikallisten "bambien" rauhallinen tukikohta. Miksi ihmeessä tämäkin metsäsaareke pitäisi pilata mopojen pärinällä ja muulla levottomuudella? — NIMETÖN

1. Yhteystarve Lammaskallio-Lassilan tila (s. 15)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Lienee väärä karttakuva? — NIMETÖN

Voidaanko käyttää tai jatkaa jo olemassa olevia reittejä? — NIMETÖN

Lintujen levähdyspaikka ja paljon ihmisiä? — NIMETÖN

Onko ihan pakko ohjata suuria määriä kulkijoita arvokkaille lintukosteikoille? — NIMETÖN

Entä mitä ajattelet reittiyhteystarpeesta Tuusulanjärveltä kohti Rusutjärveä (s.16)

Lähes luonnontilaiseen metsään ei kannata reittejä avata. Jokamiehenoikeus mahdollistaa ulkoilun ja luonnon antimista nauttimisen. — NIMETÖN

Koska rusutjärvi on puhdasvetisempi, lapsille olisi hyvä tehdä mukava reitti uimamestoille — NIMETÖN

Turha — NIMETÖN

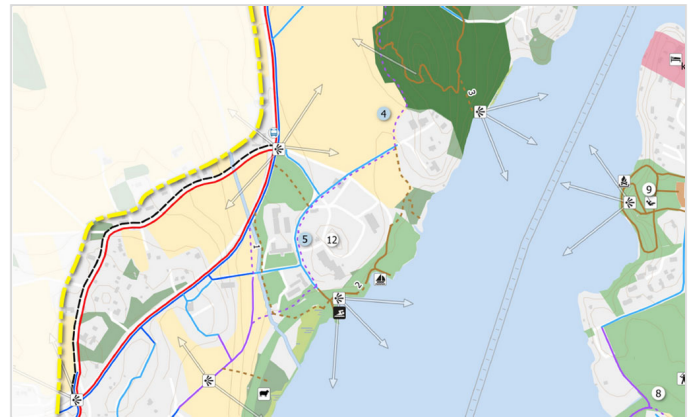
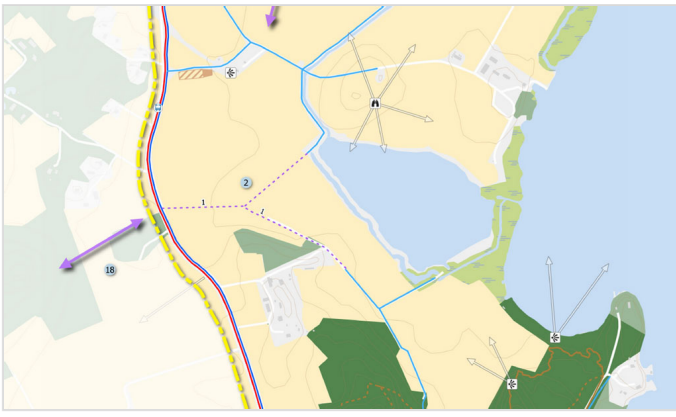
Kyllä järveltä järvelle pääsee jo nykyäänkin monia eri reittejä. Riippu millä on liikkeellä, mutta pääsee jo hyvinkin suoraviivaisesti — NIMETÖN

Tuusulanjärveltä pääsee ihan varmasti Rusutjärvelle, on aina päässyt. Miksi hieno ja yhtenäinen metsäalue pitäisi pilkkoa jollain kestopäällysteisellä tiellä? — NIMETÖN

2. Lassilan tilan pohjoispuolen reitit (s. 15)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Hyvinkin luonnontilaiseen hiljaiseen metsään ei ole syytä ohjata lisää ihmismassoja. Jokamiehenoikeuden turvin on mahdollista jo nyt nauttia luonnosta ja sen antimista. Maastopyöräilyyn ja vastaaviin harrastuksiin luotava kunnan olosuhteet esimerkiksi entiselle varuskunta-alueelle, jolta löytyy osin jo olemassa olevia polkuja eikä maasto vaadi sepelöityjä reittejä pohjatöineen samalla tavoin kuin näissä hahmotelmissa. — NIMETÖN

Ihan samaa mieltä edellisen kommentoijan kanssa. — NIMETÖN

Samaa mieltä täälläkin — NIMETÖN

Kannatetaan edellisiä — NIMETÖN

Samaa mieltä edellisten kanssa. — NIMETÖN

Just näin. Säästetään luontoa nyt. — NIMETÖN

Reitti tulee tehdä kunnan omistamalle maalle — NIMETÖN

Venevalkama osakaskunnan omistaman rannan kohdalla pitää reitti rakentaa kulkemaan kunnan puolelle ylös. Sieltä on paremmat näkymätkin järvelle ja kulkeminen, varsinkin pyöräily, ei häiritsisi veneitten käyttäjiä. Toki kyllä rannan kauttaakin saa kävellen kulkea ja sinne pysähtyä. Ei sitä tähänkään asti ole estetty. — NIMETÖN

Edellinen kirjoittaa asiaa! Ylhäällä penkereen päällä on vanha tienpohja, joka alunperin rakennettiin keskusosuusliike Hankkijan toimesta helpottamaan kyläläisten kulkua yhteisrantaan. Se sopisi parhaiten kevyen liikenteen tiepohjaksi. Näkymä järvelle on erinomainen ja veneilijöiden puuhut eivät häiritsisi pyöräilijöitä. — NIMETÖN

4. Anttilan tilakeskus-Vuorela (s.17)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

※※※※※

TYÖPAJA 2 Tuusulanjärven etelä- ja itäranta

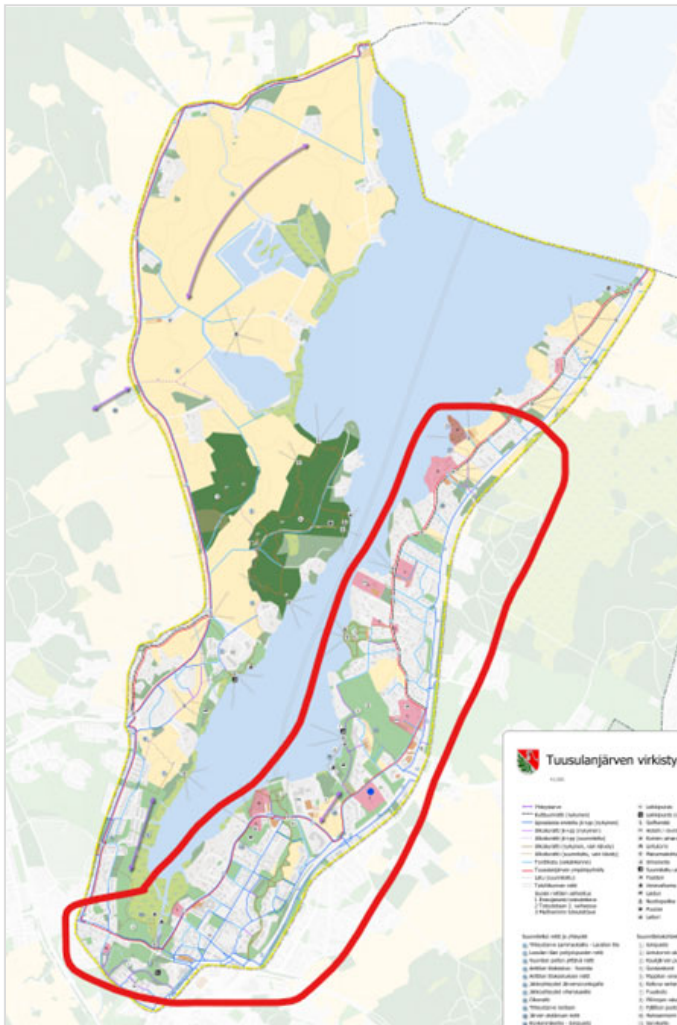
Me teemme yhdessä uutta

TUUSULA 22.04.2021 12.51

TYÖPAJA 2

-Kirjoita kommenttisi kohdekortin oikeassa alakulmassa olevaa puhekuplaa klikkaamalla.

Kuvaa saat suurennettua sitä klikkaamalla.

Miten Metso-metsä vaikuttaa kelluvan laiturin rakentamiseen? — NIMETÖN

Milloin uimaranta tulee itärantaan? — NIMETÖN

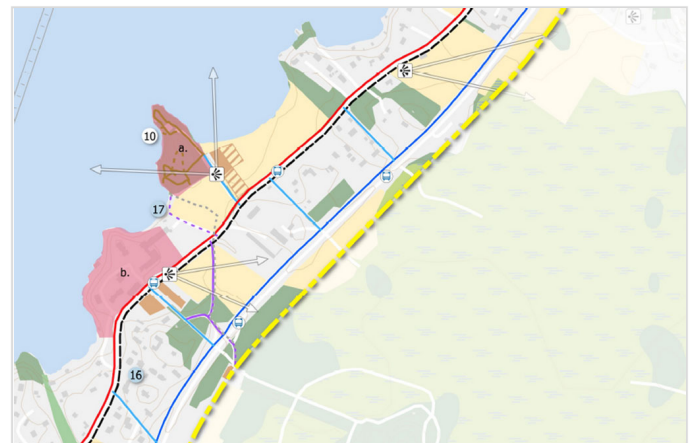
• Suunnitelmassa mainitaan uusi lintuseuranta 2020, ilmakuvaus ja kasvillisuuden seuranta vuodelle 2020. nko niitä tehty tai suunniteltu tehtäväksi? — NIMETÖN

Mikä on vaikutus järven kuntoon kun pääsyä järven rantaan parannetaan.... — NIMETÖN

17. Rantien-Halosenniemi

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

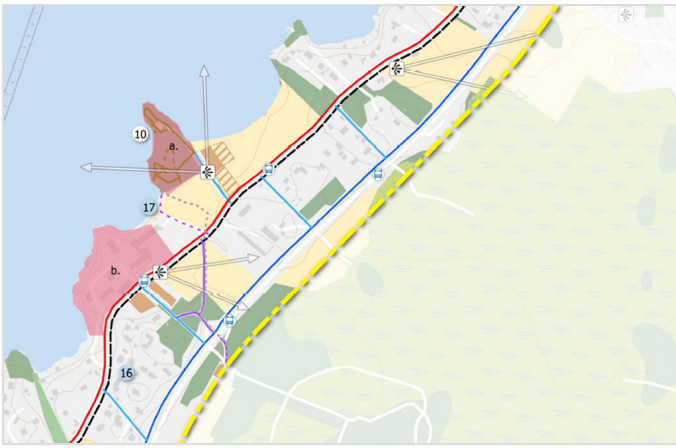
Tähän ei pysty antamaan arvosanaa, koska alue ei ole näkyvissä. — NIMETÖN

En pysty antamaan arvosanaa - alue jää näytön ulkopuolelle — NIMETÖN

16. Rantatien kehittäminen

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

15. Kirkkotie-Ilmari Kiannon polku

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

14. Kelluva rantareitti

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

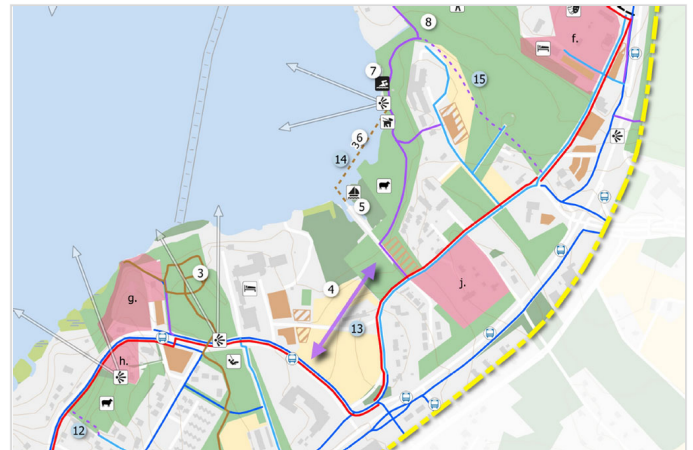

Kunnossapitoon uppoaa kuntalaisten rahaa — NIMETÖN

12. Lukkarintie-Kirkkotie (s.15)

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

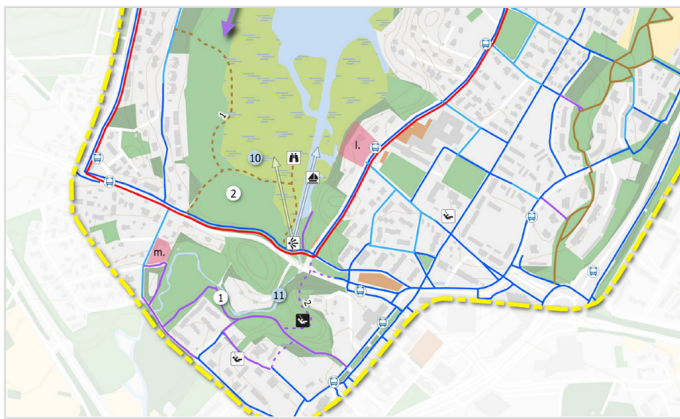
Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

10. Järven eteläosan reitit

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

2 — NIMETÖN

Suunnitelma on tähän mennessä hyväkuuloinen. Lintutornin esteettömyydestä pohdin onko tornin kaidekorkeus myös ns. esteetön eli maisema avautuu tarpeeksi matalalla esim. pyörätuolilla saavuttaessa?

— NIMETÖN

Hei! Oma kiinnostukseni koskee Kirkkotietä, koska asumme tien varrella, talomme on 2 metrin päässä jalkakäytävästä. Toivoisin, että suunnitelmat eivät lisää ajoliikennettä, sillä kärsimme jo nyt kohtuuttomasti tiemelusta. Myös olisi hyvä pitää mielessä alueen historiallinen luonne, ettei laiteta moderneja valoja, räikeitä värejä. Lintujen pesimisrauha on erittäin tärkeä näkökohta. — MLEENANURMINEN

Arvosanan voi merkitä klikkaamalla kortissa kohtaa arvossana. — TUUSULA

Lintutornilta suunniteltu reitti ylös länsirantaa Kalamestarintien keskelle on kummallinen, kartalta katsoen keksitty "yhteys" ihmisten takapihojen viertä. Kukaan ei vielä ole onnistunut perustelemaan, kenen "tarvetta" tällainen reittiehdotus palvelisi, kun kevyenliikenteen väylät ovat olemassa ja omin päin metsässä kävelyä ei kukaan estä. Kuka siellä haluaa liikkua, laittaa reippaasti saappaat jalkaan ja menee! Eipä ole halukkaista ollut tungokseksi asti, kun kyseessä ei ole mikään Sarvikallioiden kaltainen luontoelämys. Kukaan alueelle vahingossa eksynyt ei varmasti ole kuvitellut sieltä aukeavan jonkinlaisen "näkyvän" tai "pääsyn järvelle". Niille, joita soinen ympäristö ei viehätä, ei tarvitse sinne myöskään kivituhkapoluilla tai pitkospuilla houkutelaa! — NIMETÖN

Kunta ei ole onnistunut pitämään kunnossa vanhaakaan lintutornia vaan se on ollut lähinnä ilkvallan kohteena. Kunnassa kuvitellaan, että "sosiaalinen kontrolli" muka jotenkin auttaisi uudella lintutornilla, jonne houkutelaa esteettömällä reitillä myös mopoilijoita. Koskenmäentien venevalkamakaan ei saanut olla rauhassa heti kunnostuksensa jälkeen, joku oli käynyt rikkomassa yli puolet alumiinisista paikkojen numerokylteistä ja veneitä yritettiin ottaa luvatta käyttöön. Miten voidaan olettaa, että asukkaat suhtautuvat myönteisesti, kun tällaista porukkaa ohjattaisiin sitten luontopolkua pitkin meidän takapihoillemme?

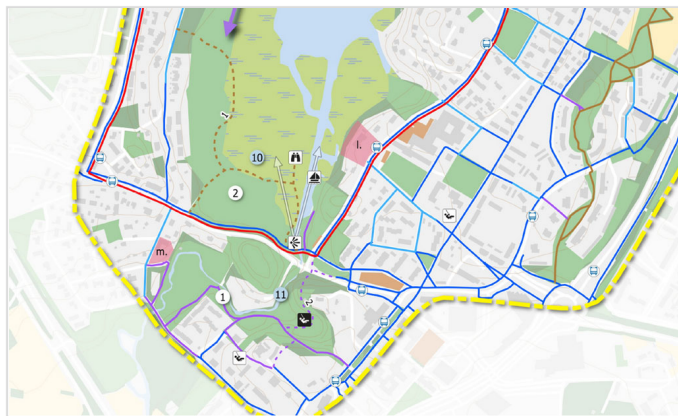
— NIMETÖN

Tämän kohdan 10 eli järven eteläosan reittien arvostelu on epäonnisesti (vai tahallisesti?) niputettu kaikki yhteen. Jos siis joku haluaa antaa hyvän arvossanan joen ympäristön suunnitelmille, tulee vahingossa antaneeksi hyvän arvossanan myös noille polkusuunnitelmille. Arvossanasta ei siis voi päätellä yhtään mitään siitä, miten kuntalainen arvottaa eteläosan eri suunnitelmien onnistuneisuutta. — NIMETÖN

11. Koskenmäentien-Jokipuusti -reitti

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

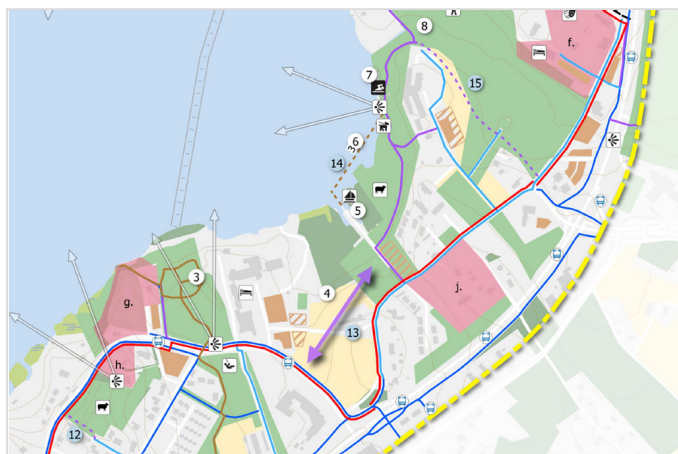
Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava) ?

13. Yhteystarve Gustavelund

Miten esitetty ratkaisu vastaa tarpeisiisi?

Arvosanakohtaan voit merkitä miten tärkeänä pidät asian toteutumista (1-ei ollenkaan tärkeä .... 10-ehdottomasti toteutettava)?

Tämä yhteys tukee polkupyöräilyn lähempää rantaa, hienoa!

— NIMETÖN

※※※※※